

Alg. 170.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1887.

Wysoki Sejmie!

W przedłożonym na rok bieżący preliminarzu, obliczył Wydział krajowy wydatki	
w ilości	3,708.879 zł.
dochody własne funduszu	527.798 „
niedobór	3,181.081 zł.
Komisya, w załączonym % projekcie budżetu, oblicza:	
wydatki w ilości	3,628.098 zł.
dochody własne funduszu	542.879 „
niedobór	3,085.219 zł.
komisya przeto preliminuje:	
wydatki niżej o	80.781 zł.
dochody więcej o	15.081 „
niedobór niżej o	95.862 zł.

W powyższem zestawieniu nieuwzględniono wpisanej w rubryce XIV. dochodów kwoty 120.000 zł., która ma być pobrana z pozostałej reszty pożyczki z r. 1883.

Wyżej wykazane sumaryczne różnice urosły z następujących znaczniejszych zmian w poszczególnych rubrykach:

W rubryce X. wydatków komisya preliminuje mniej od Wydziału krajowego	
na budowę dróg o	30.000 zł.
na zasiłki bezwrotne o	10.000 „
na dojazdy kolejowe o	5.000 „
w rubr. XIII. preliminuje komisya na budowy wodne mniej o	28.466 „
w rubr. XIV., w skutek proponowanej spłaty pożyczki zaciągniętej w Länderbanku, mniej o	19.494 „
i w skutek zamierzonej zmiany planu umorzenia pożyczki zaciągniętej od funduszu domestykalnego, mniej o	3.600 „

w rubr. XV. obniża komisya prelininowane przez Wydział krajowy wydatki na zakłady krajowe w Dublanach i Czernichowie o	4.613 zł.
na budowę gmachu w Dublanach o	4.000 „
i na badania geologiczne o	1.100 „
Nakoniec w rubr. XVI. zmniejsza komisya proponowaną dotacyę samoist- nego funduszu na popieranie przemysłu o	20.000 „
Natomiast podwyższa komisya w rubr. VII. dotacyę kraj. funduszu szkolnego i inne pozycye o	13.450 „
przeznacza w rubr. VIII. na utrzymanie pomników więcej o	1.600 „
i proponuje w rubr. XVII. dla wystawy krakowskiej	11.000 „
tudzież po 1.000 zł. zapomogi dla Stryja i Doliny, w łącznej kwocie	2.000 „
Oprócz tego wstawiła komisya, bądź to na podstawie uchwał, już przez Sejm powziętych, bądź też w skutek petycyi i osobnych przedłożeń, w różnych rubrykach wydatków pozycye, których suma wynosi	13.058 „
Między temi pozycyami są najznaczniejsze:	
Restauracya cerkwi św. Norberta w Krakowie	2.000 „
Budowa krowiarni w Kulparkowie	5.000 „
Odbudowanie szpitala w Tarnowie	1.408 „
Zaliczka prof. Pańkowskiemu	2.500 „
Zapomoga dla Ulanowa	1.500 „

Różnice w preliminarzu dochodów powstały wskutek zmian w następujących pozycyach:

W rubr. I. wstawiła komisya więcej o	7.000 zł.
w skutek uchwalonego przez Wys. Sejm zamknięcia rachunków z r. 1885.	
W rubr. III. podwyższyła komisya dochód spodziewany z dróg krajowych	6.000 „
W rubr. IV. podwyższyła komisya sumę nadwyżek dochodów od szpitala lwowskiego i domu obłąkanych w Kulparkowie, a to na podstawie osobnych preliminarzów, o	3.425 „
równie jak w rubr. VIII. i X., dochody ze szkół i folwarków krajowych, o	1.580 „
Natomiast zniżyła komisya w rubr. VI. dochód ze zwrotów poży- czek o	2.924 „
a to wskutek zmiany planu umorzenia pożyczki udzielonej miastu Jarosław.	

Z porównania załączonego projektu budżetu na r. 1887. z budżetem, uchwalonym na rok 1886., okazuje się, iż na rok bieżący prelininowane są:

wydatki w sumie większej o	96.008 zł.
dochody w sumie także większej o	39.792 „
niedobór w sumie większej o	56.216 zł.

Różnica w dziale wydatków powstała głównie wskutek podwyższenia rubr. XV. i XVI., obejmujących wydatki na cele rolnictwa, górnictwa i przemysłu, podwyższenia, które wynosi

48.991 zł.	
podwyższenia rubr. XIII. na budowy wodne o	38.102 „
„ „ VII. na cele oświaty o	30.680 „
tudzież rubr. III. na koszta leczenia o	15.000 „
i rubr. II. na koszta zarządu o	8.569 „

Niżej, na rok bieżący, preliminowane są wydatki następujące:

w rubr. XIV. na umorzenie pożyczek o	29.148 zł.
„ XII. na szupaństwo	4.000 „
„ XVII. rozmaite wydatki	18.832 „
„ X. na drogi krajowe	2.687 „
„ IV. na szczepienie ospy	2.000 „
W dziale dochodów największe znajdują się różnice:	
w rubr. I., która próżną była w budżecie na rok ubiegły	
„ VI., w której zwroty pożyczek mają wynosić więcej o	19.640 zł.
„ IX., w której jest zapisany dochód z Czernichowa mniejszy o	10.065 „
„ IV., w której preliminujemy nadwyżki od zakładów dotowanych w ilości mniejszej o	6.794 „

Z porównania sumy preliminowanych w załączonym projekcie wydatków z sumą preliminowanych dochodów własnych funduszu krajowego wynika, jak wyżej wykazano, niedobór w ilości 3,085.219 zł.

W skutek użycia kwoty 120.000 zł. z pozostałej reszty pożyczki z r. 1883. na pokrycie pożyczek, miastom na koszary wydać się mających, niedobór powyższy zmniejsza się do kwoty	2,965.219 „
a w skutek uchwały powziętej przez Wys. Sejm na posiedzeniu dnia 17. stycznia b. r. zwiększa się o	19.700 „
i wynosi w chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania	<u>2,984.919 zł.</u>

Przy ocenieniu wydatności jednego centa dodatku, Wydział krajowy opiera się na sumie rzeczywistych wpływów w ostatnich trzech latach, co do których znane już są zamknięcia rachunków, uwzględnia ciągle w tych latach zwiększanie się wydatności jednego centa i dochodzi do przypuszczenia, że w r. 1887. jeden cent dodatku uczyni 99.000 zł. dochodu. Komisya budżetowa oprócz motywów, przytoczonych przez Wydział krajowy, wzięła także pod rozwagę cyfry podatków, opłacać się mających w Galicyi według preliminarza na r. 1887., któryto preliminarz c. k. Rząd Radzie państwa przedstawił i na tej podstawie doszła do przekonania, iż przy zachowaniu koniecznej pod tym względem ostrożności, można przypuścić, iż jeden cent dodatku uczyni w r. 1887. 99.500 zł., a jeżeli to przypuszczenie nas niezawiedzie, to wyżej wykazany niedobór znajdzie pokrycie w dodatku rozpisany w ilości 30 centów od jednego złotego. Dodatek 30 centów, w przypuszczeniu — iż jeden cent uczyni 99.500 zł., przyniesie 2,985.000 zł. dochodu.

Komisya przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego ma być w r. 1887. pobieranym dodatek do podatków bezpośrednich po 30 centów od każdego złotego wal. austr. całej należności tych podatków.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia w dziale zwyczajnych wydatków oszczędności jednej rubryki na potrzeby rubryk innych.

Lwów, dnia 18. Stycznia 1887.

Przewodniczący i sprawozdawca
Smarzewski.

Dochody.

Rubryka I.

Pozostałość z rachunków lat ubiegłych.

Wydział krajowy preliniuje z pozostałych rachunków w dochodach na r. 1887. zł. 30.000. Propozycja ta opartą jest na wyniku zamknięć rachunkowych za 1885. r., które wykazują, iż po strąceniu stałej dotacyi kasy krajowej w kwocie 376.262 zł. 82 ct., zapas kasowy z końcem 1885. r. wynosił w gotówce 31.427 zł. 55 ct.

Gdy jednak wedle zamknięcia rachunkowego za rok 1885. przyjętego przez Wysoki Sejm, pozostałość z rachunków za 1885. rok wynosi 37.200 zł., przeto komisya wstawia jako pozostałość z rachunków z lat ubiegłych . . . **37.000 zł.**

Rubryka II.

Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych.

Rubryka ta obejmuje dochody z procentów od chwilowo lokowanych zapasów kasy krajowej, sum przyznanych a niewypłaconych, tudzież kapitałów rozporządzalnych skarbu krajowego.

W roku 1887. przypuszczalny jest dochód z odsetek z następujących funduszów:

I. uposażenie kasy krajowej (dotacya stała) 376.263 zł.

II. fundusz pożyczki krajowej z 1883. r. przeznaczony przy jej uchwaleniu na konwersyę pożyczki z 1873. r., czyniący wedle zamknięcia z 1885. r. kwotę 570.594 zł. zaś po strąceniu kwot, wstawionych na wykupno wylosowanych obligacyi pożyczki z 1873 r.:

a) do budżetu 1886. r. 20.500 zł.

b) „ preliminarza 1887. r. 21.800 „

razem . . . 42.300 zł.

wreszcie wstawionych w budżecie na 1886 i 1887 r. po 120.000 zł.,

na pożyczki dla miast na budowę koszar 240.000 „

łącznie 282.300 zł.

po strąceniu tuż co wyliczonych sum, pozostaje 288.294 „

a przeto wynoszą kapitały lokacyjne ogółem. 664.557 zł.

Prócz powyższej kwoty, użyte będą mogły być do lokacyi znajdujące się w depozycie kasy krajowej kapitały, udzielone przez Wysoki Sejm a dotychczas nie podniesione na budowę koszar, jako to:

Pozostałość: po koniec 1885. r. wynosząca z dniem 1. Stycznia 1887. kwotę 147.000 zł.
z kredytu uchwalonego na 1886. r. " " " 1. " " " 55.000 " *)

Wreszcie i kredyt na ten sam cel budżetem na rok 1887 objęty, o ile nie zostanie wyczerpanym, to jest 120.000 zł.

Z odsetek, tuż co wymienionych funduszów, preliminuje Wydział krajowy zł. 8.000 w. a.; zapewne cyfrę dochodu nieodpowiadającą wysokości kapitału, który ma być i prawdopodobnie w znacznej części chwilowo lokowany będzie.

Gdy jednakże wpływy z dodatków krajowych w pierwszych ośmiu miesiącach zwykle są nader małe i często nie czynią połowy bieżącej należitości, ztąd wydatki chwilowo pokrywane być muszą właśnie z funduszów w mowie będących.

Gdy wdomiar w przeciętnym dochodzie z lat ostatnich znajduje uzasadnienie preliminowana kwota przez Wydział krajowy, przeto komisya, stosując się do zasady wypowiedzianej w zeszłorocznem odnośnem sprawozdaniu — że lepiej dochody za nisko niż za wysoko preliminować — wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym

Odsetki od pieniędzy umieszczanych chwilowo na procent zł. w. a 8.000

Rubryka III.

Dochody z dróg krajowych.

W myśl wniosków swoich, dotyczących budżetu dróg krajowych na 1887. rok, wstawi komisya w tę rubrykę:

1. Dochód z myta na drogach krajowych 220.000 zł.

W porównaniu do preliminarza Wydziału krajowego więcej o zł. 6.000.

2. Odsetki za zwłokę w opłacie myt 700 "

3. Grzywny za przestępstwa drogowe 240 "

4. Datki dobrowolne:

a) Od c. k. skarbu państwa, na utrzymanie drogi z Krynicy do

Muszyny zł. 400

b) Od stron prywatnych, na budowę dróg krajowych 5.000 5.400 "

Suma rubryki III. 226.340 zł.

Rubryka IV.

Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.

Stosownie do wniosków komisji budżetowej, o budżetach zakładów uposażonych ze skarbu krajowego, następujące przewyżki dochodów tych zakładów nad ich wydatki wpłynąć powinny do kasy skarbu krajowego:

*) Już po wygotowaniu preliminarza Wydziału krajowego, wyasygnowano: pod dniem 29. Grudnia 1886.
gminie Trembowli dodatkową pożyczkę na budowę koszar z kredytu przed r. 1886 udzielonego zł. 20.000
" Jarosławowi z d. 1. Grudnia 1886 " " " na r. 1886 " " 15.000
" Rzeszowowi z d. 29. Grudnia " " " " r. 1886 " " 20.000

1. Od funduszu policji krajowej	zł. 5.900
2. „ szpitala św. Łazarza w Krakowie	„ 11.443
3. „ „ powszechnego lwowskiego	„ 1.645
4. „ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	„ 20.245
	Suma rubryki IV. zł. 39.233

Komisya wnosi:

Nadwyżki dochodów zwracane do skarbu krajowego przez zakłady uposażone z tegoż skarbu	zł. 39.233
---	------------

Rubryka V.

Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.

Rubryka ta dochodów obejmuje zwroty zaliczek, danych w latach poprzednich:

- Urzędnikom krajowym na płace;
- Szpitalom powszechnym, na rachunek ich uposażenia;
- Zaliczone przed 1875. rokiem przez skarb krajowy, w zastępstwie gmin, połowy wydatków, za leczenie w szpitalach ubogich chorych;
- Zwroty zaliczek, danych w sprawach budowy i utrzymania dróg;
- Wreszcie zwroty różnych innych zaliczek, nieobjętych osobnemi rubrykami.

1. Dochód ze zwrotu zaliczek, danych urzędnikom krajowym, przyjmuje komisya zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, a to na podstawie wyniku z 3-letniego przecięcia, w kwocie zł. 11.300

2. Dochód ze zwrotu zaliczek przez szpitale powszechne wstawia komisya, z uwagi na wynikłość przeciętną z lat od 1883 do 1885, zgodnie z propozycją Wydziału krajowego w kwocie „ 13.100

3. Zwroty od gmin za dawniejsze koszta leczenia, oblicza komisya zgodnie z Wydziałem krajowym na „ 3.000
to jest przyjmuje o 1.695 zł. mniej niż wynik przeciętny z trzechlecia, a mianowicie lat od 1883 do 1885 uczynił — a to z uwagi na trudność zrealizowania tej należności i ciągłą jej regresję, jakoteż wynik w 1885. r. przedstawiający cyfrę 3.001 zł.

4. Dochód ze zwrotów od stron rozmaitych ze spraw drogowych oblicza komisya, na podstawie trzechletniego przecięcia, zgodnie z Wydziałem krajowym na „ 2.800

5. Dochód ze zwrotów rozmaitych przyjmuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie „ 3.400

Suma rubryki V. czyli zwroty zaliczek z lat ubiegłych 33.600

Rubryka VI.

Zwroty pożyczek.

W rubryce tej mieszczą się zwroty z pożyczek udzielonych ze skarbu krajowego:

- spółkom przemysłowym, przemysłowcom i rękodzielnikom, z dotacji na cele podniesienia przemysłu rękodzielniczego;
- pożyczki udzielone gminom, na budowę koszar dla wojska;
- pożyczki rozmaite dane bądź klasztorom, bądź gminom, na specjalne cele, lub też udzielone spółkom wodnym, lub reprezentacyom powiatowym na cele regulacyi

rzek — ba nawet pożyczki bezprocentowe dane osobom pojedynczym, jak np. panu Fibichowi Władysławowi, właścicielowi kopalni nafty w Kleciach, lub pp. Moraczewskiemu Kazimierzowi i Brudzewskiemu Edwardowi, przedsiębiorcom kopalni nafty w Krygu.

Dochód ze zwrotu pożyczek, udzielonych w celach podniesienia przemysłu rękodzielniczego, oblicza komisya budżetowa zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego na kwotę zł. 17.631 — a to z uwagi, iż nie ma trafniejszych podstaw do obliczenia tych nateżytości, nad te, które Wydziałowi krajowemu służyły.

Zresztą wpływy z tego działu pożyczek, udzielonych ze skarbu krajowego, jak doświadczenie poucza są tak względne, a co najmniej co do punktualności w uiszczeniach wątpliwe, iż w tej mierze komisya jedynie na preliminarzu Wydziału krajowego oprzeć się uważała za stosowne.

Dochód ze spłaty pożyczek udzielonych na budowę koszar dla c. k. wojska, przyjmuje komisya wedle preliminarza Wydziału krajowego, jednakże z uwzględnieniem zmiany, jaka nastąpi w spłacie pożyczki udzielonej miastu Jarosławowi, z mocy uchwały Wydziału krajowego z dnia 29. Grudnia 1886.

W szczegółach przedstawia się dochód ze spłaty pożyczek danych na budowę koszar jak następuje:

a)	Od gminy Brzeżany z udzielonej jej pożyczki ogólnej		
		w kwocie 22.000 zł. zwrot	2.100 zł.
b)	" " Przemysła " " " " 25.000 " " "		2.082 "
c)	" " Rzeszowa ze spłaty pożyczki pierwotnie udzielonej w kwocie 20.000 " " "		1.666 "
d)	" " Sanoka z pożyczki w sumie ogólnej 10.000 " " "		832 "
e)	" " Trembowli " " " " 10.000 " " "		1.000 "
f)	" " Złoczowa " " " " 6.000 " " "		500 "
g)	" " Gródka " " " " 20.000 " " "		1.667 "
h)	" " Kołomyi " " " " 30.000 " " "		2.500 "
i)	" " Stanisławowa " " " " 60.000 " " "		5.000 "
k)	" " Lwowa z pożyczki dotychczas udzielonej w kwocie 30.000 " " "		2.500 "
	Ogółem		19.847 zł.

Z pożyczki udzielonej miastu Jarosławowi pierwotnie w kwocie 20.000 zł., tudzież pod dniem 1. Grudnia 1886. dodatkowej w kwocie 15.000 zł., jakoteż udzielonych pożyczek pod dniem 29. Grudnia 1886. miastu Trembowli i Rzeszowi po 20.000 zł., razem od pożyczek w ogólnej kwocie 75.000 zł. nie wstawia się żadnej kwoty tytułem ich spłaty na rok 1887., albowiem spłata tychże rozpocznie się dopiero z dniem 1. Stycznia 1888 roku.

Dochód zwrotu pożyczek C Rozmaite, obliczony wedle preliminarza Wydziału krajowego na 26.611 zł. przyjmuje komisya budżetowa w tej samej wysokości.

Dochód więc ze zwrotu pożyczek przyjmuje komisya budżetowa:

a)	Ze zwrotu pożyczek udzielonych na cele podniesienia przemysłu rękodzielniczego	zł.	17.631
b)	Ze zwrotu pożyczek udzielonych na budowę koszar	"	19.847
c)	" " C. Rozmaite	"	26.611
	Suma rubryki VI. czyli zwroty pożyczek	zł.	64.089

Rubryka VII.

Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego wstawia komisya w dochód z tej Rubryki kwotę zł. 5.320

Rubryka VIII.

Dochody krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublanach.

Komisya budżetowa wpisuje w tę Rubrykę obliczony przez nią a zatwierdzony przez Wysoki Sejm w dniu 11. Stycznia r. b. dochód jak następuje:

a) Wyższa szkoła rolnicza w Dublanach	zł.	14.894
b) Szkoła parobków	„	2.988
c) Folwark w Dublanach	„	17.560
d) Kurs gorzelnictwa	„	1.240
Suma Rubryki VIII.	zł.	36.682

Rubryka IX.

Dochody krajowych szkół i folwarku w Czernichowie.

Na podstawie oddzielnych preliminarzy szkół i folwarku w Czernichowie, oblicza komisya dochody tych zakładów zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego:

a) Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie	zł.	18.600
b) „ ogrodnicza „	„	2.600
c) Folwark „	„	17.210
Razem	zł.	38.410

którą też kwotę wstawia się.

Rubryka X.

Dochody innych szkół krajowych.

Komisya budżetowa wstawia w tę Rubrykę przez nią obliczony, a przez Wysoki Sejm 12. Stycznia r. b. zatwierdzony dochód:

a) Szkoły niższej rolniczej w Horodence w kwocie	zł.	3.570
b) „ „ „ w Jagielnicy „	„	4.200
c) „ „ „ w Kobiernicach „	„	4.735
Komisya wnosi Rubr. X.	zł.	12.505

Rubryka XI.

Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich.

Szpitala krajowe zwracają skarbowi krajowemu za sprawdzanie rachunków aptekarskich, wykonywane kosztem tego skarbu, kwotę odpowiednią, z których to zwrotów dochód oblicza komisya zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego na zł. 600

Rubryka XII.

Dochód z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi udzielonej przez kraj w 1866. roku.

W myśl uchwały sejmowej z 1883. roku, przelany został do skarbu krajowego cały fundus: tuż co wymieniony w ogólnej kwocie zł. 247.202 ct. 08

Fundusz ten wedle pierwotnego swego przeznaczenia rozpożyczony został przed 1884. r. powiatom., z których to pożyczek zwrot ma uczynić wedle preliminarza Wydziału krajowego w roku 1887. zł. 18.995. Tę też kwotę niezmiennie komisya budżetowa wstawia jako dochód z Rubryki XII. zł. 18.995

Rubryka XIII.

Dochody rozmaite.

W tej rubryce zamieszczone są oprócz dochodów przypadkowych, także dochody, których nie można zaliczyć do żadnej z istniejących w budżecie rubryk.

Komisya budżetowa, zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego, wpisuje w tę rubrykę następujące pozycje dochodów:

1. Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie	zł.	450
2. Od c. k. skarbu zasiłek dla biura melioracyjnego przy Wydziale krajowym	„	1.000
3. Przypadkowe:		
a) Sprzedaż książek i druków	„	720
b) „ papierów wyszkartowanych i wzorów drukowych	„	50
c) Odsetki zwłoki za niewpłacone w terminach rozmaite należności	„	150
d) Różne drobne	„	90
4. Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transversalną	„	8.895
5. Czwarta i ostatnia rata z subwencji państwowej, na budowę gmachu dla krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach	„	8.250
6. Trzecia rata z subwencji państwowej, na założenie i pierwsze urządzenie niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach	„	2.500
Suma Rubryki XIII.	zł.	22.105

Rubryka XIV.

Z pozostałej reszty pożyczki krajowej z 1883. r. kwota 120.000 zł. na uchwalone w tejże samej kwocie pożyczki dla miast budujących koszary dla wojska.

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z 27. Września 1884. a zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, wstawia komisya budżetowa z pozostałej reszty pożyczki krajowej

z r. 1883. dla pokrycia wydatku, uchwalonego na pożyczki bezprocentowe dla miast budujących
koszary dla wojska zł. 120.000

Suma dochodów z rubryk.

Rubryka	Wnioski komisji budżetowej	Preliminarz Wydziału kraj.
I. Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	zł. 37.000	zł. 30.000
„ II. Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	„ 8.000	„ 8.000
„ III. Dochody z dróg krajowych	„ 226.340	„ 220.340
„ IV. Nadwyżka dochodów od Zakładów dotowanych	„ 39.233	„ 35.808
„ V. Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	„ 33.600	„ 33.600
„ VI. „ pożyczek	„ 64.089	„ 67.013
„ VII. Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	„ 5.320	„ 5.320
„ VIII. „ szkół i folwarku w Dublanach	„ 36.682	„ 36.182
„ IX. „ „ w Czernichowie	„ 38.410	„ 38.410
„ X. „ innych szkół krajowych	„ 12.505	„ 11.425
„ XI. Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	„ 600	„ 600
„ XII. Dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z 1866. roku	„ 18.995	„ 18.995
„ XIII. Rozmaite dochody	„ 22.105	„ 22.105
„ XIV. Kwota 120.000 zł. prelinowana z funduszu pożyczki krajowej z 1883. roku	„ 120.000	„ 120.000
Razem dochody	zł. 662.879	zł. 647.798

W porównaniu zatem do prelinarza Wydziału krajowego oblicza komisya dochody
o zł. 15.081 wyżej.

We Lwowie dnia 12. Stycznia 1887.

Przewodniczący
Smarzewski.

Sprawozdawca
Abrahamowicz.

Budżet krajowy na rok 1887.

Rubryka III.

Dochody z dróg krajowych.

Poz. 3.	Wydział krajowy prelinuje jako dochód z myt na drogach krajowych kwotę zł. 214.000, równą uchwalonej na r. 1886. Zważywszy jednak, że wynikłość z roku 1884. wynosi zł. 229.575, zaś z roku 1885. zł. 229.951, Komisya budżetowa sądzi, że może wstawić w tej rubryce dochodów kwotę	220.000
„ 4.	Na odsetki zwłoki i kary konwencyonalne prelinuje Wydział krajowy kwotę zł. 700, a więc o zł. 350 wyższą od kwoty uchwalonej na r. 1886. Preliminarz Wydziału krajowego sformowany jest na podstawie przeciętnej z lat trzech, a mianowicie 1882., 1883. i 1884. Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym	700
„ 5.	Wydział krajowy prelinuje dochód z grzywien za przestępstwa drogowe w kwocie zł. 240, a więc o zł. 80 wyżej od kwoty budżetowej na r. 1886., opierając się na trzechletnim przecięciu z lat 1882., 1883. i 1884. Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym kwotę	240
„ 6.	Na datki dobrowolne prelinuje Wydział krajowy:	
	ad a) od Skarbu Państwa na utrzymanie drogi z Krynicy do Muszyny, jako ostatnią ratę subwencyjną zł. 400	
	ad b) od stron prywatnych na budowę dróg krajowych . . . „ 5.000 mniej od uchwalonej kwoty na r. 1886. o zł. 5.000.	
	Zważywszy, że w roku 1885. wpłynęło o zł. 25.887 prywatnych subwencyi na budujące się nowe drogi krajowe; więcej niżeli było prelinowane; zważywszy, że Komisya budżetowa wnosi pewne opóźnienie w dokończeniu drogi krajowej Lwów-Stojanów, że więc żądania dotyczących prywatnych subwencyi mogą być opóźnione, Komisya budżetowa wnosi zgodnie z preliniarzem Wydziału krajowego kwotę	5.400

Suma dochodów dróg krajowych nie potrąca się od wydatków, gdyż nie uchwała się budżetu *netto*, lecz odpowiednio przyjętym zasadom budżetowym dochody z dróg krajowych wstawiają się wraz z innymi dochodami w oddzielnym dziale Dochodów Skarbu krajowego.

Sprawozdawca
Artur Potocki.

Przewodniczący
Smarzewski.

Rubryka I.

„Koszta Reprezentacji kraju“.

(Sprawozdawca poseł K. Badeni).

W rubryce tej uchwalony był kredyt w roku 1886.	100.230 zł. — ct.
na rok 1887. preliniuje Wydział krajowy kwotę	102.390 „ — „
zatem <i>więcej</i> o	2.160 zł. — ct.
Wynikłość z roku 1885. przedstawia sumę	109.709 zł. 19 ct.
zatem <i>więcej</i> od żądanej obecnie o	7.319 zł. 19 ct.

Różnica 2.160 zł., które Wydział krajowy na r. 1887. żąda, pochodzi z powodu podwyższenia pozycji 3ciej o 2.000 zł. i pozycji 12tej o 160 zł.

Żądanie 2.000 zł. więcej w poz. 3. oparte jest na przecięciu z lat trzech.

Koszta druków wynosiły w r. 1883.	11.530 zł. — ct.
w r. 1884.	12.744 „ — „
a w r. 1885.	17.888 „ 64 ct.

Na podstawie tego przecięcia wypadałoby wstawić w tę pozycję 14.000 zł.; gdy jednak r. 1885. był w stosunku do szeregu lat poprzednich, pod względem obfitości drukowanego materiału, wyjątkowym i gdy prócz tego strącono z tej pozycji wynagrodzenie 2 dyetaryuszów, których kosztą przeniósł Wydział krajowy, w myśl uchwały zeszłorocznej Wys. Sejmu, do Rubr. II. poz. 24. b), wydaje się preliniowana przez Wydział krajowy kwota być uzasadnioną. Układ z drukarniami obowiązuje jeszcze i na r. 1887. i nie można się również spodziewać, pomimo podwyższenia tej pozycji o 2.000 zł., oszczędności w tejże.

Pod poz. 12. „Rozmaite drobne wydatki“ preliniuje Wydział krajowy, na podstawie wynikłości z trzech lat ubiegłych, zamiast uchwalonych na r. 1886. 100 zł., na r. 1887. 260 zł.

Komisyja budżetowa przedstawia Wys. Sejmowi, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, w Rubryce I. do przyjęcia :

A. Sejm krajowy.

1. Koszta podróży pp. Posłów	6.700 zł.
2. Dyety pp. Posłów	36.000 "
3. Koszta druków	13.000 "
4. Spisywanie sprawozdań	4.200 "
5. Pisarze dzienni	650 "
6. Remuneracye urzędników Wydziału kr. za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	1.200 "
7. Służba	850 "
8. Opał	1.300 "
9. Oświetlenie	950 "
10. Zapuszczanie i mycie podłóg	120 "
11. Potrzeby kancelaryjne	160 "
12. Rozmaite drobne wydatki	260 "
	<hr/>
	65.390 zł.

B. Wydział krajowy.

13. Marszałek krajowy	6.000 zł.
i dodatek na reprezentacyę	<u>4.000 "</u>
	10.000 zł.
14. Sześciu Członków Wydziału po 4.000 zł.	24.000 "
15. Zastępcy	2.000 "
16. Dodatek dla Członka Wydziału, mianowanego przez Marszałka Zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym	<u>1.000 "</u>
	Suma rubryki I.
	<u>102.390 zł.</u>

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić na wydatki Rubr. I. objęte sumę 102.390 zł. w. a.

Smarzewski
przewodniczący.

Kaźmierz Badeni
sprawozdawca.

Rubryka II.

„K o s z t a z a r z ą d u.“

(Sprawozdawca poseł K. Badeni.)

Na wydatki tą rubryką objęte, preliniuje Wydział krajowy	236.489 zł.
a ponieważ uchwalono na r. 1886. na koszta zarządu w ogóle	226.920 „
żąda zatem obecnie Wydział krajowy <i>więcej</i> o	9.569 zł.
Wynikłość z r. 1885. przedstawia sumę	<u>235.875 „</u>
zatem <i>mniej</i> od obecnie żądanej sumy o	614 zł.
W pojedynczych pozycjach tej rubryki preliniuje Wydział krajowy kwoty większe razem o	10.683 zł.
zniża zaś w innych pozycjach swe żądania o	<u>1.114 „</u>
zkąd, jak wyżej powiedziano, wynika, iż preliminarz w tej rubryce jest w ogóle wyższy o kwotę	9.569 zł.

Preliminowane zwiększenia dotyczą pozycji 24. b). „Dyurniści dla Oddziału rachunkowego“ o 6.132 zł.

które Wydział krajowy usprawiedliwia po części faktycznym stanem, po części zeszlóroczną uchwałą Wys. Sejmu: by wszelkie koszta administracyjne i kancelaryjne, wynikające z agend stale na mocy ustaw Wydziałowi krajowemu przydzielonych, umieszczać w Rubr. II. budżetu krajowego. Wskutek tej uchwały, przeniósł Wydział krajowy do tej rubryki z rubryki I. koszta 2 dyetaryuszy w kwocie 839 zł. 50 ct.

z Rubr. XII. „Koszta administracyjne szupasowe“ w kwocie 4.635 „ 50 „

i koszt dyetaryusza zatrudnionego przy funduszu pożyczki z r. 1873. w kwocie 474 „ 50 „

Zważywszy jednak, iż koszta na dyurnistów łożone rok rocznie wzrastają i doszły już do olbrzymiej kwoty 41.000 zł., jak świadczy preliminarz na r. 1887. przedłożony,

zważywszy dalej, iż wynikłość z r. 1885., po uwzględnieniu już kosztów dyurnów podówczas w innych rubrykach zarachowanych, niższą jest od kwoty obecnie przez Wydział krajowy żądanej,

gdy dalej Wydział krajowy w Rubr. XII. „Szupaśnictwo“ sam oblicza koszta administracyjne z tego tytułu wynikające na kwotę 4.000 zł. i

gdy nareszcie, pomimo wytrącenia w Rubryce I. pozycji 3. kosztów 2 dyurnistów, pozycji tej nietylko nie obniżono, lecz przeciwnie, w myśl żądania Wydziału krajowego, o kwotę 2.000 zł. podwyższono — obniża zatem komisya budżetowa pozycję tę o 2.000 zł. i przedstawia

Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia zamiast żądanej kwoty	13.943 zł.
kwotę	11.943 „
Pod pozycją 26. f) „Dodatki pięcioletnie dla urzędników“ prelinuje Wydział krajowy	12.310 zł.
czyli o	721 „

więcej, jak uchwalono na r. 1886.

Żądanie to jest uzasadnione z powodu, iż w ciągu r. 1887. przybędą, w myśl uchwały sejmowej z 3. stycznia 1874. r., niektóre dodatki pięcioletnie dla urzędników, a dodatki te wszystkie szczegółowo są uwidocznione w wyjaśnieniach budżetu przy pozycji 26. f).

Dalej żąda Wydział kr. przy pozycji 28. a) „Koszta podróży i diety wogóle“	5.000 zł.
t. j. o	2.000 „

więcej jak roku zeszłego.

Żądanie swe opiera Wydział krajowy na wynikłości z lat 1882., 1883. i 1884. Lata te wykazują, iż wydatek ten rok rocznie rośnie, a w r. 1885., według przedłożonych zamknięć rachunkowych, wynosi 5.291 zł.

Wzrost tego wydatku jest uzasadniony na potrzebie coraz częstszego wysyłania urzędników na komisye i lustracje majątków gminnych, do czego zresztą i nowela do ustawy gminnej, w roku zeszłym przez Wysoki Sejm uchwalona, Wydział krajowy do pewnego stopnia przynagła, tak, że podwyższenie to przyjąć wypada.

Pod poz. 31. d) „Papier do druków, druk ksiąg i wzorów“ żąda Wydział kraj.	2.400 zł.
to jest <i>więcej</i> o	156 „

Pod poz. 31. f) „Oświecenie“	1.000 „
to jest <i>więcej</i> o	64 „

Pod poz. 31. g) „Opał“	2.900 „
to jest <i>więcej</i> o	130 „

Powyższe żądania oparte są na wynikłości lat ubiegłych i podług preliminarza Wydziału krajowego przyjąć je należy.

Pod poz. 31. h) żąda Wydział krajowy na uzupełnienie biblioteki zamiast uchwalonych w roku zeszłym 1.000 zł.	1.400 zł.
--	-----------

i uzasadnia swe żądanie również wynikłością lat poprzednich.

Ponieważ tu przecięcie zastosowania nie znajduje, przeto proponuje komisya budżetowa skreślenie tej nadwyżki w kwocie 400 zł., uznając kwotę 1.000 zł. na ten cel jako zupełnie wystarczającą.

Pod pozycją 32. b) „Maszynista“ żąda Wydział krajowy o 60 zł. więcej, wskutek podwyższonej płacy maszyniście, przyznanej uchwałą Wydziału krajowego z dnia 16. lutego 1886. w kwocie	600 zł.
--	---------

Pod pozycją 32. h) „Czyszczenie kloak i wywóz nieczystości“ prelinuje Wydział krajowy na podstawie wynikłości zamiast 300 zł.	320 zł.
---	---------

Komisya budżetowa przyjmuje obte te pozycye ; również przyjmuje komisya pod poz. 32. m) „Konserwacya i adaptacya budynku i obejścia gmachu sejmowego“ kwotę przez Wydział kraj. żadaną 3.400 zł. to jest o 1.000 zł.
więcej jak w roku zeszłym, na podstawie przecięcia z trzech lat ostatnich.

Zmniejszenia pojedynczych pozycyj w stosunku do uchwalonych kwot na r. 1886. zachodzą w pozycjach następujących :

poz. 26. g) „Dodatki osobiste“ dla 2 rewidentów o	22 zł.
<i>mniej</i> z powodu iż w r. 1887. otrzymają pierwsze pięciolecie — zaś dla praktykantów z tego samego powodu <i>mniej</i> o	30 „

poz. 29.	„Pensye i zaopatrzenia“ o	102 zł.
	<i>mniej</i> , ponieważ zamknięto pensyę:	
	Mochnickiej Eleonorze	280 zł.
	Niewiadomskiej Maryi	90 „
	Karmalitowej Kunegundzie	197 „
	Razem	<u>567 zł.</u>
	natomiast przyznano:	
	Kuźniarowi, woźnemu	465 „
	Różnica j. w.	102 „
poz. 30.	„Dary z łaski“ <i>mniej</i> o	428 „
	ponieważ zamknięto dar z łaski Rzepińskiej	120 zł.
	i nie wstawiono zapomóg udzielonych przez W. Sejm jednorazowo w kwocie	608 „
	Razem	<u>728 zł.</u>
	natomiast przyznano 3 siostram Kopertyńskim	300 „
	Różnica j. w.	428 „

Komisyja budżetowa wnosi nadto, w załatwieniu otrzymanych petycyj, subwencye jednorazowe: dla Rozalii Piotrowskiej L. s. 213. p. 148. jak w roku zeszłym 200 zł.
dla Wandy Dziubińskiej L. 168s/108p. wdowy po praktykancie rachunkowym, zmarłym r. b. po 2 $\frac{1}{2}$ latach służby i obarczonej sześciorgiem dzieci 200 zł.

Zarazem wnosi komisyja budżetowa przejście do porządku dziennego nad petycjami: Antoniny Oźwadowej L. 156s./101 p. i Waleryi Łopuszańskiej L. 139s./87 p., dalej Józefy Koe-
stlichowej L. 322s./246 p. i Tekli Rudnickiej L. 318s./242 p.

Pozycya 31. a) „Wydawnictwo rozporządzeń krajowych“ zamiast uchwalonych w roku 1886. 5.400 zł.
wnosi Wydział krajowy 5.000 „
to jest *mniej* o 400 zł. na podstawie przecięcia. Ponieważ przecięcie wynosi nie 5.000 zł., lecz tylko 4.564 zł., obniża komisyja budżetowa pozycyę tę o dalsze 500 zł. i preliniuje w pozycyi 31. a) 4.500 zł.

Dalej pod pozycyą 32. g) „Zgartywanie i wywóz śniegu“ zamiast 150 zł. 100 „
czyli *mniej* o 50 „
Poz. 32. i) „Zabezpieczenie od ognia“ zamiast 342 „
preliniuje Wydział krajowy 260 „
to jest *mniej* o 82 „

Obie powyższe pozycye również na podstawie trzechletniego przecięcia.

Wszystkie inne pozycye, preliniowane w tej samej wysokości jak w roku zeszłym, uznaje komisyja za uzasadnione.

Komisyja budżetowa wnosi zatem

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pozycya 17.	„Płace urzędników oddziału konceptowego	35.500 zł.
„ 18.	„ „ „ rachunkowego	47.350 „
„ 19.	„ „ „ kasowego	10.670 „
„ 20.	„ „ „ technicznego	10.960 „
„ 21.	„ „ „ sanitarnego	2.300 „
„ 22.	„ „ „ statystycznego	3.540 „
„ 23.	„ „ „ manipulacyjnego	17.860 „
„ 24. a)	„Dyurniści dla oddziału konceptowego	8.432 „
	Do przeniesienia	<u>136.612 zł.</u>

		Z przeniesienia . . .	136.612 zł.
Pozycja	24. b) „Dyurniści dla oddziału rachunkowego	11.943 „
„	24. c) „ „ technicznego	4.869 „
„	24. d) „ „ statystycznego	1.934 „
„	24. e) „ „ manipulacyjnego“	10.640 „
„	24. f) „Na zastępstwo urzędników“	1.120 „
„	25. „Zasługi“	3.900 „
„	26. „Emolumenta“	13.883 „
„	27. „Remuneracje“	2.845 „
„	28. „Koszta podróży i diety“	5.400 „
„	29. „Pensye i zaopatrzenia“	9.144 „
„	30. „Dary z łaski“	1.660 „
„	31. „Potrzeby kancelaryjne“	16.800 „
„	32. „Gmach krajowy i jego utrzymanie“	7.239 „
„	33. „Zaliczki na płace urzędników“	6.000 „
		Suma rubryki II.	<u>233.989 zł.</u>

Smarzewski
przewodniczący.

Kaźmierz Badeni
sprawozdawca.

Do rubryki II. wydatków budżetu krajowego.

Poz. 33. b)	Zaliczka dla Stanisława Chudzikiewicza, kancelisty Wydziału krajowego, zwrotna w 120 miesięcznych ratach	1,000 zł.
„ 33. c)	Zaliczka dla Michała Hermińskiego, woźnego Wydziału krajowego, zwrotna w 120 miesięcznych ratach	500 „
	Suma rubryki II.	235.489 zł.

Nad petycyami do L. s. 748 i 752 przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Smarzewski,
przewodniczący.

Kaźmierz Bałeni,
sprawozdawca.

Budżet krajowy na rok 1887.

Rubryka III.

Koszta leczenia ubogich chorych w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych.

Wydział krajowy prelinuje kosztę leczenia ubogich na rok 1887. w kwocie 670.000 zł., o 15.000 zł. więcej, niż uchwalono na rok 1886., zaś o 29.686 zł. mniej jak w r. 1885. wydano i opiera tę kwotę na następującem obliczeniu:

Dla krajowego szpitala powszechnego we Lwowie prelinuje	132.000 zł.
„ „ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie „	117.000 „
„ „ szpitala św. Łazarza w Krakowie „	125.000 „
razem	<u>374.000 zł.</u>

Obliczenia tych szpitali nie są oparte na trzechletniem przecięciu, dla tego, że w ostatnich latach zalikwidowanie bardzo znacznych zaległości, dziś już nie istniejących, spowodowało wypłatę wyjątkowo wysokich kwot. I tak zamknięcie rachunkowe roku 1883. wykazało w tych 3 zakładach 467.934 zł., w r. 1884.: 550.191 zł., a w r. 1885.: 426.784 zł. Wydatek w trzech ostatnich latach wynosił zatem przeciętnie 481.636 zł. Uzasadnienie kwot prelinowanych w trzech wymienionych szpitalach na rok 1887. zostało roztrząsane w osobnych sprawozdaniach komisji budżetowej o tych szpitalach i kwoty prelinowane uznane zostały za słuszne i prawdopodobne.

W następujących szpitalach, w których nie zachodziły w latach ostatnich okoliczności wyjątkowe, Wydział krajowy opiera prelinowanie na trzechletniem przecięciu, które wykazuje:

dla c. k. kliniki w Krakowie	26.411 zł.
„ 23 szpitali prowincjonalnych w kraju .	193.730 „
„ szpitali zagranicznych	69.111 „
„ „ wojskowych	1.509 „
„ innych wydatków, (zaliczek i zwrotów)	<u>10.735 „</u>
razem	301.496 zł.

Dla wszystkich szpitali tedy kwota prawdopodobna na rok 1887. przedstawia się w wysokości 675 496 zł.

Strąciwszy od tej sumy wydatków przeciętną wynikłość dochodów od gmin, od samopłacących i innych rozmaitych w kwocie 36.746 zł., pozostaje kwota wydatków 638.750 zł.

Ze względu jednak, że w obliczeniu tem wstawione przeciętne kwoty są mniejsze od wypłaconych kwot w ostatnim roku 1885.:

w klinice krakowskiej o kwotę	4.537 zł.
a w 23 w szpitalach prowincjonalnych o	13.185 „
razem o	<u>17.722 zł.</u>

przeto po doliczeniu tej różnicy wynik okazuje 656.472 zł. Uwzględniając dalej, że ilość dni leczenia w krajowych szpitalach i zakładach zwiększa się z roku na rok,

wynosiła bowiem w roku 1883.:	940.597
„ „ „ 1884.:	984.882
„ „ „ 1885.:	1,047.727

przypuścić należy, że i w r. 1887. się podniesie.

Przyjmując tedy, że spodziewany przyrost dni leczenia podwyższy wyżej obliczony wynik 656.472 zł. tylko o 2%, to jest o 13.129 zł., otrzymamy przybliżoną sumę potrzebną w kwocie 669.601 zł., czyli w zaokrągleniu 670.000 zł.

Takie jest rozumowanie i obliczenie Wydziału krajowego, z którym komisya budżetowa zgadza się zupełnie i wnosi przeto :

Wysoki Sejm raczy w rubr. III. wydatków „Koszta leczenia ubogich“ wstawić sumę 670.000 zł.

Wobec ciągłego wzrostu dni leczenia i wydatku z funduszu krajowego w szpitalach prowincjonalnych, komisya budżetowa w roku zeszłym zastanawiała się nad środkami pewnego wstrzymania tego wzrostu w zakładach, które nie znajdują się bezpośrednio pod zarządem Wydziału krajowego, gdzie zatem oszczędności mogą być tylko pośrednio, przez redukcję taks leczenia osiągnięte. Komisya budżetowa zwróciła uwagę Wydziału krajowego na różnicę wysokości taks leczenia w poszczególnych szpitalach prowincjonalnych, które to różnice nie wszędzie wydawały się komisji należycie uzasadnione i wniosła następujące uchwały przez Wysoki Sejm na posiedzeniu 21. Stycznia 1886. przyjęte :

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, by

1. Ponownie ściśle zbadał podstawy ustanowienia taks leczenia w szpitalach prowincjonalnych i przedłożył Wysokiemu Sejmowi przy preliminarzu na r. 1887. poszczególne budżety tych szpitali.
2. By zbadał i Wysokiemu Sejmowi sprawę zdał, czy powodem wzrostu wydatków rubr. III. nie są nadużycia zwierzchności gminnych przy wydawaniu świadectw ubóstwa, a ewentualnie w jaki sposób te nadużycia usunąćby się dały.“

Wydział krajowy w obszernem sprawozdaniu (L. 66.661) wyłuszczył podstawy taks leczenia dla całego państwa austriackiego obowiązujące, wykazał ich uzasadnienie i wyraził przekonanie, które komisya budżetowa dzieli, że nie ma potrzeby odstąpić w czemkolwiek od zasad kierujących ustanowienia taks szpitalnych. Co się tyczy poszczególnych taks w szpitalach prowincjonalnych, Wydział krajowy, przedkładając budżety tych szpitali donosi, że w ciągu r. 1886. w pięciu szpitalach obniżył taksy, a mianowicie w Biale, Stanisławowie i Sokalu z 55 na 50 ct., w Nowym Sączu z 54 na 49 ct., a w Złoczowie z 50 na 45 ct.

W ogóle wysokość taks leczenia w naszych szpitalach prowincjonalnych wygórowaną zwać nie można, jeżeli je porównamy z taksami w innych krajach Austrii. W niższej Austrii bowiem taksy te wynoszą od 63 do 86 ct. (z wyjątkiem szpitali w Baden i Horn, gdzie pobierają tylko 52 ct.), w wyższej Austrii 60 do 80 ct., w Salzburgu 1 zł., w Styrii 60 do 92 ct., w Karyntyi i Krainie 70 ct., w Wybrzeżu 61 do 84 ct., w Dalmacyi 67 do 77 ct., w Tyrolu 57 do 92 ct. (z wyjątkiem Zell, gdzie taksa wynosi tylko 49 ct.), w Czechach 50 do 84 ct. (z wyjątkiem szpitali w Chlumec, Neuhaus, Pardubicach i Bidżowie, gdzie pobierają tylko 46 do 48 ct.), w Morawie 64 do 94 ct., w Szląsku 80 ct., a w Bukowinie 60 do 80 ct.

Jednak nie można zaprzeczyć, że wzrost taks leczenia od r. 1869. do r. 1879. był nienaturalny, nie wytworzony odpowiedniem podrożeniem głównych artykułów i potrzeb, i zdradzał dążność do opędzania za pomocą taks wydatków bezpośrednio na chorych nie łożonych. I tak w r. 1869. szpital w Śniatynie pobierał tylko 32 ct., w Brodach, Tarnopolu i Tarnowie 35 ct., w Sączu, Stanisławowie, Jaśle i Rzeszowie 37 do 38 ct., w Brzeżanach, Stryju i Kołomyi 40 ct., w Bochni i Przemyśle 42 ct., w Drohobyczu, Wadowicach i Zaleszczykach 43 ct., w Sanoku, Samborze i Złoczowie po 45 ct. i tylko w Biale 50 ct.

W następnych dziesięciu latach (1869. do 1879.) wzmogły się taksy (z wyjątkiem Białej, Zółkwi i Zaleszczyk, gdzie przyrost wynosił tylko 10 do 15%) o 33, 40, 50, 60 a nawet w Śniatynie o 70%. Dopiero w r. 1879. nastąpiło w tym kierunku opamiętanie się i zwrot ku zmniejszeniu, które w niektórych szpitalach w ostatnich sześciu latach wynosiło 10%, a w Kołomyi nawet 15%.

Komisya budżetowa sądzi po należytem zbadaniu budżetów szpitalnych, że taksy szpitalne w Podhajcach, Samborze, Sanoku, Sokalu, Stryju i Tarnopolu możnaby cokolwiek obniżyć, mianowicie w szpitalu Tarnopolskim z 51 na 46 ct., w Sokalskim z 50 na 47 ct., a w Stryjskim z 60 na 54 ct., ponieważ przeciętna wynikłość wydatków trzech lat ostatnich (1883., 1884., 1885.), po potrąceniu własnych dochodów wykazuje w tych szpitalach tylko wyż oznaczoną potrzebę.

W szpitalach w Sanoku i w Podhajcach przeciętna trzy-letnia potrzeba wymaga: w pierwszym tylko 59 ct. zamiast 60 ct. istniejącej taksy, w drugim tylko 53 ct. zamiast rzeczywiście pobieranych 55 ct. taksy, nadto w obu tych szpitalach administracya z łatwością mogłaby osiągnąć dalsze oszczędności, tak że w Sanoku taksa 55 ct., a w Podhajcach taksa 50 ct. powinny wystarczyć.

Najgorzej przedstawia się budżet szpitala Samborskiego. Ten szpital nie ma obowiązku znacznych spłat kapitału, jak szpitale w Stryju i Sanoku, pomimo to pobiera jak Stryjski szpital najwyższą takse na prowincyi 60 ct., ale i ta jeszcze nie wystarcza na opędzenie wydatków, które w przecięciu trzech lat ostatnich wynosiły 22.968 zł. za 37.236 dni leczenia, a zatem dzień leczenia kosztował 62 ct. Tutaj przeto energiczne kroki władzy dozorującej byłyby wskazane celem zaprowadzenia lepszej i oszczędniejszej administracyi, przy której taksa 55 ct. niewątpliwie wystarczyłaby powinna.

Komisya budżetowa, czyniąc te uwagi, żywi nadzieję, że Wydział krajowy według możliwości je uwzględni — i nie wnosi wyraźnych poleceń, które w sprawach administracyjnych zarządowi Wydziału krajowego bezpośrednio nie podlegających nie zawsze byłyby ściśle wykonalne.

Wracając do drugiego punktu zesłorocznego polecenia, komisya budżetowa nie wątpi, że liczba wypadków, w których wykryto wyraźne nadużycia zwierzchności gminnych w wystawianiu świadectw ubóstwa i dowiedziono, że świadectwa te z prawdą są niezgodne, tudzież wypadków urzędowo stwierdzonych uchylania się służbodawców od obowiązku płacenia za leczenie sług, nie jest tak znaczna, ażeby mogła stanowczo wpłynąć na wzrost dni leczenia. Jednak rzut oka na budżety szpitali prowincjonalnych poucza, że w poszczególnych miejscowościach znaczne zachodzić muszą różnice w zapatrywaniu i praktyce przy dopuszczaniu chorych do bezpłatnego leczenia, że pojęcie ubóstwa i niemożności płacenia nie jest wszędzie równe. Jest to jedyne tłumaczenie faktu uderzającego, że liczba płacących za siebie chorych przedstawia w stosunku do chorych na koszt kraju leczonych tak ogromne różnice w poszczególnych szpitalach. I tak kwota od płacących za siebie chorych otrzymana tworzy: w Drohobyczu 19%, w Biale 18%, w Śniatynie 17%, w Kołomyi 15%, w Przemyśle i Samborze 13%, w Stanisławowie 11% kwoty za ubogich przez fundusz krajowy dostarczanej. Stosunek płacących za siebie chorych do uwolnionych od opłaty w tych szpitalach może być uważany za korzystny lub przynajmniej normalny. Natomiast widzimy, że w szpitalu w Tarnopolu kwota od płacących za siebie

wynosi tylko 6% kwoty przez fundusz krajowy płaconej, w Brodach już tylko 5½%, w Podhajcach i w Sokalu 5%, w Tarnowie i Złoczowie 4%, w Jaśle 3%, a w Wadowicach już tylko 1%! (23 zł. od płacących, 1.955 zł. od funduszu krajowego).

Któż zaprzeczyć może, że w szpitalu Wadowickim inną, niewłaściwą miarę przykładają do bezpłatnego leczenia chorych, jak w Drohobyczu lub w Biale, gdy przecież nikt nie zechce twierdzić, iż w Wadowickim powiecie panuje tak wyjątkowe ubóstwo, że w Drohobyckim lub Bialskim powiecie 18 lub 19 razy więcej osób zdołają opędzić koszta leczenia.

Na podstawie tych dat i faktów, komisya budżetowa wyraża przekonanie, że wystawianie świadectw ubóstwa przez zwierzchności gminne i uchylanie się słuźbodawców od obowiązku płacenia za sług w powiatach do okręgu szpitala Tarnowskiego, Złoczowskiego, Jasielskiego, a szczególnie do szpitala Wadowickiego należących, powinny być przedmiotem ścisłych badań Wydziału krajowego.

Wydział Rady powiatowej Turzańskiej w petycyi l. 133. prosi o 5.000 zł. bezzwrotnej subwencji z funduszu krajowego na utworzenie szpitala powiatowego w Turce.

Zważywszy, że dotąd zebrano w powiecie Turzańskim dopiero 15.000 zł. na utworzenie funduszu szpitalnego, że zatem udzielenie subwencji z funduszu krajowego w kwocie 5.000 zł. nie doprowadzi jeszcze do takiej sumy, jaka potrzebną jest, aby utworzyć szpital, zaśługujący na cechę publicznego i powszechnego, t. j. takich rozmiarów, ażeby za pomocą umiarkowanej taksy leczenia mógł się utrzymać w odpowiednich warunkach;

Zważywszy dalej, że kraj, ponoszący już całość kosztu leczenia ubogich chorych, nie powinien być pociągnięty do ponoszenia kosztów założenia nowych zakładów leczniczych, których utworzenie wyłącznie zadaniem powiatów, gmin lub korporacyj być winno;

Zważywszy nareszcie, że w powiecie Turzańskim, w jedynym powiecie w kraju, gdzie jeden tylko lekarz i jeden tylko chirurg się znajdują, wypadaloby raczej za pomocą subwencyonowania przez powiat lub gminy pomnożyć personal leczniczy, nim się pomyśli o utworzeniu szpitala bez należytych warunków bytu;

Komisya budżetowa nie może Wysokiemu Sejmowi doradzać udzielenie upraszanej subwencji i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyą Wydziału powiatowego w Turce l. 133. Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Smarzewski,
przewodniczący.

Otton Hausner,
sprawozdawca.

Budżet krajowy na rok 1887.

Rubr. IV.

Koszta szczepienia.

Referent p. Goldman.

Wydział krajowy prelininuje w tej rubryce ogólną kwotę 55.900 zł., o 2.000 zł. mniej niż na r. 1886., a to z powodu zmniejszonego przecięcia z ostatnich trzech lat w poz. 36. „na koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia ospy“. Na koszta te prelininowano na r. 1886. kwotę 56.000 zł., przecięcie zaś z lat 1883, 1884 i 1885 wynosi tylko 54.000 zł.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Rubr. IV. Koszta szczepienia

poz. 35. utrzymanie i odświeżanie krowianki	1.600 zł.
„ 36. koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia	54.000 „
„ 37. premie dla lekarzy odszczególniających się przy szczepieniu ospy	300 „
						razem	55.900 zł.

Rubr. V.

Wydatki sanitarne.

Referent p. Goldman.

Zgodnie z uchwaloną na rok 1886. kwotą i na podstawie przeciętnej z trzech lat Wydział krajowy prelininuje w tej rubryce 8.000 zł., jako $\frac{1}{3}$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych, oraz koszta podróży lekarzy z powodu komisyj w sprawach sanitarnych z czasu przed 1. Października 1879. Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wstawia tę kwotę i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Rubr. V. Koszta sanitarne

poz. 38. $\frac{1}{3}$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych	8.000 zł.
--	---	---	---	---	---	---	-----------

Lwów, dnia 10. Stycznia 1887.

Przewodniczący
Smarzewski.

Sprawozdawca
Goldman.

Rubryka VI.

Zasiłki dla zakładów dobroczynności.

(Stronica 24).

Sprawozdawca p. Stanisław Stadnicki.

Wydział krajowy preliminuje na rok 1887. w tej rubryce same stałe wydatki, od dłuższego już czasu corocznie uchwalane; — oprócz nowej pozycji 47ej w której dla Zakładu chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie pod nazwą „Przytulisko św. Józefa“ kwotę 500 zł. preliminuje. — Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym uchwalenie tych pozycji bez zmiany. — Nadto w uwzględnieniu petycyi l. 286 S./211 p. wstawia pozycyę 44. b) w kwocie 500 zł.

Odnosnie do poz. 41. „Dom ubogich i sierót w Krakowie“ obciążającej budżet krajowy począwszy od r. 1855. znaczną kwotą 5.424 zł., powtarza Komisya budżetowa, — już w przeszlorocznem sprawozdaniu tejże Komisji wyrażone mniemanie, — iż ostateczne wyjaśnienie słusznych pretensyi Reprezentacyi kraju do Wys. c. k. Rządu o zwrot, względnie płacenie w przyszłości z funduszków państwowych powyższej subwencyi, — byłoby wielce pożądanem.

Zgodnie z wnioskami Komisji budżetowej wypadłyby wydatki uchwalone na rok 1887. do Rubr. VI. jak następuje:

Rubr. VI. poz. 39. Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	900 zł.
„ 40. Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiólkach	300 „
„ 41. Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424 „
„ 42. Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	1.000 „
„ 43. Komitet ochronek w Krakowie	550 „
„ 44.a) Towarzystwo ochronek chrześcijańskich we Lwowie	500 „
„ 44.b) Zarząd Zakładu osieroconych dziewcząt imienia ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu	500 „
„ 45. Zarząd Towarzystwa opieki weteranów z r. 1831. w Krakowie, datek jednorazowy	1.000 „
„ 46. Komitet wykonawczy Tow. opieki weteranów z r. 1831. we Lwowie, datek jednorazowy	1.000 „
„ 47. Zakład dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie pod nazwą „Przytulisko św. Józefa“	500 „
Razem	<u>11.674 zł.</u>

Tem samem załatwiono petycye pod l. 286.S./211.p., 100.S./50 p., 294.S./219.p., 219.S./154.p., 160.S./103.p., 374.S./288.p., 458.S./350.p.

Co do dalszych petycji, które Komisji budżetowej przekazane zostały, a do Rubr. VItej się odnoszą, Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycjami l. 298. S./223. p. Leonardy Hammermüller, ksieni P. P. Benedyktynek w Przemyślu, o bezprocentową pożyczkę 20.000 zł. na rozszerzenie budynku szkolnego; — i l. 464. S./356. p. Dyrekeyi galicyjsk. Stowarzyszenia opieki nad uwolnionymi więźniami o zapomogę, —

przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Lwów, dnia 13. Stycznia 1887.

Przewodniczący

Smarzewski.

Sprawozdawca

Stanisław Stadnicki.

Budżet krajowy na rok 1887.

Rubryka VII.

Wydatki na cele wykształcenia i oświaty.

Sprawozdawca poseł Władysław Sapięha.

Pozycya 48. Akademia umiejętności w Krakowie	18.000 zł.
(Pozycya 49. i 50. Sprawozdawca poseł Madeyski).	
Pozycya 51. Szkoła żeńska w Jaworowie pp. Bazylianek	500 „
Pozycya 52. Szkoła żeńska w Krakowie	2.500 „
Pozycya 53. Szkoła żeńska w Krakowie św. Tomasza	500 „
Pozycya 54. Szkoła żeńska w Krakowie pp. Augustyanek	500 „
Pozycya 55. Szkoła żeńska we Lwowie pp. Benedyktynek ormiańskich	1.000 „
Pozycya 56. Szkoła żeńska w Starym Sączu pp. Klarysek (Ls. 687).	750 „
Pozycya 57. a) Szkoła żeńska w Stryju (Ls. 86/36 p.) subwencya dotychczasowa	500 „
Pozycya 57. b) „ „ „ „ „ datek jednorazowy	300 „
Komisya budżetowa proponuje podwyższenie dotychczasowej subwencji z 500 na 800 zł. jedynie na rok 1887., a to z powodu, iż przy pożarze miasta Stryja zgorzał budynek, w którym szkoła się mieściła i całe wewnętrzne urządzenie 4-klasowej szkoły spłonęło, a gmina pożarem dotknięta nie jest w stanie wydatku tego z własnych funduszków ponieść.	
Pozycya 58. Szkoła żeńska w Sanoku	200 zł.
Pozycya 59. Szkoła żeńska w Jaśle (Ls. 282/207 p.)	300 „
Pozycya 60. Szkoła ludowa OO. Dominikanów we Lwowie, dla nauczy- ciela języka ruskiego	200 „
Pozycya 61. Szkoła wyznaniowa izraelska w Brodach	6.000 „
Pozycya 62. Zakład głuchoniemych we Lwowie (Ls. 82/32 p.):	
a) na stypendya dla 50 wychowanków	6.000 „
b) na utrzymanie zakładu	500 „
Pozycya 63. Szkoła głuchoniemych Bardacha we Lwowie	300 „
Pozycya 64. Zakład ciemnych we Lwowie	2.000 „
Pozycya 65. Szkoła gimnastyczna „Sokół“ we Lwowie (Ls. 419/326 p.)	750 „
Pozycya 66. Szkoła sztuk pięknych w Krakowie, IX. rata umorzenia pożyczki 100.000 zł. na budowę gmachu	7.000 „
(Pozycya 67. do 73. Sprawozdawca poseł Stanisław hr. Badeni).	

Pozycya 74. Stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich i kursów przygotowawczych	30.000 zł.
Pozycya 75. a) Dla uczniów internatu przy seminaryum nauczycielskiem w Krakowie	3.000 „
Pozycya 75. b) Internatowi św. Jozafata, na utrzymanie 7 uczniów seminaryum nauczycielskiego w bursie (Ls. 332).	1.050 „
z zastrzeżeniem, iż ogólna liczba uczniów utrzymywanych w internacie wynosić musi co najmniej drugie tyle uczniów, ilu z funduszu krajowego będzie utrzymywanych.	
Pozycya 76. Internatowi ruskiemu ks. Zmartwychwstańców we Lwowie, zasiłek na r. 1887. na utrzymanie uczniów	4.500 „
Pozycya 77. Jedno stypendyum im. Matejki, dla uczniów szkoły sztuk pięknych w Krakowie	1.000 „
Pozycya 78. a) Wydawnictwo ruskich książek szkolnych	2.000 „
Pozycya 78. b) (Sprawozdawca poseł Bobrzyński).	
Pozycya 79. Zasiłek dla czasopisma „Szkoła“ Ls. 177/114 p.	500 „
Pozycya 80. Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“ Ls. 260/185 p.	500 „
Pozycya 81. Zasiłek dla czasopisma „Kosmos“ Ls. 131/79 p.	400 „
Pozycya 82. Zasiłek dla ruskiej gazety szkolnej (do rozporządzałości Wydziału krajowego) Ls. 613.	500 „
Pozycya 83. Zasiłek na utrzymanie w r. b. wyprawy naukowej, pracującej w archiwum watykańskiem, pod kierunkiem profesora Uniwersytetu jag. Stanisława Smolki	1.500 „
Pozycya 84. Witowski Hipolit, były dyrektor szkoły żeńskiej w Bełzie, zaopatrzenie dożywotnie	300 „
Pozycya 85. Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, do dyspozycji Wydziału krajowego	2.000 „
Petycye, do tej pozycji należące, odstepuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia, a mianowicie:	
Teodora Demkowa, Ls. 285/210 p.	
Włodzimierza Luskina, Ls. 291/216 p.	
Włodzimierza Gużkowskiego, Ls. 287/212 p.	
Kazimierza Chodzińskiego, Ls. 161/104 p.	
Ludwika Stasiaka, Ls. 104/34 p.	
Michaliny Zdanowiczówny Ls. 119/69 p.	
Alfreda Wildstosslera, Ls. 129/77 p.	
Antoniego Popiela, Ls. 522/405 p.	
Ludwika Korzanowskiego, Ls. 561/435 p.	
Leona Zawiejskiego, Ls. 572/440 p.	
Bernarda Jarosiewicza, Ls. 574/443 p.	
Stanisława Lewandowskiego, Ls. 790/620 p.	
Eugeniusza Steinsberga, Ls. 804/629 p.	
Stanisława Borzęckiego, Ls. 737/579 p.	
Włodzimierza Tetmajera, Ls. 836 p.	
Pozycya 86. Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludowych	3.000 „
Pozycya 87. Dla Towarzystwa „Proświta“ na wydawnictwo pism ludowych	1.000 „

Pozycja 88. a) Na stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studjom w szkole operacyjnej	500 zł.
Pozycja 88. b) Dla wydawnictwa dziełek ludowych we Lwowie, jednorazowo (Ls. 788.)	1.000 „
Pozycja 88. c) Towarzystwu „Przymierze braci“ jednorazowo (Ls. 259/184 p.)	300 „
Pozycja 88. d) Towarzystwu oświaty ludowej we Lwowie, jednorazowo (Ls. 410/317 p.)	100 „
Pozycja 88. e) Wydziałowi Towarzystwa galicyjskiego leśnego, na wydawnictwo „Sylwana“ jednorazowo (Ls. 443/335 p.)	100 „

Przejsćie do porządku dziennego proponuje komisya budżetowa nad następującemi petycyami:

Komitetu Towarzystwa rolniczego, o subwencyę na pokrycie kosztów wydawnictwa Tygodnika rolniczego (Ls. 193.) Nad petycyą krakowskiego Towarzystwa rolniczego, o subwencyę na wydawnictwo Tygodnika rolniczego proponuje komisya budżetowa przejsćie do porządku dziennego z tej uwagi, iż zdaniem komisyi Towarzystwo rolnicze krakowskie, pobierając z funduszów krajowych stały roczny zasiłek w kwocie 3.000 zł., powinno mieć dostateczny fundusz do wydawania Tygodnika rolniczego; dalej z uwagi, iż galicyjskie Towarzystwo gospodarskie, zasilane subwencyą w tej samej wysokości, wydaje pismo poświęcone interesom rolników i subwencyi na ten specjalny cel z funduszów krajowych nie otrzymuje; L. sejm. 103, 195, 379, 444, 550, 617, 757, 756, 741, 650, 614, 651, 292.

Przewodniczący:
Smarzewski.

Sprawozdawca:
Sapięha.

Budżet krajowy na rok 1887.

Rubr. VII.

(Pozycje 49. i 50.)

Sprawozdawca: poseł Madeyski.

Poz. 49.	Rada szkolna krajowa, na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego (wedle specjalnego preliminarza)	387.824 zł.
„ 50.	Sześciu Członków Rady szkolnej krajowej po 1.200 zł.	7.200 „

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o poz. 67., 68., 69., 70., 71., 72., 73.

Rubr. VII.

preliminarza krajowego na r. 1887.

Wysoki Sejmie!

Poz. 67. „Teatr polski w Krakowie“.

Z uwagi, iż według sprawozdania komitetu artystycznego, przez Wydział krajowy do nadzorowania teatru w Krakowie delegowanego, za czas od 1. Czerwca do końca Listopada 1886., dyrekcyja teatru dołożyła wszelkich starań, aby teatr podnieść, uszlachetnić i urozmaiciła repertoar, wzmocniła personal przez przyjęcie kilku utalentowanych artystów, postarała się o nowe dekoracye, a przedstawienie niemal każde, jeżeli nawet nie odpowiada wszelkim wymaganiom artystycznym, nosi piętno staranności i chwalebnych usiłowań, — komisya budżetowa wnosi:

Pod poz. 67. „Teatr polski w Krakowie“ 8.000 zł.
do rozporządzalności Wydziału krajowego.

Poz. 68. „Teatr polski we Lwowie“ zasiłek stały — prelinuje się zgodnie
z Wydziałem krajowym 4.200 „

Poz. 69. „Teatr polski i opera polska we Lwowie“.

Na posiedzeniu z dnia 22. Stycznia 1886. roku, przy uchwalaniu subwencyi dla teatru lwowskiego, powziął Wysoki Sejm uchwałę następującą:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, by zawiadomił Reprezentacyę miasta Lwowa, iż na przyszłość opera polska we Lwowie liczyć może na subwencyę krajową tylko pod tym warunkiem i w tej wysokości, jaką na ten sam cel Reprezentacya miasta Lwowa przeznaczyć zechce“.

Myślą przewodnią zeszłorocznej uchwały, na wniosek komisyi budżetowej powziętej, była nie chęć zmniejszenia subwencyi krajowej a tem samem uzyskania w tej pozycyi pewnej oszczędności, lecz przeciwnie, zwrócenie uwagi Reprezentacyi m. Lwowa, iż jest jej obowiązkiem wspólnie z Reprezentacyą kraju przyczynić się do rozwoju i podniesienia opery polskiej, a zarazem, przysparzając dyrekcyi opery znaczniejszej subwencyi, móż żądać pomyślniejszych niż dotąd rezultatów subwencyi. Reprezentacya m. Lwowa nie uchwaliła wprawdzie subwencyi w tej wysokości, jaką dotąd Wys. Sejm dla opery prelinował, t. j. 10.000 zł., oświadczyła jednak gotowość wypłacania subwencyi w kwocie 5.000 zł., począwszy od r. 1887.

Cel więc zeszłoroczną uchwałą zamierzony został osiągnięty, a Reprezentacya miasta Lwowa uznała zasadę przez Wys. Sejm w roku zeszłym wypowiedzianą, iż jest jej obowiązkiem przyczyniać się do podniesienia opery we Lwowie. Podnieść tu zresztą należy, że Reprezentacya m. Lwowa, podjąwszy kroki dla rozpoczęcia w najbliższej przyszłości budowy teatru polskiego we Lwowie, dała tem samem najlepszy dowód dbałości o los teatru polskiego we Lwowie i chęci ponoszenia na ten cel znacznych ofiar.

Wobec tego stanu rzeczy komisya budżetowa sądzi, iż Wys. Sejm mając możność uchwaleniem subwencyi w dotychczasowej wysokości przysporzyć operze polskiej subwencyę o 5.000 zł. wyższą, zechce i na r. 1887 przyznać teatrowi polskiemu we Lwowie na dramat i operę subwencyę w dotychczasowej wysokości, t. j. 20 000 zł.

Wnosząc, by subwencya ta jak dotąd tak i nadal do rozporządzalności Wydziału krajowego pozostawioną była, i dodając jak w latach zeszłych zastrzeżenie, iż wypłacenie subwencyi zależeć ma od stwierdzenia przez rzeczoznawców, że wykonanie oper podczas 30 wieczorów odpowiadać ma wymaganiom artystycznym, sądzi komisya budżetowa, iż będzie rzeczą Wydziału kraj. w roku bieżącym ściślej niż dotąd żądać spełnienia powyższego warunku. Zdaniem komisyi, stan opery polskiej w roku zeszłym, z wyjątkiem kilku gościnnych występów pierwszorzędných artystów, wypłacenie subwencyi w całości nie usprawiedliwił; komisya artystyczna w sprawozdaniu swem stwierdza, iż personal wiele pozostawiał do życzenia, posługiwano się albo początkującymi śpiewakami bez szkoły, albo emerytami bez głosu — chóry straciły wiele z dawnej siły; orkiestra już dawniej nie silna, jeszcze więcej osłabła; komisya artystyczna, podnosząc z uznaniem przedstawienia, w których brali udział Kochańska, Mierzwiński i Russel, dodaje, iż nie wszystkie przedstawienia innych oper odpowiadały nawet skromnym wymaganiom artystycznym. W konkluzyi wprawdzie oświadcza komitet, iż dyrekcya opery zasłużyła na wypłatę subwencyi — konkluzya ta jednak zostaje w rażącej sprzeczności z całym sprawozdaniem.

Komisya budżetowa wypowiada życzenie, by Wydział krajowy zażądał od komisyi artystycznej sprawozdań kwartalnych, któreby dawały możność Wydziałowi krajowemu czynienia dyrekcji teatru uwag, dawania wskazówek lub stawiania warunków, od spełnienia których zależeć będzie wypłata subwencyi.

Jest rzeczą Wydziału krajowego rozważyć, czy nie należałoby obecnej Komisji artystycznej liczebnie wzmocnić przez zamianowanie nowych członków lub zastępców.

Wydział krajowy ma przez odmówienie wypłaty subwencyi w całości *lub w części*, przez odroczenie wypłaty aż do spełnienia pewnych warunków, dostateczną sposobność wywierania na dyrekcję stanowczego wpływu w tym kierunku, by cel subwencyi w granicach możliwości osiągnięty został.

Co do dramatu i komedyi, zwraca komisya budżetowa uwagę Wydziału krajowego, iż jakkolwiek jest rzeczą zupełnie naturalną, że przedsiębiorstwo teatralne jako takie przedewszystkiem przedstawia takie utwory, które mu powodzenie materyalne zapewniają, to jednak jest właśnie celem subwencyi, by umożliwić pielęgnowanie także i tego działu literatury dramatycznej, który choć tłumów do teatru nie ściąga, daje jednak teatrowi cechę czynnika dodatniego w rozwoju narodowym i cywilizacyjnym kraju. Szczególną należy zwrócić uwagę na przedstawienia niedzielne w tej myśli, by one stanowiły dla klas uboższych i pracujących, a w tym dniu powszechnie do teatru uczęszczających, pokarm zdrowy i uszlachetniający.

Nakoniec komisya wypowiada życzenie, by sprawozdania komisyi artystycznej i uwagi lub wskazówki, jakie Wydział krajowy dyrekcji teatru uczynić uzna za stosowne, były przedmiotem albo osobnego sprawozdania Wydziału krajowego, albo były w całości umieszczane w sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego.

W myśl powyższych uwag komisya budżetowa wnosi:

Poz. 69. „Teatr polski i operu polska we Lwowie“

do rozporządzalności Wydziału krajowego:

- a) dramat i komedya 10.000 zł.
 b) opera 10.000 „

z zastrzeżeniem, iż zostanie przez rzeczoznawców stwierdzone, że wykonanie oper podczas 30 wieczorów odpowiadało wymaganiom artystycznym. Tem samem załatwioną jest petycja l. 573. dyrekcyi teatru we Lwowie o przyznanie subwencji dla dramatu i opery na r. 1887.

Nad petycją l. 97. Emila Derynga, o subwencyę na otwórczenie szkoły dramatycznej we Lwowie, przechodzi się do porządku dziennego.

Poz. 70. „Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa Besida“.

Z uwagi, iż komisya artystyczna dla nadzorowania teatru przez Wydział krajowy ustanowiona, wyraża się bardzo korzystnie o stanie teatru i działalności dyrekcyi — preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym 5.000 zł.

Nad petycją L. 429 zarządu Towarzystwa „Besida“ o podwyższenie subwencji do kwoty 8.000 zł. przechodzi się do porządku dziennego, z powodu, iż zarząd Towarzystwa prośbę uzasadnia głównie potrzebą utrzymania i wystawiania operetek francuskich, co ze stanowiska przedsiębiorstwa może być usprawiedliwionem, lecz nie przyczynia się wcale do spełnienia zadań teatru pod względem narodowym i cywilizacyjnym, a tem samem nie powinno wpłynąć na podwyższenie subwencji.

Poz. 71. „Towarzystwo muzyczne w Krakowie“

preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym 800 zł.

Poz. 72. „Towarzystwo muzyczne we Lwowie“

preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym 3.000 „

Tem samem załatwioną jest petycja L. 541, którą Wydział galic. Towarzystwa muzycznego przedłożył sprawozdanie z czynności za rok ubiegły.

Poz. 73 a). „Towarzystwo „Harmonia“

preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym 300 zł.

Nad petycją L. 141 zarządu Towarzystwa „Harmonia“ o udzielenie jednorazowej subwencji w kwocie 1.500 zł. przechodzi się do porządku dziennego z powodu, iż Wys. Sejm uznając potrzebę tego Towarzystwa corocznie mu subwencyę przyznaje, a nadto Wydział kr. ze swej strony udziela mu znacznego zasiłku z funduszu dyspozycyjnego; wobec już dłuższego istnienia Towarzystwa, jest rzeczą skrzętnego zarządu wyjednać dla „Harmonii“ takie poparcie i uznanie u publiczności, by Towarzystwo o własnych siłach a przy corocznych zwykłych subwencyach Wys. Sejmu i Reprezentacyi m. Lwowa pomyślnie rozwijać się mogło.

Poz. 73. b). „Towarzystwo śpiewackie „Lutnia“ (L. p. 470) prosi o subwencyę na utrzymanie fachowej szkoły śpiewu. Wys. Sejm w preliminarzu na rok 1886. przyznał dla „Lutni“ jednorazowy datek w kwocie 200 zł. na założenie szkoły śpiewu choralnego. Szkoła ta weszła w życie z d. 1. Września 1886 a według zdania ludzi kompetentnych prowadzoną jest dobrze i będzie bardzo pożyteczną.

Z uwagi, że utrzymanie szkoły właśnie w roku pierwszym jest trudnem, że niezna- czna subwencya, która w latach późniejszych powinna być zbędną, udzielona w pierwszym roku może umożliwić rozwój szkoły, —

z uwagi, iż jest rzeczą notorycznie znaną, iż szkoła śpiewu solowego i choralnego w gal. Towarzystwie muzycznym w stosunku do innych działów mniej przychylnie się rozwija, komisya budżetowa wnosi:

„Towarzystwu śpiewu „Lutnia“ na utrzymanie szkoły śpiewu solowego i choralnego jednorazowo 200 zł.

W roku bieżącym weszły podobnie jak w latach zeszłych liczne petycye o stypendya lub zasiłki na kształcenie się w śpiewie i muzyce.

O subwencye na kształcenie się w śpiewie proszą :

Kazimiera Heller,
Amalia Abendroth,
Janina Babińska,
Marya Iżak,
Marya Frenkel-Niwińska,
Felicya Romanowska,
Jadwiga Nowolecka,
Stanisława Heumann,
Helena Lubaczewska,
Rudolf Bernhardt.

O subwencye na kształcenie się w grze na fortepianie proszą:

Mieczysław Kotkowski,
Wanda i Cecylia Podgórskie.

Maurycy Stierer prosi o subwencyę na dalsze kształcenie się w grze na skrypcach.

Mikołaj Bojarski wniósł petycyę o subwencyę dla kształcenia się w grze na kontrabasie.

Komisyja budżetowa wnosi:

Petycye l. 243., 538., 459., 434., 451., 404., 42., 175., 55., 623., 300., 382., 376., 513. odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia, odnośnie do kwoty 2.000 zł. przyznanej Wydziałowi krajowemu do dyspozycyi rubr. VII. poz. 85. „dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach“, polecając w szczególności petycyę Kazimiery Heller.

Lwów 13. Stycznia 1887.

Przewodniczący
Smarzewski.

Sprawozdawca
Stanisław Badeni.

Rubr. VII.

(Pozycja 78 b).

Sprawozdaniem z dnia 14. Września 1886. l. 10.094, proponuje Wydział krajowy przywrócenie pozycji 1000 zł. na nagrody za najlepsze podręczniki dla szkół średnich, zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej.

Komisya budżetowa podziela w zupełności motywa, któremi Wydział pozycyę tę uzasadnia:

„W obec niedostatków, jakie dotychczasowe podręczniki szkolne wykazują, a zwłaszcza w obec zmian, jakie c. k. Ministerjum wyznał i oświaty rozporządzeniem z d. 26. maja 1884. l. 10.128 tak w planie naukowym jako też w sposobie udzielania poszczególnych przedmiotów poczyniło, dotychczasowe podręczniki muszą być zmienione“.

„Wydawnictwo naszych podręczników winno być ujęte w pewien określony porządek i system. Nie można sprawy tej pozostawić jedynie gorliwej nieraz i skrzętnej lecz niemniej przypadkowej pracy jednostek, lecz należy ją podjąć władzy publicznej i zapomocą pewnego systematycznego na przyszłość programu nadać jej kierunek trwały i jasno wypowiedziany“.

Natomiast Komisya budżetowa nie może tak bezwzględnie zgodzić się z dalszymi szczegółami przeprowadzenia sprawy, które Wydział krajowy w sprawozdaniu swem przedstawia.

I tak, poruczając kierownictwo wydania nowych podręczników c. k. Radzie szkolnej krajowej, wyklucza Wydział krajowy myśl osobnej Komisji, któraby się zadaniem tem wyłącznie zajęła. Komisya budżetowa sądzi zaś, że właśnie utworzenie Komisji wydawnictwa książek szkolnych pod powagą i z ramienia Rady szkolnej rzeczą jest w tym przypadku nadzwyczaj wskazaną. Jest to bowiem jedyny sposób, ażeby około ważnej pracy skupić najlepsze siły fachowe, jakimi kraj rozporządza w rozlicznych przedmiotach nauki udzielanej w szkołach średnich.

Tak samo nie godzi się Komisya budżetowa z myślą Wydziału krajowego, że jedyną drogą, prowadzącą do uzyskania nowych i dobrych podręczników szkolnych, jest rozpisywanie publicznych konkursów i udzielanie nagród za najlepsze prace.

Niechce Komisya budżetowa konkursów takich wykluczać, nie spodziewa się z nich jednak wielkich rezultatów. Doświadczenie dotychczasowe i w Polsce i zagranicą uczy, że na dobroć książek szkolnych wpływają głównie dwie okoliczności. Jedną z nich jest podanie dokładnych wskazówek i szczegółowego planu, według którego książkę szkolną napisać należy; drugą dokładna wszechstronna rewizya i poprawienie przedłożonej książki pod względem naukowym, dydaktycznym i językowym. Ludzi, którzy podejmują się napisania książki szkolnej, nigdy u nas nie brakło i nie braknie, a aprobata książki przez władzę szkolną jest dla nich najlepszą nagrodą materyalną i zachętą. Brakło natomiast dotychczas dokładnych planów książek szkolnych i brakło szczegółowej tychże poprawy i rewizji, i w tem leży przyczyna, dlaczego książki obecnie z rzadkim wyjątkiem pod względem naukowym, dydaktycznym i języ-

kowym tak dalece chromają. Jeżeli jednak rewizya taka każdej książki szkolnej, mającej uzyskać aprobatę, ma być przeprowadzona, to potrzeba do tego przeznaczyć osobnych referentów, i za mozolną pracę ich wynagrodzić. Fundusz, którego by Wysoki Sejm na ten cel Radzie szkolnej użyzył, najlepiej się krajowi i jego młodzieży opłaci.

Z tych powodów, Komisya budżetowa ma zaszczyt przedłożyć następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić przy rubryce VII. w poz. 78 b) budżetu funduszu krajowego:

1. kwotę 1.000 zł. na wydawnictwo nowych podręczników dla szkół średnich do rozporządzalności c. k. Rady szkolnej krajowej, a względnie Komisji książek szkolnych przez tęż Radę ustanowionej;

2. wezwać c. k. Radę szkolną krajową, ażeby, nie wykluczając myśli konkursu i nagród na napisanie podręczników szkolnych, kwoty tej użyła także na przeprowadzenie szczegółowej rewizji pod względem naukowym, dydaktycznym i językowym książek mających uzyskać aprobatę,

We Lwowie dnia 15. Stycznia 1887.

M. Bobrzyński.

Sprawozdawca.

Smarzewski.

* Przewodniczący.

Rubryka VIII.

Utrzymanie pomników historycznych.

(Stronica 30.)

(Sprawozdawca p. Stanisław Stadnicki).

Wydział krajowy preliniuje w tej rubryce stałe pozycje corocznie uchwalane, a komisya budżetowa popiera w tej mierze wnioski Wydziału krajowego.

Przy pozycyi 93. *i)* preliniuje Wydział krajowy o 100 zł. więcej, a podwyższenie wydatku tego, jako sprawdzoną wynikłość przeciętną z trzech lat ostatnich, uznaje komisya za uzasadnioną.

Przy pozycyi 93. *c)* i *d)* wstawia się kwoty 1.480 zł. i 1.480 zł. na podstawie wniosków, które komisya budżetowa w osobnem sprawozdaniu Wys. Sejmowi przedkłada.

Nadto, w uwzględnieniu petycyi L. 170 S./109 p. wstawia komisya pod poz. 89. *b)* kwotę 1.000 zł. jako datek jednorazowy.

Przy tej sposobności uważa komisya budżetowa za swój obowiązek zwrócić uwagę Wys. Sejmowi na okoliczność, iż istnieją w wielu gminach naszego kraju liczne, a nader cenne archiwa, które bądź to przez utrudniony do nich przystęp ludzi fachowych, mogących je zżytkować, bądź też skutkiem braku osobistości zdolnej je uporządkować, nie mogącej mieć dla kraju wartości, jakaby, poddane ściślejszemu nadzorowi, lub wcielone do jednego z archiwów krajowych we Lwowie lub Krakowie, mieć mogły i niezaprzeczenie miały. Niedostateczny nadzór i pospolity brak należytego ocenienia ich wartości jest też często przyczyną, że cenne te pomniki naszej przeszłości dziejowej w oczach naszych ulegają niepowrotnemu zniszczeniu lub zatracie. Uwaga ta powoduje komisję do wniesienia odnośnej rezolucyi, umieszczonej na końcu sprawozdania.

Jeżeli się Wys. Sejm przychyli do wniosków komisji budżetowej, wypadnie preliminarz Rubr. VIII. na rok 1887. jak następuje:

Rubr. VIII. poz. 89. <i>a)</i> Restauracya pomników w ogóle, sporządzanie i publikacya naukowych i urzędowych spisów pomników, znachodzących się w naszym kraju	1.500 zł.
poz. 89. <i>b)</i> Subwencya na dalsze odnowienie kościoła Najświętszej Panny Maryi w Jarosławiu, datek jednorazowy	1.000 „
Do przeniesienia	<u>2.500 zł.</u>

	Z przeniesienia . . .	2.500 zł.
poz. 90.	Stały datek roczny do renty dożywotniej dla p. Schmid-Ciążyńskiego wskutek zakupu jego zbioru gem i kameów na rzecz Muzeum narodowego w Sukiennicach w Krakowie . . .	1.000 „
„ 91.	Badanie i ocalanie zabytków historycznych piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	500 „
„ 92.	Stała roczna subwencya dla Muzeum narodowego w Krakowie	500 „
„ 93.	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie:	
	a) Dyrektor we Lwowie	1.200 „
	b) Dyrektor w Krakowie	1.000 „
	c) Adjunkt we Lwowie, płaca 1.200 zł. rocznie, dodatek aktywalny 200 zł. i dodatek pięcioletni o rocznych 80 zł. . . .	1.480 „
	d) Adjunkt w Krakowie, płaca 1.200 zł. rocznie, dodatek aktywalny 200 zł. i dodatek pięcioletni o rocznych 80 zł. . . .	1.480 „
	e) 4ech aplikantów we Lwowie, adjutum po 300 zł. . . .	1.200 „
	f) 2ech aplikantów w Krakowie, adjutum po 300 zł. . . .	600 „
	g) Czynnosc za najem lokalu we Lwowie	600 „
	h) Stróże	600 „
	i) Opał, potrzeby kancelaryjne i różne inne wydatki	450 „
	Suma Rubr. VIII. . . .	13.110 zł.

Tem samem załatwiono petycję L. 170 S./109. p.

R e z o l u c y a.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu by zbadał, czy i w jaki sposób dałyby się liczne akta i księgi, znajdujące się w archiwach wielu gmin w kraju, połączyć z archiwami krajowemi aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie lub Krakowie, a względnie ściślejszą nad nimi rozciągnął kontrolę i opiekę i z wyniku swego dochodzenia na następnej sesyi Sejmowi zdał sprawę.

Przewodniczący
Smarzewski.

Sprawozdawca
Stanisław Stadnicki.

Budżet krajowy na rok 1887.

Rubryka IX.

„Kwaterunkowe żandarmeryi“.

(Sprawozdawca poseł K. Badeni).

W rubryce IX. uchwalony był kredyt na rok 1886. w kwocie	77.914 zł. — ct.
na rok 1887. preliminarze Wydział krajowy	77.587 „ — „
zatem <i>mniej</i> o	327 zł. — ct.
a w porównaniu do wynikłości z roku 1885. w kwocie	77.115 „ 32 „
<i>więcej</i> o	471 zł. 68 ct.

Zniżenie to wynika z dokładniejszego zestawienia preliminarza przez komendę krajową żandarmeryi. Podczas gdy w roku zeszłym potrącała komenda od żądanej od funduszu krajowego kwoty ryczałtowo i w przybliżeniu tylko kwotę przypadającą na fundusz państwowy za żandarmów pełniących służbę graniczną, potrąciła w przedłożonym tego roku preliminarzu przy każdej pozycji odpowiednią kwotę przypadającą na fundusz państwowy w pasie granicznym.

Na r. 1887. zwinięte będą posterunki w Horyńcu i Przybysławicach, wskutek czego odpada czynsz za koszary w kwocie 135 zł. natomiast przybędą posterunki: w Tuchli, Czerwinkach i Borzęcinie a pomieszczenie tych posterunków, według zawartych kontraktów, kosztować będzie 560 zł. Powyższe zmiany powodują zatem wyżkę w czynszu kwaterunkowym w kwocie 425 „

Dalej, wskutek zmiany kontraktów dla umieszczenia posterunków dawniej istniejących, nastąpiło zmniejszenie o 295 zł., zwiększenie zaś o 1020 zł. zatem *czyste powiększenie* wynosi 725 „

Ogólne zatem powiększenie kwaterunkowego dla żandarmeryi wynosi 1150 „

Drobne potrzeby na utrzymanie korpusu żandarmeryi preliminowane są niżej od roku zeszłego o 1045 zł. a mianowicie .

przy pozycji 94. potrącono	725 zł.
„ „ 95. „	286 „
„ „ 99. „	93 „
natomiast przy innych pozycjach podwyższono je o	59 „

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym,

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Poz. 94.	Czyszczenie koszar i innych pomieszczeń, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	5.121 zł.
„ 95.	Oświetlenie koszar	1.881 „
„ 96.	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla oficerów i służących	475 „
„ 97.	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla niższych stopni	20 „
„ 98.	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla żołnierzy	1.700 „
„ 99.	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	612 „
„ 100.	Pranie bielizny pościelnej dla żołnierzy, furyerów i woźnych	1.896 „
„ 101.	Naprawa bielizny pościelnej	165 „
„ 102.	Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosiennych i słomianych	441 „
„ 103.	Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych	1.034 „
„ 104.	Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	4.080 „
„ 105.	Opał i oświetlenie kancelaryj oddziałowych	539 „
„ 106.	„ „ pomieszczeń oficerów, rachmistrzów, furyerów i woźnych	619 „
„ 107.	Różne inne wydatki	500 „
„ 108.	Najem pomieszczeń i koszar	57.204 „
„ 109.	Na urządzenie nowych koszar utworzyć się mających	300 „
„ 110.	Na podwyższenie czynszów najmu i na pomnożenie ilości posterunków	1.000 „
	Suma rubryki IX.	<u>77.587 zł.</u>

Smarzewski
przewodniczący.

Kaźmierz Badeni
sprawozdawca.

Budżet krajowy na rok 1887.

Rubryka X.

Drogi krajowe.

Preliminarz Wydziału kraj. na r. 1887. do Rubr. X. od poz. 111 do włącznie 135		
wynosi w dziale wydatków zwyczajnych	753.511.—	
w dziale wydatków nadzwyczajnych	173.000.—	
	razem zł. 926.511.—	
czyli od uchwalonych wydatków na r. 1886 w Rub. X. więcej o zł. 42.163.—, a mianowicie:		
w wydatkach nadzwyczajnych więcej o	zł. 45.000.—	
zaś w wydatkach zwyczajnych mniej o	„ 2.837.—	

A. Koszta zarządu.

	zwyczajne	nadzwyczajne
Poz. 111. „Płace urzędników i sług“ od lit. a. do lit. l. włącznie — są to pozycje stałe. Różnica zł. 450 w. a. podwyższająca budżet na r. 1887. tłumaczy się potrzebą przyjęcia 3 nowych drożników z płacą po zł. 150, a to z powodu wybudowania i oddania do użytku publicznego większej przestrzeni dróg krajowych. Komisya budżetowa wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału kwotę	87.770.—	—
„ 112. „Pięciolecia“. Stosując się do uchwały W. Sejmu z dn. 10. Października 1883. preliniuje Komisya budżetowa zgodnie z preliminarzem Wydziału kraj. kwotę wyższą o zł. 379 —, niż uchwalono na r. 1886, a mianowicie:		
a) dla 6 inżynierów	zł. 1.260	
b) dla 29 konduktorów	„ 2.167	3.427.—
„ 113, 114, 115. „Ryczałty“ na koszta podróży, kancelaryjne i umieszczenie biur — wnosi Komisya budż. zgodnie z preliminarzem Wydziału kwotę równą uchwalonej na r. 1886	11.276.—	—
„ 116. a) „Remuneracya dla urzędników i służby krajowej“ tak jak w r. 1886	3.000.—	—
b) „Zapomoga stała“ przyzwolona przez W. Sejm dla konduktorów uchwałą z dn. 10. Października 1883. redukuje się w poró-		
Do przeniesienia	105.473.—	—

		zwyczajne	nadzwyczajne
	Z przeniesienia .	105.473·—	—
	wnaniu z r. 1886. o kwotę zł. 104 ze względu kompensowania się części tej zapomogi dosłużeniem się pięcioleci		
Poz. 117.	„Sprawienie, uzupełnienie i naprawa wzorów i naczyń dla oddziału technicznego, inżynierów okręgowych, konduktorów i drożników“ zgodnie z preliminarzem Wydziału kraj. kwotę równą uchwalonej na r. 1886	2.503·—	—
„ 118.	Zgodnie z preliminarzem Wydziału kraj. wnosi komisya budżetowa na „Koszta podróży dla inżynierów Wydziału krajowego, delegatów, inspektorów i komisyj nadzwyczajnych“ tak jak na r. 1886.	1.500·—	—
		4.500·—	—

B. Budowa dróg krajowych.

Poz. 119.	„Na dalszą budowę trzech nowych dróg krajowych“ preliniuje Wydział krajowy zł. 150.000 w rubryce wydatków nadzwyczajnych, a więc tę samą, którą preliniował na r. 1886., zaś o zł. 45.000 wyższą od kwoty przez W. Sejm na r. 1886. uchwalonej. Preliminarz ten jest wykonaniem uchwał Wys. Sejmu w tempie powolnem. Pomimo to Komisya budżetowa wnosi w tej pozycji znaczniejsze obniżenie, licząc się z koniecznością zmniejszenia preliniarza wydatków aż do ostatecznych możliwych granic.		
1.	Na drogę Lwów-Stojanów preliniuje Wydział kraj. zł. 33.000 zamierzając wybudować dalsze 4 kilometry cegłą już przygotowaną, oraz sprodukować cegłę na ostatnie 4 kilometry, a także wybudować wszystkie mosty na całej przestrzeni między Radziechowem a Stojanowem. Komisya budżetowa wnosi w tej pozycji kwotę o zł. 13.000 mniejszą ze względu, że dokończenie tej drogi może być nieco opóźnionem bez strat. Ruch w kierunku tej drogi zmniejszył się wskutek kolei Sokalskiej i Husiatyńskiej. Inżynier budujący drogę Lwowsko-Stojanowską jest równocześnie konserwatorem drogi od Lwowa po Radziechów, a więc siły techniczne nie zaciężą zbyt znacznie na zmniejszoną budowę w roku 1887. Datki dobrowolne, a zawarowane pewnym terminem do ukończenia budowy tej drogi, pozostawiają jeszcze pewną limitę czasu. Z tych względów obniżenie preliniarza na budowę drogi Lwów-Stojanów wydaje się Komisji budżetowej możliwem, wstawia więc jako wydatek nadzwyczajny . . .	—	20.000·—
2.	Na drogę Rzeszów-Nadbrzezie preliniuje Wydział krajowy kwotę zł. 73.000, — zamierzając wybudować na tej drodze 4 dalsze kilometry między Trześnią a Gorzycami wraz z przypadającym mostem na Łęgu 90cio-metrowym, jeżeli projektowana równocześnie regulacja tej rzeki o tyle postąpi, iż budowa mostu stanie się możliwą. W przeciwnym razie zamierza Wydział		
	Do przeniesienia .	113.976·—	20.000·—

	zwyczajne	nadzwyczajne
Z przeniesienia	113.976.—	20.000.—
krajowy prowadzić dalszą budowę pomiędzy Zaleszanami a Rozwadowem. Nie przesądzając uchwały Wys. Sejmu co do projektowanej regulacji rzeki Łęgu — Komisya budżetowa sądzi, iż nawet w razie ewentualnie zatwierdzonej regulacji wątpliwem jest, aby roboty regulacyjne tak szybko uskutecznione zostały, iżby budowa mostu na Łęgu mogła być w r. 1887. ukończoną; wnosi przeto na drogę Rzeszów - Nisko - Nadbrzezie kwotę niższą o zł. 13.000 od preliminarza Wydziału krajowego, czyli kwotę	—	60.000.—
3. Na drogę Borszczów - Kolendziany preliminarz Wydział krajowy kwotę zł. 44.000, zamierzając wybudować 6·8 kilometrów od Borszczowa do Jezierzan i 700 metrów w samym miasteczku Jezierzany. Komisya budżetowa uznaje potrzebę doprowadzenia drogi krajowej aż do Jezierzan, sądzi jednak, że na zamierzone przez Wydział krajowy roboty wystarczy kwota zł. 40.000 ze względu, że na drodze tej okazały się w przeszłości znacznie-sze zaoszczędzenia od kwot preliminowanych. Wnosi zatem wydatek nadzwyczajny	—	40.000.—

C. Utrzymanie dróg krajowych.

Poz. 120. Wydział krajowy wnosi w tej pozycji kwotę zł. 473.316.—, a więc o zł. 3.456.— w. a. niższą od kwoty uchwalonej na r. 1886. Preliminarz Wydziału krajowego zestawionym jest dla 1646·103 kilometrów dawniejszych dróg krajowych na podstawie przecięcia z lat trzech, a mianowicie 1882., 1883. i 1884., zaś dla 88·630 kilometrów dróg nowych na podstawie poszczególnych kosztorysów. Preliminarz ten wykazuje potrzebę konserwy na drogach dawniejszych zł. 265·75 na jednym kilometrze, zaś na drogach nowych konserwa jednego kilometru wynosi zł. 404·75 w. a.

Licząc preliminowaną konserwę przeciętnie ze wszystkich dróg razem, wypada na 1 kilometr kwota zł. 272·85; porównując ją z kwotą przeciętną uchwaloną na r. 1886. a wynoszącą od kilometra zł. 276·79, okazuje się, iż na r. 1887. utrzymanie kilometra drogi krajowej preliminowane jest o zł. 3·94 taniej.

Przeszłoroczna dyskusya sejmowa, dotycząca tej pozycji, spowodowała Wydział krajowy do zamieszczenia w sprawozdaniu z swych czynności z r. 1885/6. wyjaśnień obszernych, a w treści swej uzasadnionych. Wyjaśnienia te jednak nie są wolne od charakteru polemicznego, a jeżeli do nich zastosować można *fortiter in re* — to *suaviter in modo* nie zawsze było zachowane.

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego na utrzymanie dróg krajowych kwotę . . . 473.316.— —
a mianowicie:

Do przeniesienia . . . 587.292.— 120.000.—

L. p.	Droga krajowa	W roku 1887. przypada do utrzymania dróg krajow. kilometrów	Średni koszt utrzymania jednego kilometra w latach 1882. do 1884. po uwzględnieniu kredytu 66.000 zł.		Obliczenie kosztu przypadającego na rok 1887. na podstawie tego przecięcia	
			zł.	ct.	złr.	ct.
			1	Borszczów-Okopy	53'265	99
2	Brzeżany-Złoczów	38' —	193	34	7.346	92
3	Buczacz-Tłuste	38'045	190	16	7.234	64
4	Czorsztyn-Zabornia	40'540	241	79	9.802	17
5	Czortków-Skała	35'143	168	68	5.927	92
6	Czyżyny-Cło	12'970	279	10	3.619	93
7	Dembica-Nadbrzezie	83'266	311	35	25.924	89
8	Dynów-Przeworsk Przeworsk-Kańczuga	11'200	315	18	3.530	02
9	Dynów-Sanok	45'355	198	15	8.987	09
10	Gorlice-Konieczna	30'580	176	50	5.397	37
11	Horodenka-Załużce	30'695	221	51	6.799	25
12	Husiatyn-Kopyczyńce	24'550	258	81	6.353	78
13	Jarosław Bełzec	73'218	457	—	33.460	63
14	Iwanie-Mossorówka	10'617	127	57	1.354	41
15	Kraków-Baran	14'640	823	94	11.822	48
16	Kraków-Chełmek	54'620	223	30	12.196	76
17	Krasne-Busk	6'257	722	60	4.521	31
18	Krościenko Szczawnica	6'810	227	60	1.550	56
19	Lwów-Rohatyn	66'925	362	49	24.260	63
20	Monasterzyska-Czortków	48'379	267	81	12.956	38
21	Przemyśl-Sanok	68'420	194	29	13.293	32
22	Rohatyn-Tarnopol	83'905	239	87	20.126	29
23	Rzeszów-Nadbrzezie	57'600	217	97	12.555	07
24	Sędziszowska	—'569	495	24	281	79
25	Sielec-Zaleszczyki	92'110	211	—	19.435	21
26	Słotwina-Brzesko-Sącz	45'157	252	92	11.421	11
27	Smykowie-Suchostaw	60'080	184	62	11.091	97
28	Stanisławów-Bursztyn	39'256	211	16	8.289	30
29	Strussów-Buczacz	42'666	180	68	7.708	89
30	Tarnopol-Podwołoczyska	43'237	237	55	10.270	55
31	Tarnopol-Zbaraż	19'650	190	78	3.748	75
32	Tarnów Szczucin	36'570	260	88	9.540	38
33	Tyśmienica-Kołomyja	47'412	147	15	6.976	68
34	Zakliczyn-Sącz-Niedzica	94' —	368	16	34.607	04
35	Zaleszczyki-Skała	53'951	183	39	9.894	07
36	Zator-Sucha	35'075	316	03	11.084	75
37	Zborów-Założce	28'350	141	67	4.016	34
38	Zimnawoda-Hoszany	31'520	384	57	12.121	65
39	Żółkiew-Mosty-Krystynopol	41'500	786	65	32.646	98
	Razem	1.646'103	265	75	437.448	09

2. Wykaz nowych dróg w ostatnim trzyleciu jeszcze nieutrzymywanych.

L. p.	Droga krajowa	Wybudowana przeźren w długości kilometrów	Według kosztorysu średnio na jeden kilometr		Obliczenia kosztu utrzymania w r. 1887.	
			zł.	ct.	zł.	ct.
			1	Lwów-Stojanów	67'880	447
2	Nisko-Nadbrzezie	15.400	313	31	4.824	97
3	Borszczów-Kolendziany	5'350	126	75	678	11
	Razem	88'630	404	70	35.868	52

zwyczajne nadzwyczajne
Z przeniesienia . . . 587.292.— 120.000.—

D. Zasiłki.

Poz. 121.	Na bezwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych prelinuje Wydział krajowy kwotę złr. 140.000.— na podstawie uchwały W. Sejmu z dnia 12. paźdz. 1882. Komisya budżetowa uznając w zupełności słuszność prelinowanej kwoty — wnosi jednakże zniżenie jej o zł. 10.000 ze względów budżetowych konieczności. Zmniejszenie to stać się może bez odjęcia Wydziałowi krajowemu możliwości dopełnienia zobowiązań, gdyż na drodze Zakopańskiej przypadnie na r. 1887 znacznie mniejsza subwencya. Komisya budżetowa wnosi zatem w dziale wydatków zwyczajnych	130.000.—	—
„ 122.	Na dojazdy kolejowe prelinuje Wydział kraj. kwotę równą uchwalonej na r. 1886 w wysokości złr. 20.000.— Komisya budż. przekonaawszy się, że z dotacyi na r. 1886 pozostaje jeszcze około złr. 15.000, z których wprawdzie Wydział kraj. ma prawo asygnacyi aż do końca marca 1887, prawdopodobnie jednak tej dotacyi nie wyczerpnie, a także w przypuszczeniu, że spór w Trybunale administracyjnym dotyczący interpretowania ustawy z r. 1881. o Dojazdach kolejowych wypadnie na korzyść Wydziału krajowego, sądzi, że kwota o zł. 5.000 mniejsza będzie na r. 1887 wystarczającą, wnosi więc w rubryce wydatków zwyczajnych kwotę	15.000.—	—
„ 123.	Na utworzenie Zakładowego funduszu pożyczkowego w kwocie zł. 300.000 w. a., wnosi Wydział krajowy jako 5tą ratę kwotę zł. 20.000. — Komisya budżetowa wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego i z uchwałą W. Sejmu z dnia 22. października 1884. w dziale wydatków nadzwyczajnych . . .	—	20.000.—

E. Wydatki na myta.

Poz. 124.	Na budowę i utrzymanie domków mytniczych wstawia się jak w latach ubiegłych zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w dziale wydatków nadzwyczajnych	—	3.000.—
„ 125.	Na koszta komisyjne, ogłoszenia, licytacje i inne drobne	1.000.—	—
„ 126.	Na przerwy z powodu wypadków elementarnych	2.500.—	—

F. Zaopatrzenia.

Poz. 127 do 135.	Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego i z motywów przez Wydział krajowy przytoczonych, Komisya budżetowa wnosi wstawienie dla poz. od 127 do 135 włącznie, kwotę 2.719.—	2.719.—	—
Zwyż prelinowanych przez Wydział krajowy zaopatrzeń,			
Do przeniesienia . . .		738.511.—	143.000.—

zwyczajne nadzwyczajne

Z przeniesienia . . . 738.511.— 143.000.—

wnosi Komisya w załatwieniu petycyi 198/135 i 199/136 dla Eleonory Rondewald, wdowy po konduktorze dróg krajowych, zasiłek z łaski jednorazowy w rubryce nadzwyczajnej . . . — 100.—

zaś dla Karoliny Filipeckiej, sieroty po konduktorze dróg krajowych, zasiłek z łaski jednorazowy w rubryce nadzwyczajnych Petycyą L. 449/341 zgłasza się Wydział Rady powiatowej w Nisku o zwolnienie od zapłaty ostatniej raty w kwocie 1.000 zł., ofiary dla drogi Rzeszów-Nisko. Komisya budżetowa nie widząc nadzwyczajnych powodów do przedstawienia Wysokiemu Sejmowi wniosków za petycyą przemawiających — wnosi przejście nad nią do porządku dziennego.

738.511.— 143.150.—

Zestawienie wydatków w Rubryce X.

	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
A. Koszta zarządu	113.976.—	—	113.976.—
B. Budowa dróg krajowych	—	120.000.—	120.000.—
C. Utrzymanie dróg	473.316.—	—	473.316.—
D. Zasiłki	145.000.—	20.000.—	165.000.—
E. Wydatki na myta	3.500.—	3.000.—	6.500.—
F. Zaopatrzenia	2.719.—	150.—	2.869.—
Razem	<u>738.511.—</u>	<u>143.150.—</u>	<u>881.661.—</u>

Komisya budżetowa wnosi przeto wstawienie w Rubryce X. w dziale wydatków na rok 1887. kwotę zł. 881.661 w. a., a zatem kwotę od preliminarza Wydziału krajowego niższą o zł. 44.850 w. a., i niższą od kwoty uchwalonej w Rubryce X. na rok 1886. o zł. 2.487 w. a.

Sprawozdawca
Artur Potocki.

Przewodniczący
Smarzewski.

Budżet krajowy na rok 1887.

Rubryka **XI.**

(Pozycje 136-139.)

Sprawozdawca: poseł Otton Hausner.

Fundusz podrzutków we Lwowie (wedle specjalnego preliminarza)	620 zł.
Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie, na budowę krowiarni (wedle osobnego sprawozdania komisji budżetowej — uchwała sejmowa z dnia 14. Stycznia 1887.)	5.000 „
Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie, zaopatrzenie dla Felicji Flasińskiej, wdowy po pisarzu tegoż szpitala (wedle osobnego sprawozdania komisji budżetowej — uchwała sejmowa z dnia 14. Stycznia 1887.)	150 „

Budżet krajowy na rok 1887.

Rubryka XII.

„Wydatki na szupasnictwo“.

(Sprawozdawca poseł K. Badeni).

Wydział krajowy prelininuje w tej rubryce ryczałtowo 23.000 zł.
a to na podstawie przecięcia z ostatnich trzech lat.

Wprawdzie podług tegoż przecięcia wypadaloby prelininować tylko 21.110 „
gdy jednak zaległości tytułem zwrotu kosztów szupasowych od gmin zmniejszyły się, tak, iż
takowe obecnie tylko około 9.000 zł. wynoszą i nie można się spodziewać tak znacznych wpły-
wów tych zaległości w roku bieżącym jak w latach poprzednich, wpłynie zmniejszenie się do-
chodów na podwyższenie kosztów tej rubryki i dlatego też prelininuje się, zgodnie z prelinina-
rzem Wydziału krajowego 23.000 zł.
t. j. *więcej* od przeciętnej o 1.890 „
a z powodu przeniesienia kosztów administracyjnych na Rubr. II. poz. 24. b) *mniej*

od przyzwolonej na rok 1886. kwoty o 4.000 „

Przy tej rubryce podnieść wypada, iż likwidacya zwrotu kosztów szupasowych naro-
słych na terytoryum Galicyi w latach 1883. i 1884. nie jest jeszcze wykończoną. Wprawdzie
przedkładają stacye szupasowe rachunki swe zbyt późno, możnaby je jednak zmusić do przed-
kładania tychże regularnie, zastrzegając, iż rachunki przedłożone po upływie pewnego z góry
oznaczonego terminu nie będą likwidowane. W każdym razie, wobec tak niestosunkowo zna-
cznych kosztów administracyjnych, wynoszących około 4.000 zł. i dla porządku, niepodobna zgo-
dzić się, by rachunek za 1883. r. w grudniu r. 1886. nie był jeszcze wykończony i zwroty na-
leżące się funduszowi krajowemu za tenże rok nie były dotąd nie tylko ściągnięte lecz nawet
nie przypisane.

Z powyższych powodów wnosi komisya budżetowa,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. W Rubr. XII. budżetu krajowego wstawia się na pokrycie kosztów szupasowania
23.000 zł. w. a.
2. Wzywa się Wydział krajowy, by wydał odpowiednie zarządzenia celem raźniejszego
likwidowania i przypisywania do zwrotu tych kosztów.

Smarzewski
przewodniczący.

Kaźmierz Badeni
sprawozdawca.

Rubryka XIII.

Budowle wodne i melioracyjne.

(Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz).

Rubryka XIII., w której są połączone obecnie wydatki rozdzielone w poprzednich latach między rubryką XIII. i XV., rozkłada się na dwa główne działy lit. A) i B) oznaczone, z których pierwszy obejmuje wydatki na służbę inżynierską i pomocniczą, drugi zaś wydatki przeznaczone w ściślejszem znaczeniu tego słowa, na wykonanie budowli wodnych i regulacyjnych.

A) Bióro melioracyjne.

W tym dziale pod pozycją 141. a) b) c), preliminuje Wydział krajowy na wynagrodzenie sześciu inżynierów, siedmiu asystentów i na pomocników technicznych łączną kwotę 18.450 zł. Kwota ta w porównaniu z uchwaloną na rok 1886. jest wyższą o 1.550 zł., a nadwyżka ta spowodowaną została potrzebą zaangażowania świeżych sił technicznych, tudzież utrzymania zdolniejszych techników dla bióra melioracyjnego.

W miejsce 4 dyurnistów, będzie stabilizowanych 4 asystentów, zaś dwom inżynierom asystentom, którzy pobierali po 800 zł., zamierza Wydział krajowy podwyższyć płacę z dodatkami na 1.000 zł. — również dwom inżynierom panu Sikorskiemu i Kędziorowi pobieraną dotąd płacę 1.300 zł. podnosi na 1.800 zł. wraz z dodatkami.

Zarządzenia te Wydziału krajowego, zdaniem Komisji budżetowej, są usprawiedliwione i dlatego zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia zaleca:

W poz. 141. a) b) c), łączną kwotę 18.450 zł.

Dalej w poz. 141. d) znajduje się przez Wydział krajowy proponowany nowy wydatek na ekspczyturę biura melioracyjnego w Krakowie . 300 zł.

Potrzebę tej filii biura melioracyjnego w najdalej na zachód położonej części kraju, która co do kultury stoi najwyżej, uznaje Wydział krajowy, idąc za zdaniem uprawnionego reprezentanta rolników tamtejszych t. j. komitetu Towarzystwa rolniczego krakowskiego, który na podstawie

uchwały zebrania ogólnego tego Towarzystwa odniósł się do Wydziału krajowego o wyjednanie u Wysokiego Sejmu utworzenia takiej instytucji w Krakowie.

Zważywszy, że dla ekspozytury biura melioracyjnego w Krakowie otwartem jest szerokie pole działania, nie tylko koło melioracyi lokalnych, ale także przy zamierzonym uregulowaniu wód całego tamtejszego Powiśla, między Rabą a Podgórzem na prawym brzegu Wisły;

Zważywszy, że prócz wydatku na lokal ekspozytury w kwocie 300 zł., nie preliniuje Wydział krajowy na ten cel żadnego dalszego wydatku, (gdyż zamierza eksponować tam jednego z inżynierów krajowego biura melioracyjnego);

Komisya budżetowa wnosi wstawienie pod poz. 141. d) na utrzymanie ekspozytur w Tarnowie i Sanoku po 200 zł. w Krakowie 300 zł. razem 700 zł.
 Pozycye 142., 143. i 144. przyjmuje Komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego i Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia zaleca mianowicie:

na sprawienie narzędzi, oraz potrzeb rysunkowych	500 „
na dwóch dozorców drenarskich	240 „
na utrzymanie stacyi ombrometrycznych i wodoskazowych	1.200 „

B) Wykonanie budowli wodnych.

Poz. 145. obejmuje szereg subwencyi na lokalne regulacye rzek niespławnych, stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. Października 1882. wprowadzonych.

- a) na regulacyę Dunajca od Jurkowa do mostu pod Melsztynem 2. rata w kwocie 4468 zł.
 Wydatek ten usprawiedliwiony został w sprawozdaniu melioracyjnym Wydziału krajowego z r. 1885. pag 24.
- b) zasiłek dla gminy Bobrek na regulacyę Wisły 2. i ostatnia rata znajduje usprawiedliwienie w uchwale Wysokiego Sejmu z d. 21. Grudnia 1885 r. 305 „
- c) Jednorazowa subwenya $\frac{1}{3}$ kosztów na regulacyę Dunajca pod Wróblowicami 1080 „

Wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 25 Maja 1886 r. L. 27908 wnoszą koszta tej budowli wodnej 3598 zł. 13 ct., z czego rząd pokrywa 40% i całe koszta zarządu. Opinia zaś c. k. Namiestnictwa opiewa, że budowa rzeczona nie cierpi zwłoki, ale jest zarazem w skutkach nader ważną i pożyteczną, albowiem będzie zabezpieczać od zniszczenia cały system wykonanych w ostatnich latach znacznym kosztem budowli ochronnych i regulacyjnych.

Na tej samej podstawie przedstawia Wydział krajowy cały szereg budowli ochronnych na Dunajcu, na które c. k. Namiestnictwo przyznało już odpowiednie zasiłki z państwowego funduszu budowli wodnych, tak że na udział kraju przypada:

d) na regulacyę Dunajca pod Zbyszycami	2017 „
e) „ „ „ „ Rożnowem	367 „
f) „ „ „ „ Wielogłowami	666 „
g) „ „ Raby „ Winiarami	2100 „

Co do Raby, to projekt lokalnej regulacji tej rzeki sporządzony został przez c. k. Namiestnictwo a koszta, po odtrąceniu dostarczonych przez stronę interesowaną materiałów (wartości 6500 zł.), obliczono na 4200 zł.

Gdy Namiestnictwo przyjęło na fundusz budowli wodnych połowę powyższych kosztów i całe koszta zarządu — nie ulega wątpliwości, że fundusz krajowy drugą połowę kosztów przyjąć winien, a na tej podstawie Wydział krajowy wyasygnował zaliczkowo na rachunek roku 1887. odpowiednią kwotę c. k. Starostwu w Wieliczce.

h) na regulację Sanu pod Gdyczyną 2943 zł.

(c. k. Namiestnictwo przyznało na ten cel $\frac{1}{3}$ 2942 zł. 67 ct.)

i) Odezwą z dnia 26. Lipca 1886 r. L. 40407 zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy, że z powodu ostrego zakola Sanu pod Bolestraszcami, postanowiło przystąpić do wykonania od lat dwudziestu projektowanego przekopu w Bolestraszcach, którego koszta na 36.844 zł. obliczono.

Z kosztów tych przyjmuje rząd na siebie 60%, chodziłoby więc o pokrycie reszty przez kraj i strony interesowane.

Wydział krajowy proponuje udzielenie na tę regulację lokalną zasiłku z funduszu krajowego w kwocie 6000 zł. płatne w dwóch równych ratach.

W przypuszczeniu, że po prawomocności orzeczeń według §. 51. krajowej ustawy wodnej, można się spodziewać dalszej prestacji ze strony włościan, oraz powiększenia datku konkurencyjnego ze strony kolei Karola Ludwika, przyjmuje Komisya budżetowa preliminarz Wydziału krajowego i wstawia pod tą pozycją na regulację Sanu pod Bolestraszcami pierwszą ratę 3000 „

k) W pozycji tej wstawia się do rozporządzalności Wydziału krajowego dotację na lokalne regulacje rzek niespławnych w kwocie 3000 „
w przypuszczeniu, że tak jak w latach ubiegłych znajdzie się w ciągu roku 1887. potrzeba wykonania nagłych budowli ochronnych, na razie jeszcze nieprzewidzianych. — Przypuszczenie to jest dostatecznie uzasadnione, albowiem już wpłynęły do Wydziału krajowego dalsze podania z żądaniem zasiłków krajowych na regulację rzek niespławnych subwencyonowanych przez państwo, jak na regulację Dunajca pod Wielką Wsią i Zabełczem, tudzież Raby w Stadnikach.

Na podstawie powyższych wyjaśnień, Komisya budżetowa wnosi:

Sejm uchwała na regulację rzek niespławnych w myśl uchwały swej z 6. Października 1882. r. w Rubr. XIII. poz. 145. od a.) do k.) włącznie kwotę 19.946 zł.

Wobec ruchu rozbudzonego na polu melioracyjnym w ostatnim roku, ruchu spowodowanego coraz bardziej widoczną potrzebą uregulowania mniejszych rzek i potoków, pociągającego za sobą z każdym rokiem także większy udział funduszu krajowego przy wykonaniu tych robót lokalnej natury, które dotąd zwykle przez strony interesowane w drodze przedsiębiorstwa wykonywane bywały; Komisya budżetowa sądzi, że należy się Wydziałowi krajowemu przy ocenianiu potrzeb, układaniu kosztorysów, oraz przy

samem przeprowadzaniu tych robót, taki sam wpływ, jaki w myśl obowiązujących ustaw krajowych już przy robotach subwencyonowanych spółek wodnych posiada, a przeto wnosi, Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przy układaniu kosztorysów i przeprowadzaniu robót wodnych subwencyonowanych w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. Października 1882 r., wyjednał sobie u Wysokiego c. k. rządu taki sam wpływ, jaki mu przy robotach subwencyonowanych przez kraj spółek wodnych przysłuża.

Poz. 146. obejmuje od 1. aż do 7. włącznie przypadający zasiłek krajowy na popieranie już uchwalonych przedsięwzięć melioracyjnych, tak że przypadające raty samo przez się w budżet r. 1887 wpisane być winny a mianowicie:

1. na regulację Nowego Brnia 3cia rata	18.235 zł.
2. „ osuszenie bagien Rudnickich 2ga rata	7.013 „
3. „ regulację Łęgu 2ga rata	14.000 „
4. „ „ Kisieliny 2ga rata	11.666 „
5. „ „ Starego Brnia 2ga rata	8.500 „
6. „ „ Wisłoka 2ga rata	7.740 „
7. „ „ Gniłej Lipy 2ga rata	13.500 „
Razem	<u>80.654 zł.</u>

Komisyja nie może przy tej pozycyi, tak znacznych wydatków ciężących na funduszu krajowym, pominąć tej nader niepokojącej okoliczności, że tak przy przedsięwzięciach krajowych, jak i przy subwencyonowanych spółkach nie zostały dotąd okręgi konkurencyjne oznaczone, ani też legalnie spółki zawiązane a tym sposobem wszelkie roboty w r. 1886. rozpoczęto i prowadzono wyłącznie kosztem kraju — zaś ani strony konkurencyjne ani rząd przypadających datków w tym roku wcale nie uiściły. Rząd mianowicie, któren miał w r. 1886. do powyższych robót melioracyjnych przyczynić się kwotą 74.694 zł., wypłacił wszystkiego 5.000 zł. i zastrzegł się wyraźnie, że tak długo nie może nastąpić dalsza wypłata zasiłków państwowych, dopóki władze administracyjne nie oznaczą okręgu konkurencyjnego, następnie dopóki spółka wodna nie zostanie zawiązaną — datki konkurencyjne nie będą zapewnione, wogóle dopóki nie stanie się zadość postanowieniom krajowych ustaw melioracyjnych.

Że zaś nie łatwo przychodzi dopełnić tych wszystkich warunków, to najlepszy dowód przy regulacji potoku Starego Brnia, gdzie spółka już od r. 1877. istnieje, a mimo ustawy zatwierdzonej, ($\frac{1}{7}$, 1886 r. Nr. 66. Duk.) dotąd spodziewanej pierwszej raty subwencji rządowej nie uzyskała. A dlaczego, bo tu znowu nie wydano instrukcyi normującej wpływ władz krajowych na tok spraw przedsiębiorstwa. Szczególnie więc przy spółkach wodnych różne formalności jeszcze dłuższy czas mogą stawać na przeszkodzie, a udział państwa chociaż ustawą przyznany i w budżecie na rok 1886. wstawiony, jednak po dwóch latach przestanie być płynny a dla nas niewątpliwie stracony.

Pięciomilionowy zaś fundusz melioracyjny ma swój dziesięcioletni okres oznaczony, z którego już dwa lata upłynęło i dla tego obecnie bardzo jest wskazane zaznaczenie stanowiska Sejmu krajowego, któren, na podstawie §. 3 Ustawy z dnia 30. Czerwca 1884 r., domagać się ma

prawo o zarezerwowanie dla Galicyi odpowiedniego stałego zasiłku w państwowym funduszu melioracyjnym, tak jak to Wydział krajowy w umotywowanej rezolucyi proponuje.

Nie przesądzając czy taka rezolucya do Sejmu wejdzie, czy narzecie i swój pożądaný skutek osiągnie, Komisya budżetowa, stojąc wyłącznie na stanowisku finansowem, czuje się powołaną zaznaczyć tutaj, że dopełnienie warunków potrzebnych do uzyskania przyznanych i należnych kwot ze skarbu państwa na regulacye ustawami objętych przedsięwzięciach melioracyjnych, leży w ręku władz administracyjnych, które wyłącznie stosownie do §. 3. l. c. ustaw krajowych powołane są do oznaczenia okręgów konkurencyjnych a na tej podstawie i do organizowania odnośnych spółek. Skoro więc te warunki dopełnione nie zostały, a tem samem niezmiernie utrudniły całą akcyę już przez Wydział krajowy tak gorliwie na poszczególnych przedsięwzięciach wdrożoną; Komisya budżetowa uznała za stosowne zwrócić uwagę Wydziału krajowego, aby ponownie i usilnie domagał się od władz administracyjnych spiesznego spełnienia obowiązków włożonych na nie krajowemi ustawami melioracyjnemi, tudzież aby sam dla tych spółek, które jeszcze zorganizowane nie zostały, jak najogólniej zasiłki krajowe asygnował.

Co do projektowanych przez Wydział krajowy nowych przedsięwzięciach melioracyjnych, a mianowicie regulacyi rzeki Trześniówki, tudzież potoku Krzemienicy i Babulówki, Komisya w zasadzie na wprowadzenie odnośnych ustaw zgadza się, ale nie widzi powodu już na rok 1887. obciążać budżet krajowy tak znacznym wydatkiem, którego właściwie dokładnie obliczonym nie jest. Wydział krajowy bowiem w swoim sprawozdaniu twierdzi, że obydwie te regulacye już w przeszłym roku przez komisję gospodarstwa krajowego za zupełnie dojrzałe i kwalifikujące się do przyjęcia uznane zostały, gdyż koszt przeciętny regulacyi wypadał na jeden morg przy nich najniższy — tymczasem Wysokie Ministerium rolnictwa w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych reskryptem z dnia 11. Grudnia 1886. l. 15.945 zażądało pewnych zmian w projektach do ustaw o regulacyi Trześniówki tudzież potoku Krzemienicy. Mianowicie dopuszcza tylko ustawę dla dolnej Trześniówki, zaś regulacyę górnej Trześniówki czyni Ministerium zawisłą od mającego się w swoim czasie skutecznie przerobienia dotychczas za podstawę obliczeń służącego projektu rządowego.

Tak zmiany kosztorysowe jak też przygotowanie katastru konkurencyjnego na dwunasto-milowej długości, a przy 40-tu tysiącach morgów gruntów interesowanych, zajmie niewątpliwie Wydziałowi krajowemu rok czasu, zanim to jedno z najznacniejszych przedsięwzięciach melioracyjnych rozpocząć będzie można. Z czego wynika, że dopiero w roku 1888. będzie fundusz krajowy do przypadającego nań udziału właściwie powołany. I dla tego wykreśla Komisya w poz. 146. kwoty do liczby 8 i 9 już na rok 1887. preliminarne.

Poz. 147. W tej pozycyi preliminarne Wydział krajowy na przeprowadzenie zdjęć niwelacyjnych i studyów technicznych dla powiatów i gmin, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 27. Września 1882. r., dotacyę w kwocie 1.000 zł.
a to celem umożliwienia naszemu krajowi korzystania z państwowej dotacyi

melioracyjnej, przyznawanej corocznie przez Radę Państwa Wysokiemu Ministerstwu rolnictwa na subwencyonowanie mniejszych robót melioracyjnych, których wykonanie jest możebnem bez uchwalenia w tym celu osobnych ustaw krajowych.

Zważywszy, że tą małą dotacją można znaczne subwencye z funduszków państwowych dla powiatów i gmin uzyskać, których podania dotąd odmownie załatwiane były jedynie z powodu niedostateczności projektów technicznych;

Komisya budżetowa, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, na przeprowadzenie zdjęć niwelacyjnych i studyów dla powiatów kwotę 1.000 zł. przyjmuje i Wysokiemu Sejmowi w poz. 147. do uchwały przedstawia.

Suma Rubryki XIII. wynosi zatem:

A) Bióro melioracyjne i prace przygotowawcze	22.090 zł.
B) Wykonanie budowli wodnych i melioracyi	100.600 „
Razem	<u>122.690 „</u>

Przewodniczący
Smarzewski.

Sprawozdawca
Stanisław Jędrzejowicz.

Budżet krajowy na rok 1887.

Rubry. XIV.

Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże.

Uchwałą z dnia 11. Stycznia 1887. przekazał Wys. Sejm Komisji budżetowej sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 31. Grudnia 1886. L. 76.273, w sprawie zamierzonej konwersyi pożyczki w Banku dla krajów koronnych w r. 1880. w sumie 600.000 zł. w. a. zaciągniętej.

W sprawozdaniu tem wykazuje Wydział krajowy, że jakkolwiek nie skorzystał dotychczas z udzielonego mu ustawą krajową z dnia 22. Marca 1882. upoważnienia — względem skonwertowania tej pożyczki przez emisję odpowiedniej sumy $4\frac{1}{2}\%$ obligacyi, — to obecnie stosunki targu pieniężnego o tyle się zmieniły, iż konwersya taka, przy zapewnionym kursie obligacyi 96 za 100 — przedstawia już niewątpliwą oszczędność co do oprocentowania dłużnego kapitału; gdy bowiem Bankowi dla krajów koronnych płaci się $4\frac{9}{10}\%$, wyniesie oprocentowanie długu w obligacyach, z uwzględnieniem straty kursowej 4% — tylko $4\frac{68}{100}\%$ — a jeżeli się zważy, że umorzenie kapitału rozłoży się na dłuższy okres czasu, okaże się, iż spłata długu w obligacyach będzie znacznie mniej uciążliwą dla funduszu krajowego, aniżeli spłata według obecnie obowiązującego skryptu dłużnego, zeznanego w r. 1880. na rzecz Banku dla krajów koronnych.

Komisya budżetowa zgadza się zatem w zupełności z Wydziałem krajowym co do potrzeby przeprowadzenia konwersyi pożyczki zaciągniętej w r. 1880. w Banku dla krajów koronnych, przez którą to konwersyę osiągnie się obniżenie corocznych rat o 19.494 zł. i wnosi:

Wysoki Sejm raczy sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 31. Grudnia 1886 r. o zamierzonej konwersyi pożyczki w Banku dla krajów koronnych przez odpowiednią emisję obligacyi $4\frac{1}{2}\%$, na podstawie ustawy krajowej z dnia 22. Marca 1882 r. L. 32. Dz. u. kr., przyjąć do wiadomości.

Komisya budżetowa sądzi jednak, iż byłoby wskazanem przeprowadzić konwersyę także innych pożyczek, od których fundusz krajowy 5% opłaca.

Są to mianowicie pożyczki następujące:

a) objęte rubryką XIV. budżetu:

pożyczka z funduszu domestykalnego	66.000 zł.	od której płaci się rocznie	5.280 zł.
„ z galic. kasy oszczędności	40.400 „	z roczną opłatą . . .	2.758 „
„ „ „ „	22.500 „	„ „ „ . . .	2.189 „
„ zaciągnięta w tejże kasie przez Zgromadzenie Sióstr Mi- łosierdzia w sumie . . .	10.000 „	„ „ „ . . .	661 „

pożyczka zaciągnięta przez Zbór izraelski w Krakowie w tamtejszej kasie oszczędności 5.000 zł. z roczną opłatą 400 zł.

b) objęte innemi rubrykami budżetu:

pożyczka zaciągnięta w kasie oszczędności miasta Krakowa na budowę gmachu szkoły sztuk pięknych w sumie 100.000 „
od której fundusz krajowy płaci rocznie 7.000 „

pożyczka zaciągnięta w galic. kasie oszczędności na realność oddaną do użytku szkoły weterynaryi we Lwowie w sumie . . . 16.000 zł.
od której płaci się rocznie 1.070 „ 10 pt.

pożyczka ciężąca na realności szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, w sumie 9.000 zł.
od której płaci się rocznie 521 „

dwie pożyczki Towarzystwa kredytowego w sumach 5.000 zł.
i 11.600 zł. ciężące na Dublanach,
od których płaci się rocznie 996 „

pożyczka z kasy oszczędności w Krakowie w sumie 7.000 zł.
ciężąca na Czernichowie, od której płaci się rocznie 554 „

Komisya budżetowa mniema, iż przez konwersye tych pożyczek na $4\frac{1}{2}\%$ pożyczki hipoteczne, a co do funduszu domestykalnego — przez ułożenie nowego planu amortyzacyjnego z oprocentowaniem po $4\frac{1}{2}\%$, będzie można uzyskać znaczną ulgę dla budżetu krajowego, a to tem więcej, ile że znaczne kwoty z kapitałów pożyczkowych są już spłacone.

Co do funduszu domestykalnego, zmiana planu umorzenia, tudzież obniżenie stopy procentowej, zależy tylko od uchwały Wys. Sejmu, gdyż fundusz ten jest własnością kraju, a niepotrzeba w tym wypadku zaciągać nowej pożyczki, tylko należy resztę kapitału rozłożyć na nowy plan umorzenia z oprocentowaniem po $4\frac{1}{2}\%$.

Co do pożyczek hipotecznych, przeprowadzenie konwersyi tych 5% długów na $4\frac{1}{2}\%$ nie będzie w danych stosunkach ulegać trudnościom.

Tylko co się tyczy kapitału dłużnego funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie, oprocentowanego na 5% , nie zachodzi potrzeba obniżenia stopy procentowej, ponieważ dochody tego funduszu użyte są w całości na pokrycie kosztów z utrzymaniem szpitala połączonych, a zatem także budżet krajowy obciążających.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby ułożył dla pożyczki 66.000 zł., zaciągniętej z funduszu domestykalnego na budowę kulparkowską, nowy plan umorzenia dla resztującego kapitału 27.000 zł. począwszy od dnia 1. Stycznia 1887. w ten sposób, aby — przy oprocentowaniu po $4\frac{1}{2}\%$ — coroczne raty amortyzacyjne $5\frac{1}{2}\%$ wynosiły.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził konwersyę 5% pożyczek hipotecznych, zaciągniętych w galic. kasie oszczędności, na budowę kulparkowską i na budowę pralni w szpitalu lwowskim w sumach 40.400 zł. i 22.500 zł. — dalej konwersyę 5% pożyczek z tejże galic. kasy oszczędności, ciężących na realności zajętej przez szkołę weterynaryi we Lwowie pod L. konskr. 466 $\frac{1}{4}$ i na realności zajętej przez krajową szkołę gospodarstwa lasowego we Lwowie pod L. konskr. 316, 319, 320, 321 i 336 $\frac{1}{4}$ konwersyę 5% pożyczki z kasy oszczędności miasta Kra-

kowa, ciężącej na dobrach Czernichów, wreszcie konwersyę 5% pożyczek galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, ciężących na dobrach Dubliny.

Konwersye te przeprowadzi Wydział krajowy przez zaciągnięcie 4½% pożyczek na hipotekę tych majątności, na których spłacić się mające 5% pożyczki ciężą, a to w sumach odpowiadających wysokości spłacić się mających 5% kapitałów.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby porozumiał się z gminą miasta Krakowa względem konwersyi pożyczki 100.000 zł., zaciągniętej w kasie oszczędności w Krakowie na budowę szkoły sztuk pięknych, ze Zgromadzeniem Sióstr miłosierdzia we Lwowie względem konwersyi pożyczki 10.000 zł., zaciągniętej przez to Zgromadzenie w galic. kasie oszczędności, i ze Zborem izraelickim w Krakowie względem konwersyi pożyczki 5.000 zł., zaciągniętej przez tenże zbor w krakowskiej kasie oszczędności.

Upoważnia się Wydział krajowy, aby imieniem kraju przyjął zobowiązanie opłacania 4½% odsetek i rat amortyzacyjnych od tych pożyczek, które dla konwersyi wymienionych powyżej 5% pożyczek zaciągnięte będą.

Ponieważ przeprowadzenie konwersyi wymienionych pożyczek hipotecznych będzie wymagać dłuższego czasu, a nadto przeprowadzenie konwersyi 5% pożyczek na 4½% będzie wymagać pewnych wydatków, z powodu straty kursowej przy listach zastawnych 4½%, przeto Komisya budżetowa nie obniża tych pozycyi, które odnoszą się do spłacić się mających w drodze konwersyi 5% pożyczek.

Komisya budżetowa wnosi zatem następujący preliminarz wydatków w rubryce XIV. budżetu:

poz. 148.	umorzenie pożyczki 66.000 zł., zaciągniętej z funduszu domestykalnego na budowę kulkparkowską, rozłożyć się mającej z resztującym kapitałem 27.000 zł. na nowy plan umorzenia z oprocentowaniem po 4½% — spłacać się mającej ratami 5½% rocznie	1.485 zł. — ct.
	spłata częściowa kapitału dla zaokrąglenia do kwoty 27.000 zł.	194 „ 71 „
	razem	1.679 zł. 71 ct.
„ 149.	umorzenie pożyczki 40.400 zł. zaciągniętej w kasie oszczędności na budowę kulkparkowską	2.758 „ — „
„ 150.	umorzenie pożyczki 10.000 zł. zaciągniętej przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo we Lwowie	661 „ — „
„ 151.	umorzenie 4½% pożyczki, zaciągnąć się mającej celem konwersyi wierzytelności Banku dla krajów koronnych — przez emisyę obligacyj	29.423 „ — „
„ 152.	umorzenie pożyczki zaciągniętej przez Zbor izraelicki w Krakowie w tamtejszej kasie oszczędności	400 „ — „
„ 153.	umorzenie 4½% pożyczki krajowej z roku 1883. w sumie 3,800.000 zł.	226.517 „ — „
„ 154.	spłata i oprocentowanie kapitałów dłużnych funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie w sumie 346.796 zł. 34 ct.	20.808 „ — „
„ 155.	umorzenie 4½% pożyczki krajowej z roku 1884. w sumie 1,000.000 zł.	59.902 „ — „
„ 156.	umorzenie pożyczki 22.500 zł. zaciągniętej w galic. kasie oszczędności na budowę i urządzenie pralni w szpitalu lwowskim	2.189 „ — „
	Do przeniesienia	344.337 zł. 71 ct.

	Z przeniesienia	344.337 zł. 71 ct.
poz. 157.	umorzenie pożyczki 70.000 zł. zaciągniętej w Banku krajowym na budowę skrzydła przy szpitalu lwowskim	7.146 " — "
" 158.	umorzenie krajowej pożyczki 4 $\frac{1}{2}$ % zaciągniętej w roku 1885. w sumie 354.800 zł.	21.314 " — "
" 159.	na pokrycie niedoboru funduszu pożyczki krajowej z r. 1873.	31.219 " — "
	Suma rubryki XIV.	<u>404.016 zł. 71 ct.</u>

Lwów, dnia 13. Stycznia 1887.

Przewodniczący
Smarzewski.

Sprawozdawca
Skalkowski.

Budżet krajowy na rok 1887.

Rubr. XV.

Poz. 160.	Inżynier górnik przy Wydziale krajowym	1.980 zł.
Poz. 161.	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie (według osobnego preliminarza)	12.281 zł.

We Lwowie dnia 13. Stycznia 1887.

Przewodniczący
Smarzewski.

Sprawozdawca
Skalkowski.

Budżet krajowy na rok 1887.

Rubryka XV.

(Pozycje 162—171).

Sprawozdawca: poseł Abrahamowicz.

(Wedle specjalnych preliminarzy).

Poz. 162.	Szkoła wyższa rolnicza w Dublanach (uchwała sejmowa z dnia 11. Stycznia 1887.)	36.009 zł.
„ 163.	Szkoła parobków w Dublanach (uchwała sejmowa z dnia 11. Stycznia 1887.)	12.604 „
„ 164.	Folwark w Dublanach (uchwała sejmowa z dnia 11. Stycznia 1887.)	17.224 „
„ 165.	Kurs gorzelnictwa w Dublanach (uchwała sejmowa z dnia 11. Stycznia 1887.)	1.715 „
„ 166.	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie	35.480 „
„ 167.	„ ogrodnicza w Czernichowie	3.125 „
„ 168.	Folwark w Czernichowie	15.671 „
„ 169.	Szkoła niższa rolnicza w Horodence (uchwała sejmowa z dnia 12. Stycznia 1887.)	9.716 „
„ 170.	Szkoła niższa rolnicza w Jagielnicy (uchwała sejmowa z dnia 12. Stycznia 1887.)	9.505 „
„ 171.	Szkoła niższa rolnicza w Kobiernicach (uchwała sejmowa z dnia 12. Stycznia 1887.)	9.475 „

Sprawozdanie

komisji budżetowej o preliminarzu Wydziału krajowego Rubr. XV.
pozycya 172 i 173 i pozycye od 192 do 197.

Wysoki Sejmie!

Poz. 172.	Szkoła leśna w Rasztowcach. Komisya wnosi przejście do porządku dziennego.	
„ 173.	Szkoła weterynaryi we Lwowie. Zgodnie z preliminarzem Wydziału kraj. wstawia komisya	3.106 zł.
„ 192.	Na budowę gmachu szkolnego w Dublanach wstawia komisya zgodnie z prel. Wydz. kraj. Jest to ostatnia rata z kwoty przyznanej uchwałą Sejmu z 4. Października 1883. na budowę gmachu szkolnego; — koszt budowy gmachu obliczony był na 67.000 zł. do którego Skarb Państwa miał się przyczynić kwotą 33.000 zł. (Dotąd wypłacił rząd 16.500 zł.)	8.000 „
„ 193.	Zgodnie z preliminarzem Wydz. kraj. wstawia kom. budż. jako ostatnią ratę na kosztu budowy mieszkania dla dyrektora szkół w Dublanach	2.200 „
„ 194.	Na wydawnictwo czasopisma „Górnik“	400 „
Jako pozycyę 195.	wstawia komisya dla kółek rolniczych	1.000 „
„ 196.	Koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi zgodnie z prel. W. kraj. Na kosztu wydawnictwa poradnika dla kotłowych, maszynistów, gorzelników etc. komisya nie wstawia żadnej kwoty, pozostawiając w tej mierze postawienie wniosku komisji gosp. krajowego.	1.000 „
„ 197.	Na roboty dodatkowe przy budowie gmachu szkolnego dla krajowej szkoły rolniczej w Dublanach preliminarzuje Wydział krajowy ogólną kwotę	<u>10.000 „</u>
	W szczególności na:	
1.	Ułożenie rurociągu na rozprowadzenie wody w całym gmachu	2.767 zł.
2.	10 dygestoryów	900 „
3.	57 drzwiczek wentylacyjnych	228 „
4.	Kanał główny i kanaliki	2.240 „
5.	Studnię z pompą	1.100 „
6.	Ogrodzenie żywopłotem	250 „
7.	Obrukowanie	1.000 „
8.	Planowanie podwórza	250 „
9.	Szopę na skład drzewa sągowego i drewnitnię na rąbanie	350 „
10.	Dach szklany nad cieplarnią i piece w cieplarni	630 „
	Wreszcie na potrzebne gromochrony, których koszt dotąd obliczony nie został, około	285 „
	Razem przeto	<u>10.000 zł.</u>

Zgodnie z pierwotnym kosztorysem i odnośnym preliminarzem Wydziału krajowego, objętym sprawozdaniem z czynności tyczącem się krajowych szkół rolniczych w Dublanach i folwarku Dublańskiego, oblicza komisya budżetowa powyższe wydatki.

Z uwagi jednak, iż wypłata robót przy gmachu Dublańskim, a w szczególności tuż co wymienionych w ciągu roku budżetowego 1887. nie nastąpi, wstawia komisya w budżet jedynie 6.000 zł.
przekazując resztujące pokrycie w wysokości 4.000 „
do wstawienia w preliminarz budżetu krajowego na r. 1888.

Na podstawie powyższego wyводу komisya wnosi:

Pozycya 197. Na częściowe pokrycie robót dodatkowych przy budowie gmachu szkolnego krajowej szkoły rolniczej w Dublanach 6.000 zł.

Lwów dnia 12. Stycznia 1887.

Przewodniczący:

Smarzewski.

Sprawozdawca:

Abrahamowicz.

Budżet krajowy na rok 1887.

Rubr. XXV.

Pozycje 177 — 186 włącznie. (Str. 52.)

Sprawozdawca: p. Stanisław Stadnicki.

Poz. 174/177. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	1.000.—
„ 178. Na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem	1.000.—
„ 179. Towarzystwo rolnicze we Lwowie	3.000.—
„ 180. Towarzystwo rolnicze w Krakowie	3.000.—
„ 181. Towarzystwo tatrzańskie w Krakowie	400.—
„ 182. Badania głębszych pokładów ziemi	5.000.—

Do pozycji tej komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby z użycia subwencji udzielanych na badanie głębszych pokładów ziemi i o rezultatach wskutek tych subwencji osiągniętych, — szczegółowe sprawozdanie Sejmowi przedłożył.

„ 183. Badania geologiczne kraju	—
Wydział krajowy prelininuje kwotę 1.100 zł. Komisya budżetowa jednak takowej nie wstawia, ponieważ sądzi, iż na pewien przeciąg czasu dalsze pod tym względem badania i prace bez uszczerbku dla przemysłu górniczego wstrzymane być mogą.	
„ 184. Na chemiczno-technologiczne studia przeróbki nafty	1.000.— i
„ 185. Na stacyę doświadczalną dla produktów naftowych	900.—
prelininuje komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.	
„ 186. Na zalesienie wydm piaszczystych:	
a) w powiecie Nisko	150.—
b) „ Cieszanów, Jarosław, Łańcut	150.—
c) „ Jaworów	250.—
d) „ Mościska	400.—

Tem samem załatwia się petycyę L. 503 S. / 395 p.

Przewodniczący :
Smarzewski.

Sprawozdawca :
Stanisław Stadnicki.

Budżet krajowy na rok 1887.

Rubr. **XV.**

Pozycje 187 — 191.

Stypendya.

Poz. 187.	Dla jednego ucznia weterynaryi i kosztu podróży	260 zł.
„ 188.	Dla dwóch uczniów, którzy ukończyli wyższą szkołę rolniczą w Dublanach, na kształcenie się na nauczycieli szkół średnich	1.600 „
„ 189.	Dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach	500 „
„ 190.	Dla uczniów szkoły leśnictwa we Lwowie	1.500 „
„ 191.	Dla górników oddających się specjalnie zawodom bardziej krajowi potrzebnym	2.000 „
	zgodnie z uchwałą komisji górniczej.	

Odnoszące się do powyższych pozycji petycje, a mianowicie L. S. 368/282 Michała Serwackiego, L. S. 297/222 Dawida Thüra, L. S. 157/102 p. Hugona Kowarczyka, Juliana Fabiańskiego L. S. 603/467, Stanisława Swieżawskiego L. S. 676/537 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Przewodniczący:
Smarzewski.

Sprawozdawca:
Sapieha.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej z pozycyj budżetu krajowego na rok 1887.
dotyczących przemysłu.

Rubryka XV.

(poz. 174., 175., 176.).

Pozycją 174. objęty jest „Preliminarz Komisji krajowej dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego“ zawierający w siedmiu rozdziałach wydatki na cele szkolnictwa przemysłowego w łącznej kwocie 61.380 zł.

Na teź same cele uchwalono na rok 1886.:

w poz. 172.—181. (szkoły przemysłowe uzupełniające)	6.300 zł.
w poz. 184. (szkoły rękodzielnicze i popieranie przemysłu domowego)	26.000 „
w poz. 185. (stacje doświadczałne)	6.500 „
w poz. 186., 187. (Muzea przemysłowe)	4.000 „
razem	42.800 zł.

Preliminarz obecny większy jest zatem od przeszłego o kwotę 18.580 zł.

Podwyższenie to spowodowane jest ruchliwą działalnością, którą Wydział krajowy a względnie Komisya przemysłowa rozwinęły na polu szkolnictwa przemysłowego, a która w osobnem sprawozdaniu do LW. kr. 71.097 ex 1886. znalazła swój wyraz.

Gdy sprawozdanie to przekazaniem jest równocześnie Komisji gospodarstwa krajowego i w części swojej technicznej przez nią osobno ocenionem będzie, przeto Komisya budżetowa ogranicza się do uwag ze stanowiska budżetowego, a stronę techniczną sprawy porusza tylko o tyle, o ile to dla powzięcia uchwał budżetowych jest koniecznem. Uwagi Komisji budżetowej są następujące:

W latach poprzednich uchwalał Wysocki Sejm na szkoły przemysłowe i na popieranie przemysłu domowego kwoty ryczałtowe do rozporządzenia Wydziału krajowego. Przeszłego roku uchwalił jednak Wysocki Sejm przy poz. 184. budżetu rezolucję, ażeby z poz. 172.—181., 184.—187. utworzoną została osobna rubryka preliminarza budżetu krajowego i ażeby w rubryce tej wszystkie wydatki w osobnych pozycjach były uwidocznione. Do polecenia tego zastosował się Wydział krajowy niezupełnie, ograniczył się bowiem do tego, że poz. 172.—181.,

184., 186., 187. ściągnął w jedną poz. 174., a szczegółowe jej rozłożenie podał w dodatkowym preliminarzu Komisji przemysłowej, który nie trzyma się zasad przestrzeganych w układaniu budżetu krajowego. Brak tam w pojedynczych pozycjach wyników ostatecznego zamknięcia rachunkowego; brak wielu niezbędnych szczegółów i wskazówek do ocenienia, czy i na jakiej podstawie kwoty żądane w pojedynczych pozycjach mogą lub muszą być uchwalone. Sprawozdanie zaś przedłożone przez Wydział krajowy a względnie przez Komisję przemysłową zawiera jak dawniej tylko ogólne wskazanie kierunku obranego w popieraniu przemysłu i osiągniętych na tem polu owoców. I tak:

1. Co się tyczy szkół przemysłowych uzupełniających, proponuje Wydział krajowy, ażeby trzem świeżo powstałym (w Brzeżanach, Jaśle i Nowym Sączu) udzielić subwencji po 500 zł. O tych trzech szkołach brak jednak w sprawozdaniu bliższych szczegółów. O szkole w Nowym Sączu dowiadujemy się z alegatu 6. (str. 40), że na nią gmina łoży 300 zł., powiat 200 zł. O szkole w Brzeżanach czytamy wzmiankę na str. 11, że ona nie posiadała żadnych dochodów. O szkole w Jaśle czytamy zaś tylko na str. 36, że jej Komisya przemysłowa przyrzekła zasiłek. A jednak udzielenie subwencji krajowej należałoby uczynić zawisłem od tego, czy odnośna gmina i powiat do utrzymania tej szkoły się przyczynia, bo w tem leży może największa rękojmia, że szkoła odpowiada miejscowej potrzebie i znajdzie w wielu innych względach potrzebne poparcie (n. p. w przynagłaniu uczniów do regularnej frekwencji).

Nie ma też w sprawozdaniu wiadomości, czy wszystkie tego rodzaju szkoły uczyniły już zadość warunkom wskazanym w reskryptach ministerjalnych z dnia 20. Lipca i 6. Sierpnia 1886. r., od czego zależy rozwój ich i udzielenie im subwencji państwowej. Ostatnia ta okoliczność tem większej jest wagi, że w budżet państwowy na r. 1887. wstawiona jest kwota 15.000 zł. na subwencyonowanie szkół przemysłowych uzupełniających, świeżo powstałych, mianowicie zaś w Galicyi.

Życzyć zaś sobie niewątpliwie należy, ażeby szkoły nasze przemysłowe nie poprzestały na koniecznym jeszcze do czasu zakresie nauk elementarnych, lecz rozwinęły się w prawdziwe szkoły uzupełniające, które w innych krajach monarchii tak wielkie spełniają zadanie.

Wreszcie o szkole przemysłowej w Sokalu wyraża się Wydział krajowy w swoim sprawozdaniu (str. 11), że wobec zreorganizowania tamtejszej szkoły wydziałowej „odpadnie prawdopodobnie potrzeba wyasygnowania zasiłków dla szkoły przemysłowej, gdyby je Sejm uchwalił“. Oświadczenie to nie wystarcza jednak Komisji budżetowej ani do proponowania ani do skreślenia tych zasiłków na r. 1887.

Po osiągnięciu bliższych wyjaśnień ze strony Wydziału krajowego, okazało się też, że szkoła uzupełniająca w Sokalu istnieć przestała, odpadła zatem potrzeba udzielenia dla niej subwencji, co się zaś tyczy szkoły fachowej tamże istniejącej, to przeszła ona przynajmniej w znacznej części na szkołę wydziałową, w skutek czego wysokość subwencji potrzebnej ściśle obliczyć się nie da.

2. Niemniejszą trudność spotyka Komisya budżetowa w ocenieniu kwot preliminowanych na 25 szkół fachowych. Nie o każdej z tych szkół przedkłada Wydział krajowy równe dokładne sprawozdanie, o wielu mamy podaną tylko ogólnikową wiadomość, a jednak w tym przypadku zestawienie organizacyi, działalności nauczycieli, liczby i postępów uczniów każdej z tych szkół byłoby corocznie nader pożądanem. Szkoły te fachowe przechodzą obecnie w kraju naszym przez epokę próby, nie mają żadnej ogólnej organizacyi, doświadczenia zrobione w jednej powinny być spożytkowane i dla drugich już istniejących, obraz tych szkół o ile można dokładny i wyczerpujący służyłby dla oświecenia opinii publicznej i za podstawę do uchwalenia odpowiednich kwot Wysokiemu Sejmowi.

Pod względem ściśle budżetowym należałoby przytem odróżnić szkoły krajowe od szkół, które kraj subwencyonuje. Co się tyczy pierwszych, powinienby Wydział krajowy przed-

kładać osobne, szczegółowe budżeta, tak jak to ze szkołami rolniczymi ma już miejsce. Co się tyczy szkół subwencyonowanych, należałoby wiedzieć, kto i jakimi funduszami szkoły te utrzymuje i w jakim stosunku subwencya krajowa zostaje do głównych szkoły takiej funduszków. Należałoby także wskazać, czy subwencya polega na stałym zobowiązaniu, czy też jest dowolną, czy i z jakimi połączoną jest warunkami.

3. Zdając sprawę z usiłowań swoich około wybudowania gmachu dla muzeum przemysłowego we Lwowie i rozwoju szkół z niem połączonych, nie dołączył Wydział krajowy sprawozdania ze stanu finansowego i z działalności Muzeów przemysłowych we Lwowie i w Krakowie, które kraj znaczną kwotą od wielu lat subwencyonuje. Sprawozdanie takie byłoby jednak nader pożądanem tak dla oznaczenia wysokości subwencji, jakoteż dla przekonania się, o ile Muzea te zadania swoje spełniają i potrzebne ku temu posiadają środki.

4. Tak samo nie ma w sprawozdaniu Wydziału wiadomości o sposobie użycia kwoty uchwalonej na rok 1886. na wydawnictwa szkolne przemysłowe, a w szczególności, o ile wydane zostały książki, o których Wydział krajowy w sprawozdaniu swoim za rok 1885. obszernie wspominał. Podniesienie kwoty z 1.500 na 2.000 zł. na rok 1887. motywuje Komisya przemysłowa potrzebą wydania wzorów rysunkowych dla szkół fachowych. Komisya budżetowa potrzebę tę uznaje w zupełności, im więcej bowiem mnoży się w kraju naszym liczba szkół przemysłowych, tem więcej starać się należy o to, ażeby szablonowe wzory sprowadzane z zagranicy zastępować wzorami własnymi zaczerpniętymi bądź z motywów ludowych, bądź z obfitego skarbcza naszej dawnej sztuki. Nasuwa się tu wprawdzie uwaga, że do spełnienia tego zadania, do opracowania wzorów i do nadania artystycznego kierunku przemysłowi, powołane są Muzea przemysłowe, z którymi szkoły rysunku artystyczno-przemysłowego są połączone, że zatem im subwencya na wydanie wzorów wyznaczać należy, komisya budżetowa wstrzymuje się jednak od rozstrzygnięcia tego pytania, przypuszczając, że Komisya gospodarstwa krajowego go nie pominie.

5. Brak wreszcie w sprawozdaniu Wydziału krajowego osobnego szczegółowego budżetu stacyi ceramicznej doświadczalnej, która jest zakładem krajowym.

Z tych wszystkich powodów nie może Komisya budżetowa zapuścić się w ocenienie pojedynczych pozycyí preliminarza Komisji przemysłowej. Gdy jednak usterki wytknięte powyżej sprawozdaniu Wydziału krajowego a względnie Komisji przemysłowej są natury formalnej i nie przesadzają wcale o *meritum* sprawy, gdy ze sprawozdań powyższych okazuje się jawnie, że Wydział a względnie Komisya przemysłowa na polu szkolnictwa przemysłowego nader skrzętną, gorliwą i skuteczną rozwija działalność, gdy wreszcie popieranie tego szkolnictwa jest jednomyślnym postulatem całego kraju, przeto komisya budżetowa nie waha się zalecić Wys. Sejmowi do przyjęcia cały preliminarz Komisji krajowej dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego, jak go na rok 1887. Wydział krajowy przedkłada, z dwoma jednakże wyjątkami. Z motywów wyłuszczonych powyżej, wykreśla się pozycyą na szkołę przemysłową w Sokalu. W wydatkach zaś zwyczajnych na szkoły fachowe w Zywcu, Porębie, Horodence, Łańcucie i Radymnie skreśla się pewną część prelimitowanych kwot w porozumieniu z p. referentem Wydziału krajowego z tego powodu, że szkoły te założyć się mające dopiero w ciągu roku 1887. wejdą w życie i nie wyczerpną kwot na cały rok potrzebnych. Dopełniając jednak uchwały Wys. Sejmu, wstawia Komisya budżetowa preliminarz Komisji przemysłowej w budżet krajowy jako osobną rubrykę XVI., przez co dotychczasowa rubryka XVI. zamieni się w XVIIitą.

Wysoki Sejm raczy przeto uchwalić :

1. W preliminarzu budżetu krajowego na rok 1887. rubryka XV. ma mieć napis: „Na cele rolnictwa i górnictwa“, rubryka XVI.: „Na cele przemysłu“, rubryka XVII.: „Rozmaite wydatki“.

2. W rubryce XVI. uchwała się pozycyie następujące :

Rubryka XVI.

Na cele przemysłu.

Szkoły przemysłowe uzupełniające.

Pozycja				Wydatek		razem
				zwyczajny	nadzw.	
198	w	Brzeżanach	.	500	—	500
199	„	Drohobyczu	.	500	—	500
200	„	Jaśle	.	500	—	500
201	„	Jarosławiu	.	600	—	600
202	„	Kołomyi	.	500	—	500
203	„	Krakowie	.	1500	—	1500
204	we	Lwowie	.	300	200	500
205	w	Przemysłu	.	600	—	600
206	„	Rzeszowie	.	600	—	600
207	„	Stanisławowie	.	500	—	500
208	„	Tarnowie	.	500	—	500
209	„	Nowym Sączu	.	500	—	500
Suma				7 100	200	7.300

Szkoły fachowe połączone z warsztatami.

A. Dla wyrobów z drzewa.

210	szkoła i warsztat wzorowy dla stolarstwa i to-					
	karstwa w Stanisławowie	.	.	650	300	950
211	dla stolarstwa i wyrobu zabawek drewnianych					
	w Żywcu	.	.	300	800	1100
212	dla stolarstwa i koszykarstwa z nauką szwedzką					
	biegłości ręcznej w Sokalu	.	.	600	200	800
213	dla kołodziejstwa i bednarstwa w połączeniu z ku-					
	źnią do kucia wozów w Kamionce Strumiłowej	.	.	2000	1630	3630
214	dla kołodziejstwa i bednarstwa w połączeniu z ku-					
	źnią do kucia wozów w Toustem	.	.	750	150	900
215	dla koszykarstwa w Jarosławiu	.	.	600	400	1000
216	dla koszykarstwa w Jaśle	.	.	300	—	300

B. Dla wyrobów garncarskich.

217	szkoła i warsztat wzorowy w Kołomyi	.	.	2600	200	2800
218	„ „ „ „ Toustem	.	.	900	—	900
219	„ „ „ „ Porębie	.	.	1900	500	2400

Pozycja	Wydatek		razem	
	zwyczajny	nadzw.		
C. Dla wyrobów tkackich.				
220	Warsztat wzorowy w Błażowej	840	—	840
221	„ „ „ Horodence .	425	1000	1425
222	„ „ „ Korezynie .	850	300	1150
223	„ „ „ Kossowie .	960	—	960
224	„ „ „ Krośnie .	850	200	1050
225	„ „ „ Łańcucie .	425	1000	1425
D. Dla wyrobów powroźniczych.				
226	Warsztat wzorowy w Radymnie	250	500	750
E. Dla wyrobów koronkarskich.				
227	Szkoła i pracownia w Kańczudze	1050	—	1050
228	„ „ „ Muszynie	750	400	1150
229	„ „ „ Zakopanem	2000	200	2200
F. Subwencyonowane zakłady pracy kobiet.				
230	Kurs robót kobiecych przy szkole wydziałowej w Krakowie	500	—	500
231	Stowarzyszenie pracy kobiet we Lwowie	300	—	300
G. Szkoły fachowe rządowe subwencyonowane z funduszków krajowych.				
232	Szkoła snycerska w Zakopanem	1200	300	1500
233	Szkoła ślusarska w Świątnikach	—	4000	4000
234	Muzeum przemysłowe w Krakowie	2000	—	2000
245	„ „ „ we Lwowie	2000	—	2000
236	Fundusz rezerwowy na cele szkolne, wydawnictwa i t. d.	2000	—	2000
237	Stypendya przemysłowe	5000	—	5000
238	Krajowa ceramiczna stacya doświadczalna	4700	1000	5700
239	Biuro Komisji krajowej dla spraw przemysłu	1200	1200	1200

Zarazem Wys. Sejm raczy uchwalić:

1. Subwencye na uzupełniające szkoły przemysłowe w Brzeżanach i Jaśle przyznane w poz. 198., 200 wypłaci Wydział krajowy szkołom tym pod warunkiem, że odnośne gminy i powiaty zobowiążą się wypłacać tymże szkołom odpowiednie subwencye.

2. Kwoty uchwalonej w poz. 212. na szkołę fachową w Sokalu użyje Wydział krajowy tylko o tyle, o ile zadania szkoły tej nie przeszły na tamtejszą świeżo zorganizowaną szkołę wydziałową.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przedkładał szczegółowe preliminarze tych szkół przemysłowych, które utrzymywane są kosztem funduszu krajowego.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przy prelinowaniu subwencji dla wszelkich innych szkół przemysłowych określał warunki, pod któremi subwencya ma być przyznana.

W pozycyi 175. prelinuje Wydział krajowy kwotę 50.000 zł. jako dotacyą roczną na samoistny fundusz przemysłowy, zamierzając w ten sposób załatwić zasadniczo sprawę, która ma już swoją kilkoletnią historią i niejednokrotnie w Wys. Sejmie wywołała ożywione rozprawy.

Od roku 1880. uchwalał Wys. Sejm znaczne kwoty na pożyczki i zasiłki celem popierania przedsiębiorstw przemysłowych, a w szczególności:

W r. 1880. uchwalono i wydano pożyczkę 5.000 zł.

Na rok 1882. uchwalono na pożyczki 6000 zł.

Na rok 1883. uchwalono na pożyczki i subwencye 30.000 zł., wydano na pożyczki 38.000 zł. przekraczając budżet.

Na rok 1884. uchwalono 50.000 zł., z których na pożyczki użyto 46.500 zł.

Na rok 1885. uchwalono 80.000 zł., z których na pożyczki użyto 58.000 zł.

Na rok 1886. Wys. Sejm, zawieszając udzielanie pożyczek, uchwalił 20 000 zł. wyłącznie na zasiłki, które udzielane być miały początkującym przedsiębiorstwom bądź w formie wsparć bezpośrednich, bądź też na pokrycie procentów od pożyczek, któreby przedsiębiorstwa te zaciągnęły w instytucjach finansowych.

Przedsiębiorząc tę nową próbę, nie uważał jej Wys. Sejm za stanowczą, lecz równocześnie polecił Wydziałowi krajowemu, „ażeby zbadał potrzebę ustanowienia funduszu przemysłowego przy Banku krajowym z użyciem na ten cel wpływów z funduszków dotąd na popieranie przemysłu wydanych i przedłożył odnośne wnioski na najbliższej sesji sejmowej.“

Wywiązując się z tego polecenia, przedkłada też Wydział krajowy Wys. Sejmowi w sprawozdaniu swoim z d. 1. Grudnia 1886. szczegółowo motywowane wnioski następujące:

1. Sejm ustanawia stały fundusz przemysłowy.

2. Fundusz ten jest przeznaczony na wspieranie przedsięwzięć pożytecznych dla rozwoju przemysłu krajowego przez udzielanie pożyczek, zasiłków zwrotnych i bezzwrotnych, albo też przez pokrywanie odsetek od pożyczek na podobne cele przez instytucje finansowe udzielanych.

3. Sejm przeznaczają na uposażenie stałego funduszu przemysłowego przez lat dziesięć, począwszy od 1. Stycznia 1887. po 50.000 zł. rocznie, nadto wciela do tego funduszu wszystkie sumy, które począwszy od 1. Stycznia 1888. wpłyną tytułem zwrotu udzielonych dotąd z funduszu krajowego lub na przyszłość udzielić się mających pożyczek albo zasiłków zwrotnych.

4. Funduszem tym rozporządza Wydział krajowy po wysłuchaniu Komisji krajowej dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego. Administracya funduszu będzie oddana Bankowi krajowemu.

Przystępując do oceny wniosków, Komisya budżetowa stwierdza przedewszystkiem, że Wydział krajowy pragnie nadal wspierać przedsiębiorstwa przemysłowe z funduszu krajowego dwoma środkami: 1. udzielaniem subwencji bezzwrotnych, 2. udzielaniem pożyczek zwrotnych.

Pierwszy z tych środków nigdy dotychczas w Wys. Sejmie zakwestyonowanym nie był, nasuwa się tylko pytanie, czy może znaleźć miejsce w *stałym* funduszu przemysłowym, jaki Wydział krajowy utworzyć zamierza. Komisya budżetowa przeciw tej myśli musi się bezwzględnie oświadczyć. Jeśliby bowiem ze stałego funduszu miały być udzielane zasiłki bez-

zwrotne, to kapitał tego funduszu musiałby się nieustannie zmniejszać, a w braku wszelkiego ograniczenia w udzielaniu takich zasiłków mogłyby nawet i to prędko zupełnie zostać zużytym. Nie ma zaś żadnego celu tworzyć t. z. *stały* fundusz na to, ażeby prędzej lub później go uszczuplić lub zużyć. Jeśli więc przedsiębiorstwa przemysłowe mają nadal otrzymywać bezzwrotne zasiłki, to nie ma na to innego sposobu, jak wyznaczać na ten cel corocznie pewną kwotę w osobnej pozycji.

Myśl stałego funduszu da się zatem połączyć jedynie z przeznaczeniem go na pożyczki. Sejm zeszłoroczny zaniechał tego środka na razie pod wpływem poważnych obaw, jakie udzielanie pożyczek z funduszu krajowego przedsiębiorstwom przemysłowym budziło wówczas i jeszcze budzi.

Według wykazu zamieszczonego w tegorocznym preliminarzu budżetu krajowego w rubr. VI. A. dochodów rozdzielono dotychczas 42 pożyczek w łącznej sumie 156. 300 zł.

Z sumy tej do końca roku 1886 przypadało według kontraktów pożyczki do spłaty ratalnej razem 43.383. zł., spłacono rzeczywiście 29. 542 zł, zaległości w spłacie rat wynoszą więc 13.841 zł. Większym niepokojem napełniała okoliczność, że siedmiu dłużników (poz. 16. 18. 23. 24. 42. 44. 55b.) i to właśnie tych, którym znaczne udzielono pożyczki, zawiesiło wogóle wypłaty i to trzech z nich nieuiściwszy spłaty żadnej raty pożyczki, trzech uiściwszy spłatę za ledwie pierwszej raty, a jeden zwróciwszy połowę kapitału. Suma w tych siedmiu pożyczkach zakwestyonowana a względnie przepadła, wynosi około 25.000 zł.

Wobec tego stanu rzeczy nasunęła się myśl, żeby udzielanie pożyczek z funduszu krajowego, zastąpić płaceniem z tegoż funduszu procentu przedsiębiorcom początkującym, którzy pożyczkę wyrobią sobie samodzielnie w jakiejś instytucji finansowej. Myśl ta po roku próby okazała się jednak zupełnie niepraktyczną. Przedsiębiorcy nie mogli z niej zupełnie skorzystać, dla przedsiębiorcy nie stanowi bowiem trudności uiszczanie nawet wyższych nieco procentów, bo zarobek mu je w zupełności pokrywa, i którykolwiek z nich w instytucji finansowej zdobył sobie już kredyt i pożyczkę uzyskał, ten do funduszu krajowego o zapłatę procentów uciekać się nie potrzebuje. Trudnością istotną dla przedsiębiorców jest, 1. uzyskanie kredytu, który dla przedsiębiorstw początkujących, w kraju naszym nowych a zatem zawsze niepewnych, jest zamknięty, o ile nie jest połączony z nadzwyczajną lichwą i wyzyskiwaniem, 2. uzyskanie kredytu długotrwałego, połączanego z powolną spłatą kapitału, a takiego kredytu instytucje finansowe, obracające się w sferze kredytu wexlowego, nie udzielają.

Jeżeli więc Wys. Sejm wytrwać ma w polityce ekonomicznej, na którą wobec przemysłu krajowego od kilku lat wkroczył, jeżeli przy pomocy funduszu krajowego dopomóż ma do wyrwania klasy rękodzielniczej z rąk lichwy i rozbudzenia przemysłu, który w braku wszelkiego poparcia tak niezmiernie podupadł, to drogą prowadzącą do tego celu nie może być nic innego, jak tylko oprócz subwencji pożyczka długotrwała spłacalna w stosownie rozłożonych ratach. Staje się ona konieczną, jeżeli znaczne i rosące coraz więcej kwoty, jakie kraj łoży na utrzymanie i rozwój szkół przemysłowych nie mają iść na marne. Gdybyśmy bowiem młodzież, która z tych szkół lepsze wykształcenie wynosi, a środków materialnych jest pozbawioną, zostawili bez żadnej pieniężnej pomocy, to nie ulega wątpliwości, żeby ona wkrótce zmarniała, a koszt łożony na jej wykształcenie nie przyniósł spodziewanych korzyści.

Wątpliwości, która budzi pożyczka z funduszy krajowych, nie są też zasadniczej natury, lecz odnoszą się do sposobu jej użycia i zastosowania. Obok kilku pożyczek, których cel zginął w skutek prędkiej niewypłacalności dłużników, możemy tu wskazać cały szereg pożyczek, których raty spłacane są mniej lub więcej regularnie, a które opłaciły się krajowi sownie, podnosząc nadspodziewanie i pewne gałęzie rodzimego przemysłu i budząc z uspienia i upadku ludność około nich pracującą.

Doświadczenie zrobione na tem polu może zaś dostarczyć pożądaných wskazówek i rękojmi, gdzie i kiedy z pożyczką przemysłowi z pomocą pospieszyć należy. Pożyczki znaczne

udzielane pojedynczym osobistościom okazały się najczęściej zawodne, pożyczki mniejsze, udzielane spółkom, chociaż i tu zawód jest możebnym, łatwiej i pewniej trafiają do celu. Pożyczki udzielane na przedsiębiorstwa, którym gmina w pierwszym rzędzie spieszy z pomocą, lub które sama stwarza, dają również silniejszą rękojmią.

Jeżeli zresztą przed kilku laty nie było jeszcze dostatecznej liczby przedsiębiorstw i ludzi zasługujących istotnie na pożyczkę, i nie jedna pożyczka przepadła, to przyczyną tego wielką była okoliczność, że szkoły nasze przemysłowe albo nie istniały, albo jeszcze nie wydały owoców. Dziś wychodzić z nich będą coraz to liczniejsze zastępy, a wykształcenie ich zawodowe oraz wyższy poziom moralny zapewni pożyczkom należyte spożytkowanie.

Oświadczając się zaś za pożyczką, mniema Komisya budżetowa, że zamiar ten najłatwiej i z największą ulgą dla funduszu krajowego da się urzeczywistnić przez utworzenie stałego funduszu przemysłowego, jak to Wydział krajowy projektuje. Komisya budżetowa sądzi jednak, że dotacja roczna w kwocie 50.000 zł. przez lat dziesięć jest nieco wygórowaną i ze względu na stan finansów kraju i ze względu na sprawę przemysłu. Nie rozwija się on tak szybko, żeby od razu tak znaczne wkłady dały się bezpiecznie spożytkować. Mniejsza dotacja roczna, mianowicie 30.000 zł. może z razu wystarczyć, skoro obok dotacji wcielone będą do tego funduszu kwoty, które począwszy od 1. Stycznia 1888. wpłyną tytułem zwrotu dawniejszych pożyczek. Natomiast kwotę 7.000 zł. możnaby przeznaczyć na zasiłki bezzwrotne, obok pożyczek potrzebne i pożądane, a po za funduszem pożyczkowym stojące.

Należało jeszcze pomyśleć o wypełnieniu luk, któreby w funduszu pożyczkowym powstać mogły w skutek nieuniknionej zawsze niewypłacalności niektórych dłużników. Na ten cel służyć powinny procenta od pożyczek, które z reguły pobierać można i należy.

Komisya budżetowa wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- I) 1. Sejm ustanawia stały fundusz przemysłowy.
 2. Fundusz ten przeznaczony jest na wspieranie przedsięwzięć pożytecznych dla rozwoju przemysłu krajowego przez udzielanie pożyczek.
 3. Sejm przeznacza na uposażenie tego funduszu przez lat dziesięć począwszy od 1. Stycznia 1887. po 30.000 zł. rocznie, nadto wciela do tego funduszu wszystkie sumy, które począwszy od 1. Stycznia 1888. wpłyną tytułem procentów lub tytułem zwrotów pożyczek udzielonych lub udzielić się mających z funduszu krajowego na poparcie przemysłu krajowego.
 4. Funduszem tym rozporządza Wydział krajowy po wystuchaniu Komisji krajowej dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego. W tych granicach administracya funduszu oddana będzie Bankowi krajowemu.
- II) W rubrykę XVI. preliminarza budżetu krajowego wstawia się następujące pozycye:
poz. 240. na zasiłki bezzwrotne dla przemysłu krajowego	7.000 zł.
poz. 241. dotacya funduszu przemysłowego	30.000 „

W poz. 176. proponuje Wydział krajowy dla szkoły handlowej w Krakowie 1.000 zł. Komisya budżetowa wnosi, ażeby kwotę tę wstawić w rubrykę XVI. preliminarza jako pozycyę 242.

Smarzewski,
przewodniczący.

M. Bobrzyński,
sprawozdawca.

Sprawozdanie

komisji budżetowej z petycyj wniesionych do Wysokiego Sejmu.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Odstępuje się Wydziałowi krajowemu, a względnie Komisji krajowej dla spraw przemysłu, do załatwienia w odnośnych pozycjach rubryki XVI. budżetu:

petycyę l. 647 w pozycyi 198	
" 649	" 199
" 237	" 201
" 448	" 202
" 144	" 204
" 648	" 205
" 441	" "
" 275	" "
" 746	" 206
" 465	" 207 i 210
" 239	" 208
" 238	" 209
" 447	" 231
" 455	" 232
" 373	" 237
" 743	" 235
" 703	" 240 i 241.
" 787	

II. Petycyę Rektoratu c. k. Szkoły politechnicznej l. 218 o subwencye na cele naukowych exkursyj słuchaczy tej szkoły odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Przewodniczący
Smarzewski.

Sprawozdawca
Bobrzyński.

Budżet krajowy na rok 1887.

Rubr. XVII.

Rozmaite wydatki.

Pozycya 243. Do rozporządzalności Wydziału krajowego	30.000	zł.
Pozycya 244. Pożyczki bezprocentowe na budowę koszar dla c. k. wojska	120.000	„
Odnoszące się do tej pozycyi petycye: L. s. 142 gminy miasta Trembowli		
i L. s. 609 gminy miasta Nowego Sącza odstępuje się Wydziałowi kraj. do załatwienia.		
Pozycya 245. Dla księży unitów chełmskich	1.500	„
Pozycya 246. Dla pogorzalców miasta Doliny w myśl uchwały Wys. Sejmu		
z dnia 20. Grudnia 1886.	1.000	„
Pozycya 247. Gminie Wulka tuchowska w myśl uchwały Wys. Sejmu		
z dnia 22. Grudnia 1886.	267.40	„
Pozycya 248. Komitetowi kościelnemu w Stryju na odbudowanie spalonego		
kościółka L. s. 601	1.000	„
Pozycya 249. W załatwieniu petycji L. s. 734, wniesionej przez Komitet		
wystawy krajowej rolniczo - przemysłowej i maszyn pomocniczych dla rolnictwa i prze-		
mysłu, oraz wystawy sztuki polskiej w Krakowie r. 1887.,		
Wys. Sejm raczy uchwalić :		
1. Komitetowi wystawy krajowej wyznacza się subwencję w kwocie	11.000	„
z których 1.000 zł. na urządzenie rybackiego oddziału wystawy; subwencję tę Wydział		
krajowy w miarę potrzeby częściowo wypłaci;		
2. Suma ta ma być zwróconą w całości lub w części, o ileby zyski z wystawy		
przewyższały wydatki.		
Powyzszą uchwałą załatwioną jest petycja L. s. 377 Komitetu Towarzystwa		
rolniczego krakowskiego.		
Pozycya 250. Felicji Korosteńskiej, byłej nauczycielce szkoły ludowej przy		
klasztorze pp. Klarysek w Starym Sączu, stały dar roczny z łaski, na czas od dnia		
uchwały aż do odwołania, zgodnie ze sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia		
25. Maja 1886. L. 23.407.	80	„
Pozycya 251. Córce ś. p. Jana Lama, na ukończenie edukacji L. s. 312		
jednorazowo	500	„
Pozycya 252. Leontynie i Joannie Sapałaczyńskim, siostrom ś. p. Roberta,		
urzędnika Wydziału krajowego, (L. s. 293) jednorazowo	100	„
Petycję L. s. 330 gminy Skała przekazuje się Wydziałowi krajowemu		
do możliwego uwzględnienia.		

Nad następującą petycją raczy Wys. Sejm przejść do porządku dziennego Maryi Veit. Sprawozdaniem z dnia 31. Grudnia 1886. L. 76.105 przedkłada Wydział krajowy następującą rezolucyę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Maryi Veit, byłej guwernantce, sierocie po dyrektorze szkoły głównej we Lwowie, przyznaje się z funduszu krajowego dożywotni dar z łaski w kwocie 80 zł. rocznie, począwszy od dnia uchwały.

Nad powyższem przedłożeniem Wydziału krajowego wnosi komisya budżetowa przejście do porządku dziennego z tej przyczyny, iż nie ma żadnego innego tytułu do udzielenia Maryi Veit zasiłku z funduszu krajowego, jak bardzo rzeczywista potrzeba petentki: Ojciec proszącej umarł przed 43 laty, jako emerytowany dyrektor szkoły głównej we Lwowie, ona zaś sama w zawodzie publicznym nigdy nie pracowała. Komisya budżetowa staje więc zasadniczo na tem stanowisku, że datki wynikające jedynie z pobudek miłosierdzia nie wchodzą w zakres jej kompetencyi.

Następnie raczy Wysoki Sejm przejść do porządku dziennego nad następującemi petycyami: LL. sejm. 93, 106, 115, 140, 150, 151, 172, 196, 197, 206, 223, 311, 313, 315, 376, 389, 436, 452, 459, 460, 479, 481, 500, 501, 523, 554, 580, 582, 590, 599, 615, 620, 659, 661, 662, 664, 681, 684, 696, 758 i 789.

Lwów dnia 15. Stycznia 1887.

Przewodniczący
Smarzewski.

Sprawozdawca
Sapieha.

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Fundusz chorych i położnic.

Preliminarz krajowego szpitala powszechnego we Lwowie na rok 1887. wykazuje wydatki w kwocie 180.025 zł., a dochody preliniuje Wydział krajowy w kwocie 180.053 zł., w porównaniu z wydatkami okazuje się według preliniarza Wydziału krajowego nadwyżka w kwocie 28 zł.

Komisya budżetowa, na podstawie wynikłości r. 1885., wnosi wstawić wydatki w kwocie 178.408 zł., o 1.617 zł. mniej niż preliniował Wydział krajowy, dochody zaś wstawia bez zmiany w kwocie 180.053 zł., preliniuje zatem nadwyżkę w kwocie 1.645 zł.

A. Wydatki.

Wydział krajowy preliniuje na rok 1887.: 180.025 zł., mianowicie 165.176 zł. dla funduszu chorych a 14.849 zł. dla funduszu położnic. Kwota ta jest o 1.544 zł. niższą od kwoty uchwalonej na r. 1886. (181.569 zł.), mianowicie wydatki dla funduszu chorych są o 1.409 zł. niżej, a wydatki dla funduszu położnic o 135 zł. niżej preliniowane jak na rok 1886.

Zamknięcia rachunkowe ostatnich sześciu lat wykazują następujące kwoty w wydatkach szpitala powszechnego we Lwowie:

w roku 1880 :	177.404	zł.
" " 1881 :	163.948	"
" " 1882 :	175.034	"
" " 1883 :	184.693	"
" " 1884 :	185.633	"
a w roku 1885 :	185.655	"

zatem przeciętny wydatek w sześcioleciu od 1880. do 1885. wynosi 178.731 zł., a przeto wydatek preliniowany przez Wydział krajowy na rok 1887. jest niższy od wynikłości ostatniego roku 1885. o 5.630 zł., zaś od przeciętnej sześcioletniej wynikłości wyższy o 1.294 zł.

Komisya budżetowa, na podstawie wynikłości lat ostatnich i z uwzględnieniem istotnych potrzeb, wnosi obniżyć wydatki o 1.950 zł., mianowicie w rubr. VII. o 350 zł., w rubr.

VIII. o 400 zł., a w rubryce XI. o 1.200 zł., zaś w rubr. III. podwyższyć o 333 zł., tak że wydatki kraj. szpitala powszechnego we Lwowie wynosiłyby na r. 1887. 178.408 zł., w funduszu chorych 163.697 a w funduszu położnic 14.711 zł.

Poszczególnienie wydatków.

Rub. I. poz. 1—14. *Płace i emolumenta etatowe.*

Wydział krajowy preliniuje 33.319 zł., o 918 zł. więcej jak uchwalono na r. 1886. To podwyższenie następuje z powodu przypadającego trzeciego pięciolecia czterem prymaryuszom, rządcy i akuszerce, w łącznej kwocie 1.002 zł., natomiast odpada pięciolecie woźnego w kwocie 60 zł., z powodu nadania tej posady nowomianowanemu, dalej dodatek na opał dla dyrektora i rządcy z powodu niższych cen drzewa oblicza się o 24 zł. niżej.

Komisya budżetowa wnesi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym 33.319 zł., mianowicie dla funduszu chorych 30.631 zł. a dla funduszu położnic 2.688 zł.

Rubr. II. poz. 15—21. *Koszta utrzymania osób nieetatowych.*

Wydział krajowy preliniuje 26.196 zł., o 640 zł. mniej niż uchwalono na r. 1886. To zmniejszenie się wydatków spowodowane jest przeniesieniem filii do głównego gmachu szpitalnego, co pozwoliło zmniejszyć liczbę Sióstr Miłosierdzia. Komisya budżetowa wnesi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym 26.196 zł., mianowicie 24.093 zł. dla funduszu chorych a 2.103 zł. dla funduszu położnic.

Rubr. III. poz. 22—29. *Pensye i emerytury.*

Wydział krajowy preliniuje jak w roku zeszłym 3.824 zł., Komisya budżetowa zaś wnesi wstawić 4.157 zł., o 333 zł. więcej, ponieważ z powodu śmierci oficjala Koestlicha Wydział krajowy wyznaczył jego wdowie, Józefie Koestlich, pensyę w kwocie 333 zł.

Nad petycyą l. 316 Albiny Śliwińskiej-Ćwiklińskiej o wsparcie, Komisya budżetowa wnesi przejście do porządku dziennego.

Nad petycyą l. 246 Eugenii Jaroszyńskiej, wdowy po oficjale szpitala, o podwyższenie pensyi wdowiej i nad petycyą l. 367 Katarzyny Starowieckiej, wdowy po lampiarzu, o udzielenie dożywotniej pensyi wdowiej, Komisya budż. wnesi przejść do porządku dziennego.

Rubr. IV. poz. 30—33. *Zaopatrzenia i dary z łaski w kwocie 239 zł.*

„ V. poz. 34. *Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych w kwocie 100 zł.*

„ VI. 35—36. *Remuneracye i zapomogi w kwocie 930 zł.*

Komisya budżetowa preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym.

Rubr. VII. *Koszta gospodarcze.*

Poz. 37. *Żywienie chorych. a) Zwykła strawa i dodatki.*

Wydział krajowy preliniuje 42.000 zł., o 800 zł. więcej jak uchwalono na r. 1886.

W roku 1883. na 203.740 dni leczenia wydano 42.642 zł.

„ 1884. „ 198.855 „ „ „ 42.800 „

„ 1885. „ 215.376 „ „ „ 42.214 „

przeciętnie zatem wydano w 3 latach ostatnich na 205.991 dni leczenia 42.552 zł., a dzień żywienia kosztował w r. 1883.: 20·9 ct., w r. 1884.: 21·3 ct., zaś w r. 1885.: 19·6 ct., przeciętnie zatem 20·6 ct.

Z uwagi iż w ostatnim roku 1885. dnia leczenia tak wzrosły (o 16.521), że pomimo znacznego obniżenia kosztu jednego dnia żywienia (o 1·7 ct.) wydano o 214 zł. więcej niż Wydział krajowy na r. 1887. preliniuje, Komisya budżetowa zgadza się na wstawienie w tej pozycyi kwoty 42.000 zł.

Poz. 37. d) *Koszta utrzymania służby kuchennej i magazynowej* Wydział krajowy preliniuje, o 1.302 zł. niżej niż w roku zeszłym, w kwocie 2.644 zł. zamiast dotychczasowych 3.946 zł., a to z powodu przeniesienia filii do głównego gmachu i zwinięcia drugiej kuchni.

Komisya budżetowa zgadza się na preliminowanie tej zmniejszonej kwoty; wnosi zaś, ażeby poz. 37. e) *drzewo na kuchnię* z tego samego powodu odpowiednio zmniejszono. Wydział krajowy preliminuje na rok 1887. na drzewo na kuchnię 2.050 zł. Według trzechletniej przeciętnej wynikłości, nie zważając na wynik ostatniego roku 1885, niższy, 1.870 zł. wynoszący, i bez względu na zwinięcie drugiej kuchni, które musi i w przyszłości spowodować znacznie zmniejszony wydatek drzewa, Komisya budżetowa wnosi wstawić w pozycyi 37. e) 1.700 zł., o 350 zł. mniej niż preliminował Wydział krajowy.

Wszystkie inne pozycye Rubryki VII. preliminowane bez zmiany, jak w roku zeszłym, Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym.

Całą Rubrykę VII. (Koszta gospodarcze) Komisya budżetowa preliminuje przeto w kwocie 76.477 zł., o 350 zł. mniej niż Wydział krajowy. Z tej kwoty przypada na fundusz chorych 71.951 zł., a na fundusz położnic 4.526 zł.

Rubr. VIII. poz. 47—50. *Koszta sanitarne.*

Wydział krajowy preliminuje 14.300 zł., o 1.010 zł. więcej jak na rok 1886., mianowicie poz. 47. *lekarstwa* podwyższa Wydział krajowy o 200 zł., preliminując na podstawie wynikłości 3 lat ostatnich 7.000 zł, zamiast 6.800 zł., na co się komisya budżetowa zgadza, a poz. 48. *potrzeby sanitarne w ścisłem znaczeniu* Wydział krajowy preliminuje 6.000 zł., o 510 zł. więcej niż na r. 1886. Jednak przeciętna wynikłość trzech lat ostatnich (1883—85) wykazuje tylko 5.317 zł., a nawet wynikłość roku ostatniego 1885. wynosiła tylko 5.626 zł. pomimo bardzo znacznego zwiększenia liczby dni leczenia (o 16.521 czyli o 8%). Nie ma więc powodu wstawienia wyższej nad 5.600 zł. kwoty, którą to kwotę, o 400 zł. niższą od preliminowanej przez Wydział krajowy komisya budżetowa wstawić wnosi.

Poz. 49. *Instrumenta chirurgiczne.* Wydział krajowy preliminuje 800 zł., o 300 zł. więcej jak na rok 1886. Ze względu na znakomity rozwój oddziału chirurgicznego w latach ostatnich, w których pomimo bardzo znacznie zwiększonej liczby wielkich operacyj, mało sprawiano instrumentów, komisya budżetowa zgadza się na kwotę preliminowaną.

Całą rubrykę VIII. (Koszta sanitarne) komisya budżetowa wnosi wstawić w kwocie 13.900 zł.

Rubr. IX. *Kancelaryjne koszta* w kwocie 1.050 zł. i

Rubr. X. *Koszta kapliczne* w kwocie 300 zł. komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym.

W rubr. XI. poz. 53. *Konserwacye i reparacye gmachu i obejścia szpitalnego* Wydział krajowy preliminuje 5.000 zł., o 1.200 zł. więcej jak uchwalono na r. 1886. z powodu potrzeby pokostowania podłóg w nowo zbudowanym skrzydle. Jednak liczba pokoi, których podłogi winny być pokostowane, wynosi tylko 28, a zatem z pewnością nakładu 1.200 zł., t. j. 43 zł. od podłogi nie wymaga. Nadto wynikłości dwóch lat ostatnich w tej pozycyi były znacznie niższe od uchwalonych kwot. Wynosiły bowiem w r. 1884. 3.466 zł., a w r. 1885. tylko 2.510 zł., przeciętnie zatem 2.988 zł. czyli o 812 zł. mniej od sumy na r. 1886. uchwalonej. Z tych powodów komisya budżetowa uważa sumę 3.800 zł. za zupełnie wystarczającą na zwykłą konserwację budynku i na pokostowanie podłóg w nowem skrzydle i wnosi wstawić 3.800 zł., o 1.200 zł. mniej niż preliminował Wydział krajowy.

Poz. 54. i 55. rubryki XI. Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 230 i 400 zł., preliminuje zatem całą rubrykę XI. w kwocie 4.430 zł.

Rubr. XII. *Odsetki od kapitałów dłużnych* w kwocie 1.760 zł.

Rubr. XIII. *Podatki i daniny* w kwocie 20 zł.

Rubr. XIV. *Rozmaite* w kwocie 500 zł.

Rubr. XV. *Zapomogi dla położnic* w kwocie 3.000 zł.

Rubr. XVI. *Koszta utrzymania dzieci na oddziale położnic* w kwocie 30 zł.

Rubr. XVII. *Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii* w kwocie 12.000 zł., komisya budżetowa preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym.

Rubr. XVIII. *Najem pomieszczeń* odpada w skutek zwinienia filii.

B. Dochody.

Wydział krajowy preliniuje dochody krajowego szpitala powszechnego we Lwowie na r. 1887. w kwocie 180.053 zł., mianowicie w funduszu chorych 170.578 zł., a w funduszu położnic 9.475 zł., preliniuje więc o 6.066 zł. mniej jak uchwalono na r. 1886., mianowicie w funduszu chorych mniej o 7.666 zł., a w funduszu położnic więcej o 1.600 zł.

Komisya budżetowa preliminarz dochodów przyjmuje bez zmiany.

Poszczególnienie dochodów.

Rubr. I. poz. 1—2. Dodatki od c. k. Skarbu i kasy miejskiej w kwocie 23.527 zł.

Rubr. II. poz. 3. Opłaty pośmiertne w kwocie 4.926 zł.

Komisya budżetowa preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym; równie się zgadza komisya na preliniowanie:

Rubr. III. *Zwroty kosztów leczenia* w kwocie 150.600 zł.

Wprawdzie wynikłość poz. 4. *Zwroty od funduszu krajowego galicyjskiego* wykazała w r. 1884. 275.771 zł. a w r. 1885. 166.607 zł., te wynikłości jednak nie mogą służyć za podstawę do preliminarza na r. 1887. z powodu, że zaległości wynoszące w r. 1882. jeszcze 363.742 zł., w końcu roku 1885. już tylko około 80.000 zł. wynosiły. Wstawiona przez Wydział krajowy w tej pozycyi kwota 132.000 zł. wydaje się zatem komisyi wystarczającą i takową bez zmiany wstawić wnosi.

Rubr. IV. *Różne dochody* komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 1.000 zł.

Sumaryczne zestawienie wydatków.

	Fundusz chorych.	Fundusz położnic.	Razem.
Rubr. I.:	30.631 zł.	2.688 zł.	33.319 zł.
„ II.:	24.093 „	2.103 „	26.196 „
„ III.:	3.956 „	201 „	4.157 „
„ IV.:	176 „	63 „	239 „
„ V.:	90 „	10 „	100 „
„ VI.:	841 „	89 „	930 „
„ VII.:	71.951 „	4.526 „	76.477 „
„ VIII.:	13.122 „	778 „	13.900 „
„ IX.:	980 „	70 „	1.050 „
„ X.:	— „	300 „	300 „
„ XI.:	3.984 „	446 „	4.430 „
„ XII.:	1.408 „	352 „	1.760 „
„ XIII.:	15 „	5 „	20 „
„ XIV.:	450 „	50 „	500 „
„ XV.:	— „	3.000 „	3.000 „
„ XVI.:	— „	30 „	30 „
„ XVII.:	12.000 „	— „	12.000 „
Suma wydatków	163.697 zł.	14.711 zł.	178.408 zł.

Sumaryczne zestawienie dochodów.

	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Razem
Rubr. I. :	23.372 zł.	155 zł.	23.527 zł.
„ II. :	4.926 „	— „	4.926 „
„ III. :	141.300 „	9.300 „	150.600 „
„ IV. :	980 „	20 „	1.000 „
<u>Suma dochodów :</u>	<u>170.578 zł.</u>	<u>9.475 zł.</u>	<u>180.053 zł.</u>

W oddziale chorych wynoszą zatem wydatki: 163.697 zł.

dochody: 170.578 „

zatem nadwyżka: 6.881 zł.

W oddziale położnic wynoszą wydatki: 14.711 zł.

dochody: 9.475 „

zatem niedobór: 5.236 zł.

W całym krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie wynoszą zatem:

Wydatki: 178.408 zł.

Dochody: 180.053 „

zatem nadwyżka: 1.645 zł., podczas gdy Wydział krajowy preliminował nadwyżkę 28 zł.

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego szpitala powszechnego we Lwowie na rok 1887. i wstawić wykazaną nadwyżkę 1.645 zł. w dochodach rubryki XI. budżetu krajowego.

Lwów dnia 27. Grudnia 1886.

Przewodniczący
Smarzewski.

Sprawozdawca
Ottón Hausner.

Lit. D.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

Wydatki tego funduszu Wydział krajowy prelininuje na rok 1887. w kwocie 905 zł., o 65 zł. mniej niż uchwalono na rok 1886. Komisya budżetowa wnosi wstawić na podstawie wynikłości roku 1885: 620 zł., obniżając wydatki rubr. II. o 110 zł., rubryki III. o 125 zł. i rubryki V. o 50 zł., razem o 285 zł.

Rubr. I. Koszta kancelaryjne komisya budżetowa prelininuje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 10 zł.

Rubr. II. poz. 2. Remuneracya akuszerki. Wydział krajowy prelininuje 30 zł., w r. 1885. wydano 18 zł., powiększenie czynności, za które remuneracya się udziela, jest nieprawdopodobne, komisya zatem wnosi wstawić 20 zł.;

w poz. 3. Rubr. II. Żywicielkom za gorliwe dozercowanie dzieci w 1szym roku życia pozostawia komisya kwotę prelininowaną przez Wydział krajowy 20 zł. bez zmiany,

zaś w poz. 4. Żywicielkom za dozercowanie dorosłych dzieci i na potrzeby szkolne, w której Wydział kraj. prelininuje 200 zł., komisya budżetowa wnosi wstawić według wynikłości r. 1885. tylko 100 zł. Całą rubrykę II. przeto komisya prelininuje w kwocie 140 zł.

Rubr. III. Koszta utrzymania dzieci. Wydział krajowy prelininuje 525 zł. i uzasadnia wstawienie tej kwoty przypuszczeniem, że prawdopodobnie 6 dzieci z oddziału położnic przyjąć wypadnie, dalej wynikłością tej rubryki w r. 1885. w kwocie 519 zł., ale w żadnym z lat ostatnich więcej nad 4 dzieci z oddziału położnic nie przyjęto, zaś wydatek 519 zł. w r. 1885 polega na ówczesnej liczbie 14 utrzymywanych dzieci, podczas gdy z końcem r. 1886. pozostaje ich tylko 9. Komisya budżetowa w przypuszczeniu przyjęcia 4 dzieci w ciągu roku 1887. prelininuje 400 zł.

Rubr. IV. Koszta leczenia dzieci w kwocie 10 zł. i poz. 7. rubryki V. koszta pogrzebowe komisya prelininuje zgodnie z Wydziałem krajowym;

w poz. 8. rubryki V. Zwrot kosztów utrzymania dzieci do gminy miasta Lwowa przydzielonych, Wydział krajowy prelininuje równie jak w ubiegłych latach kwotę 100 zł. Jednak zamknięcia rachunkowe lat ostatnich nie wykazują nigdy takiego wydatku. Widać z tego że bardzo rzadko się zdarza zastosowanie przepisu §. 27 ustawy z 3. Grudnia 1863. i wystarcza kwota 50 zł. na utrzymanie całoroczne jednego dziecka, w przypuszczeniu, że raz zajdzie potrzeba takiego zwrotu i tę kwotę o 50 zł. niższą od prelininowanej przez Wydział krajowy komisya wstawić wnosi.

Dochodów ten fundusz nie ma żadnych.

Wysoki Sejm raczy całą sumę wydatków funduszu podrzutków we Lwowie t.j. 620 zł. pokryć z funduszu krajowego w rubryce XI.

Lwów, dnia 28. Grudnia 1886.

Budżet krajowy na rok 1887.

Lit. E.

Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Preliminarz kraj. Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na rok 1887. wykazuje wydatki w kwocie 138.711 zł., zaś dochody w kwocie 156.756 zł., wykazuje przeto nadwyżkę w kwocie 18.045 zł.

Komisya budżetowa, obniżając wydatki o 2.200 zł. na 136.511 zł. i zatrzymując kwotę dochodów 156.756 zł., nadwyżkę oblicza w kwocie 20.245 zł.

A. Wydatki.

Wydział kraj. preliminarzuje w wydatkach kraj. Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie 138.711 zł. W tej kwocie mieszczą się same wydatki zwyczajne, gdy wydatki nadzwyczajne przywidziane na rok 1887., mianowicie kwotę potrzebną na budowę nowej krowiarni, w osobnym przedłożeniu wykazano. W porównaniu z kwotą uchwaloną na rok 1886., wydatki preliminarzowane na rok 1887. są mniejsze o 2.558 zł., a w porównaniu z wynikłością roku 1885 (=140.054 zł.) mniejsze o 1.343 zł. Komisya budżetowa, obniżywszy wydatek w rubryce VII. o 2.200 zł., wnosi wstawić wydatki na r. 1887. w kwocie 136.511 zł.

Poszczególnienie wydatków.

Rubr. I. poz. 1--11. Płace i emolumenta etatowe. Wydział krajowy preliminarzuje 19.032 zł., o 104 zł. mniej niż na rok 1886.

Mała ta różnica pochodzi ze zmniejszonego kosztu wiktów dwóch kapelanów o 120 zł., ponieważ kapelanom jako niezonatym wikt bywa wydawany w mniejszych porcyach. Natomiast uzupełnienie pięciolecia jednego kapelana spowodowało podwyższenie wydatku o 16 zł.

Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem kraj. 19.032 zł.

Rubr. II. poz. 12—16. Koszta utrzymania osób nieetatowych. Wydział krajowy preliminarzuje 25.815 zł., o 20 zł. więcej niż na rok 1886., z powodu małego powiększenia kosztu wiktów dwóch dyetaryuszów.

Komisya wnosi wstawić bez zmiany 25.815 zł.

Nad petycją l. 289 Walentyny Woźniak, wdowy po woźnym, o roczny dar z łaski, Komisya wnosi przejście do porządku dziennego.

Rubr. III. Pensye i emerytury w kwocie 290 zł.

„ IV. Zaopatrzenia i dary z łaski w kwocie 14 zł.

„ V. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych w kwocie 40 zł.

„ VI. Remuneracye i zapomogi w kwocie 640 zł.

Komisya budżetowa preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym, jak na rok 1886.

Nad petycją l. 289. Walentyny Woźniak, wdowy po woźnym, o pensyę, Komisya budżetowa wnosi przejście do porządku dziennego.

Rubr. VII. Koszta gospodarcze Wydział krajowy preliniuje w kwocie 76.710 zł. o 2.624 zł. mniej niż uchwalono na rok 1886., lecz o 3.576 zł. więcej od wynikłości roku 1885.

Główna pozycja tej rubryki (27a) Żywnienie chorych :

Zwykła strawa i dodatki preliniuje Wydział krajowy w kwocie 37.200 zł., o 400 zł. wyżej, jak na rok 1886., na co się Komisya zgadza, ponieważ wynikłość ostatniego roku 1885. wykazała 37.284 zł., a trzyletnia przeciętna wynikłość 37.794 zł.

Poz. 27. c. Służba kuchenna i magazynowa, preliniowano w kwocie 2.400 zł. Gdy jednak wydatek rzeczywisty wynosił w r. 1884. 2.256 zł., a w r. 1885. tylko 2.139 zł., przeto Komisya wnosi wstawić jako przeciętną kwotę tych dwóch lat: 2.200 zł., o 200 zł. mniej, niż Wydział krajowy.

Z równych powodów, to jest ze względu na wynikłość ostatniego roku 1885., Komisya budżetowa wnosi:

w poz. 27. d.	Drzewo do kuchni zamiast 2.800 zł.	prelim. przez Wydział kraj.	wstawić 2.700 zł.
„ „ 27. f.	Pieczyno z piekarzem „ 6.000 „	„ „ „ „ „	5.900 „
„ „ 28.	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj „ 5.300 „	„ „ „ „ „	5.000 „
„ „ 30. a.	Zakupno sprzętów gospodarczych „ 2.400 „	„ „ „ „ „	2.000 „
„ „ 32.	Uprawa pól „ 2.200 „	„ „ „ „ „	2.000 „
„ „ 35. a.	Drzewo na pralnię i inne potrzeby tejże „ 4.100 „	„ „ „ „ „	3.900 „
„ „ 36. a.	Zakupno i naprawa bielizny „ 5.700 „	„ „ „ „ „	5.000 „

Inne pozycje rubryki VII. Komisya budżetowa preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym. Ponieważ obniżenia proponowane przez Komisję w pozycjach 27. c. d. f., 28. 30. a. 32. 35. a. i 36. a. wynoszą razem 2.200 zł., przeto Komisya budżetowa wnosi wstawić w Rubryce VII. Koszta gospodarcze kwotę 74.510 zł., o 2.200 zł. mniej niż preliniował Wydział krajowy.

Rubr. VIII. Koszta sanitarne w kwocie 4.110 zł.

„ IX. Koszta kancelaryjne w kwocie 450 zł.

„ X. Koszta kapliczne w kwocie 200 zł.

„ XI. Koszta utrzymania budynków, dróg i urzędzeń w kw. 9.010 zł.

„ XII. Podatki i daniny 250 zł.

„ XIII. Rozmaite 2.100 zł.

„ XIV. Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe w kw. 50 zł.

Komisya budżetowa preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym.

B. Dochody.

W dochodach kraj. Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie Wydział kraj. preliminuje na r. 1887.: 156.756 zł., o 4.480 zł. więcej jak na rok 1886. Komisya przyjmuje tę kwotę bez zmiany.

Poszczególnienie dochodów.

- Rubr. I. Dodatki od c. k. Skarbu i kasy miejskiej w kwocie 660 zł.
 „ II. Dochody z dóbr w kwocie 4.376 zł.
 „ III. Poz. 6. Zwroty kosztów leczenia od funduszu krajowego 117.000 zł.
 „ „ „ 7. „ „ „ od funduszy obcokrajowych i od samopłacących 34.000 zł.
 „ IV. Rozmaite w kwocie 720 zł.

Komisya budżetowa preliminuje bez zmiany, według wniosków Wydziału krajowego na podstawie przeciętnej 3-letniej wynikłości.

Zestawienie sumaryczne wydatków.

Rubr.	I.	.	.	.	19.032 zł.
„	II.	.	.	.	25.815 „
„	III.	.	.	.	290 „
„	IV.	.	.	.	14 „
„	V.	.	.	.	40 „
„	VI.	.	.	.	640 „
„	VII.	.	.	.	74.510 „
„	VIII.	.	.	.	4.110 „
„	IX.	.	.	.	450 „
„	X.	.	.	.	200 „
„	XI.	.	.	.	9.010 „
„	XII.	.	.	.	250 „
„	XIII.	.	.	.	2.100 „
„	XIV.	.	.	.	50 „
				Suma wydatków	136.511 zł.

Sumaryczne zestawienie dochodów.

Rubr.	I.	.	.	.	660 zł.
„	II.	.	.	.	4.376 „
„	III.	.	.	.	151.000 „
„	IV.	.	.	.	720 „
				Suma dochodów	156.756 zł.

Wydatki krajowego Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na rok 1887.

wynoszą zatem 136.511 zł.

dochody zaś 156.756 zł.

nadwyżka wynosi przeto **20.245zł. zł.,**

o 2.200 zł. większa od preliminowanej przez Wydział krajowy.

Komisya budżetowa wnosi :

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na r. 1887. i wykazaną nadwyżkę 20.245 zł. umieścić w dochodach Rubr. IV. preliminarza funduszu krajowego.

Lwów dnia 29. Grudnia 1886.

Przewodniczący

Smarzewski.

Sprawozdawca

Otton Hausner.

Lit. F.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

(Sprawozdawca p. Stanisław Badeni.)

Wydział krajowy preliniuje dla szpitala św. Łazarza w Krakowie wydatki na r. 1887. w kw. **164.066 zł.** t. j. o 4.880 zł. więcej od kwoty na r. 1886. uchwalonej; dochody zaś preliniuje Wydział krajowy w kwocie **175.901 zł.** t. j. o 7.957 zł. mniej od dochodów na r. 1886. preliniowanych.

W ogóle preliniarz Wydziału krajowego jest o 12.837 zł. mniej korzystny od preliniarza na rok 1886. uchwalonego.

Komisya budżetowa, przedkładając Wys. Sejmowi do uchwały projekt preliniarza na r. 1887., musi przedewszystkiem skonstatować ciągły a bardzo znaczny wzrost dni leczenia w szpitalu św. Łazarza.

W roku 1883.	było dni leczenia	153.664,
" 1884.	" " "	159.845,
" 1885.	" " "	168.535 a
" 1886 do 30./11.	" " "	187.668, a przeto
przypuszczalnie do 31./12	" " "	204.968

Wzrost ten dni leczenia łatwo wytłumaczyć obok wzrastającej ciągle ludności Krakowa faktem, iż ludność miasta Krakowa i okolicy coraz większe ma zaufanie do szpitala, że ludność wiejska w ogóle coraz bardziej odwyka od zakorzenionego wstrętu do szukania pomocy lekarskiej w szpitalu a nakoniec i tem, iż wiele chorych przybywa do Krakowa, aby szukać pomocy u profesorów wydziału lekarskiego na uniwersytecie Jagiellońskim, a nie uzyskawszy przyjęcia na klinikach, szukają umieszczenia w szpitalu św. Łazarza.

Wobec takiego stanu rzeczy, Komisya budżetowa nie mogła w żadnej rubryce preliniowanych przez Wydział krajowy kwot obniżać, nie chcąc przedstawiać Wys. Sejmowi do uchwały preliniarza, któryby na istotnych danych opartym nie był, a którego następstwem przeto musiałyby być znaczne przekroczenia we wszystkich ruchomych rubrykach.

Zauważać tu zresztą należy, że w r. 1886., którego wynikłości z natury rzeczy nie mogły być podstawą ani preliminarza Wydziału krajowego ani Komisji budżetowej, wzrosła ilość dni leczenia w porównaniu z r. 1885. o 32.000. Jeżeli przeto w r. 1887. nie nastąpi zmniejszenie ilości dni leczenia, czego się bezwarunkowo spodziewać nie można, nastąpić może łatwo w wynikłościach z r. 1887. przekroczenie preliminarza w tych rubrykach, których wysokość od ilości dni leczenia zależy. Komisya budżetowa nietylko jednak nie może proponować obniżenia preliminarza Wydziału krajowego, lecz musi nadto w pojedynczych rubrykach wstawić cyfry wyższe z powodu wykazanych przez Wydział krajowy w oddzielnych sprawozdaniach potrzeb, a mianowicie: otworzenia nowego oddziału okulistycznego i budowy trupiarni.

Wskutek powyższych uwag, preliminarzuje komisya wydatki w ogólnej kwocie 165.959 zł. t. j. o 6.773 zł. więcej od preliminarza na r. 1886. uchwalonego, a o 1.893 zł. więcej od preliminarza Wydziału krajowego, a mianowicie Komisya budżetowa obniżyła preliminarz Wydziału krajowego w rubryce I. o 675 zł. i w rubryce II. o 190 zł. czyli razem o 865 zł., natomiast zaś podwyższyła w rubryce VII. o 923 zł. w rubryce VIII. o 100 zł. a w rubr. XI. o 1.734 zł.

Dochody preliminarzuje komisya w kwocie 177.401 zł.
t. j. o 1.500 zł. więcej od preliminarza Wydziału krajowego.

W ogóle zatem preliminarz komisji jest mniej korzystny od preliminarza na rok 1886. o 13.230 zł.

Poszczególnienie.

Rubr. I. poz. 1—15. „*Płace i emolumenta.*“

Wydział krajowy preliminarzuje 28.440 zł.
t. j. o 1.959 zł. więcej jak w preliminarzu na r. 1886. Różnica ta uzasadnioną jest dodatkami pięcioletnimi personalowi etatowemu przyznanymi, tudzież płacą prymaryusza i sekundaryusza nowo utworzyć się mającego oddziału okulistycznego; gdy jednak Komisya budżetowa w oddzielnym sprawozdaniu przedkłada Wys. Sejmowi zgodnie z Wydziałem krajowym wniosek, iż oddział ten ma być utworzonym z d. 1. Lipca b. r., gdy dalej na oddziale tym ma być utworzoną posada sekundaryusza 2. klasy z pensją 500 zł., przeto Komisya budżetowa w rubr. I. 2. preliminarzuje o 675 zł.
mniej jak Wydział krajowy, t. j. 7.775 „
w całej zaś rubr. I. 27.765 „

Komisya budżetowa wnosi:

Nad petycją L. pet. 28. Wiktora Wojciechowskiego i Feliksa Lesieckiego, oficyałów, o dodatek aktywalny przechodzi się do porządku dziennego, gdyż płaca oficyałów jako urzędników stałych jest etatem unormowaną, — a Wys. Sejm nad taką samą petycją już dwukrotnie do porządku dziennego przeszedł.

Rubr. II. „*Koszta utrzymania osób nieetatowych.*“ Poz. 17—22.

Wydział krajowy preliminarzuje w tej rubryce 20.896 zł.
t. j. o 221 zł. więcej niż na r. 1886. preliminarzowano.

Wydział krajowy preliminarzuje pod pod. 21. a) i b) 380 zł. jako płacę i wikt dla 2ch posługaczów na oddziale okulistycznym. Gdy zaś w poz. 21. b) i 22. b) preliminarzuje Wydział krajowy dla 54 osób wikt o 3 zł. tańszy niż w r. 1886. na podstawie przeciętnej z lat trzech i wynikłości z roku ostatniego, przeto uzasadnioną jest różnica w całej rubryce II. o 221 zł. między preliminarzem Wydziału krajowego a preliminarzem na r. 1886.

Z uwagi jednak, że oddział okulistyczny utworzony zostanie dopiero z dniem 1. Lipca b. r., obniża Komisya budżetowa w poz. 21. a) i b) a tem samem i w całej rubryce II. preliminarz Wydziału krajowego o 190 zł.

Komisya budżetowa preliniuje przeto w rubryce II. 20.706 „
t. j. o 31 zł. więcej niż preliniowano na r. 1886.

Rubryki III., IV., V. i VI. preliniuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym i zgodnie z kwotami na rok 1886. uchwalonemi, a mianowicie:

Rubr. III. „Pensye i emerytury“	250 zł.
„ IV. „Zaopatrzenia i dary z łaski“	73 „
„ V. „Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych“	50 „
„ VI. „Remuneracye i zapomogi“	900 „

Rubr. VII. „Koszta gospodarcze“. Poz. 28. do 37.

Wydział krajowy preliniuje 76.466 zł.
t. j. o 6.024 zł. więcej niż preliniowano na r. 1886., a mianowicie:

pod poz. 28. a) „Żywienie chorych“ więcej o	3.000 zł.
„ 28. h) „Wino dla chorych“ „ o	300 „
„ 30. „Opał“ „ o	300 „
„ 31. „Oświetlenie“ „ o	377 „
„ 32. „Sprzęty gospodarcze“ „ o	1.000 „
„ 33. „Utrzymanie koni“ „ o	500 „
„ 34. „ „ogrodu“ „ o	50 „
„ 36. „Bielizna, pościel i odzież“ o	800 „

natomiast mniej.

w poz. 28. d) „Koszta utrzymania służby kuchennej“ o	27 zł.
„ e) „Drzewo i węgle do kuchni“	190 „
„ 35. a) „Utrzymanie pralni“	50 „
„ 35. c) „Koszt utrzymania służby“	33 „

Ze względu na umieszczone we wstępie sprawozdania uwagi o znacznym wzroście dni leczenia w szpitalu św. Łazarza, tudzież z powodu, że wszelkie różnice w porównaniu z preliniarzem na r. 1886. uzasadnione są jak najściślej przeciętną z ostatnich lat trzech i wynikiłością z roku ostatniego, — komisya budżetowa w całej rubryce VII. przyjmuje preliniowaną przez Wydział krajowy kwotę 76.466 zł.

Zarazem wstawia komisya budżetowa, na podstawie Wys. Sejmowi przedłożonego oddzielnego sprawozdania, dla oddziału okulistycznego jako wydatek nadzwyczajny pod poz. 32. „Sprzęty„ 253 zł.
i pod poz. 36. „Bielizna“ 670 „

Komisya budżetowa preliniuje przeto w rubr. VII.

wydatki zwyczajne w kwocie	76.466 zł.
„ nadzwyczajne „	923 „
Razem	77.389 zł.

Rubr. VIII. „Koszta sanitarne“.

Wydział krajowy preliniuje 8.334 zł.
t. j. o 647 zł. więcej niż preliniarz na r. 1886.

Różnica ta jest usprawiedliwioną wzrostem dni leczenia i przeciętną z ostatnich lat trzech.

Jako nadzwyczajny wydatek na narzędzia lekarskie dla oddziału okulistycznego wstawia się 100 zł., razem przeto preliniuje się w rubryce VIII.:

wydatki zwyczajne w kwocie	8.334 zł.
„ nadzwyczajne „	100 „
Rubr. IX. „Koszta kancelaryjne“	870 „
i Rubr. X. „Koszta kapliczne“	250 „

preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym i preliminarzem na r. 1886.

Rubr. XI. „Utrzymanie budynków“. Poz. 47 — 51.

Poz. 47. „Konserwacja i reparacja gmachu“:

1. „Zwyczajne“ preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym i preliminarzem na rok 1886.	3.000 zł.
2. „Nadzwyczajne“. Wydział krajowy preliminuje :	
Na zasypianie stawku „na Blichu“	200 „
na restaurację kościoła	5.200 „

Już w latach 1884. i 1885. przedstawił Wydział krajowy Wys. Sejmowi potrzebę znaczniejszych restauracyj w szpitalu św. Łazarza. Nie chcąc zbyt ciężko obciążać budżetu szpitala, rozdzielił Wys. Sejm na wniosek komisji budżetowej wydatki z tą restauracją połączone na lat kilka a to w ten sposób, iż w r. 1885. przebudowano wieżę, w r. 1886. urządzono w starym budynku wodociągi, w r. 1887. miała być przedsięwzięta restauracja kościoła, a w r. 1888. oparkanie obejścia szpitalnego. Wydział krajowy przeto preliminując kwotę 5.200 zł. na koszt restauracji kościoła postąpił w myśl uchwał tak komisji budżetowej jak i Wys. Sejmu.

Oddzielnym sprawozdaniem z d. 2. listopada 1886. do L. 64.670 uzasadnił Wydział kraj. naglącą potrzebę budowy trupiarni przy szpitalu św. Łazarza i zażądał na ten cel wstawienia w preliminarzu na r. 1887 w rubryce XI. poz. 46. kwoty 5.567 zł. jako wydatku nadzwyczajnego.

Dotyczasowa trupiarnia jest od lat wielu zniszczoną, a gdy nadto położona naprzeciw okien kuchni szpitalnej i szerzy zabójcze fetory, przeto już w r. 1881. komitet administracyjny szpitala uznał naglącą potrzebę budowy nowej trupiarni.

Wydział krajowy nie poparł wówczas żądania komitetu administracyjnego z powodu, iż była uzasadniona nadzieja, iż w razie gdyby Rząd budował zakład anatomiczno-patologiczny mógłby szpital odsyłając tam ciała zmarłych obejść się bez własnej trupiarni; tymczasowo zezwolił Magistrat miasta Krakowa, by zwłoki zmarłych w szpitalu nie były przewożone z prosektoryum napowrót do trupiarni szpitalnej, lecz żeby je składano na cmentarzu w Rakowiskach w domu przedpogrzebowym. W czerwcu r. 1886. stosując się do uchwały Rady miejskiej, zażądał Magistrat wystawienia nowej trupiarni z powodu, że dom przedpogrzebowy ulega zniszczeniu a nadto w obec niebezpieczeństwa cholery rezerwowany być musi dla zwłok cholerycznych. Wydział krajowy postanowiwszy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek budowania nowej trupiarni zażądał od miasta Krakowa pozwolenia choćby tymczasowo na umieszczenie ciał zmarłych w domu przedpogrzebowym, — otrzymał jednak odpowiedź wprost odmowną.

Gdy w międzyczasie stara trupiarnia uległa zupełnemu zniszczeniu, przeto budowa nowej trupiarni jest nieodzownie potrzebną i odroczyć się nie da; budowa trupiarni, według oświadczenia Szefa Departamentu V., uskutecznią być ma w ten sposób, by nowy budynek, w razie, gdyby za lat kilka Rząd na placu szpitalnym zakład anatomiczno-patologiczny pobrał, mógł być użyty na rozszerzenie jednego z oddziałów szpitalnych. Komisja budżetowa preliminuje przeto w poz. 47. wydatek nadzwyczajny na budowę trupiarni w kwocie 5.567 zł.

Zarazem jednak sądzi komisja, iż idąc za intencją Wys. Sejmu, by restauracje znaczniejsze i nowe budowy, o ile ich potrzeba nie jest naglącą w jednym i tym samym roku budżetu nie obciążały, lecz na lat kilka rozłożone były, należy restaurację kościoła do r. 1888. odroczyć a projektowane w r. 1888 oparkanie dopiero w r. 1889. uskutecznić.

Komisja budżetowa nie preliminuje przeto na r. 1887. na koszt restauracji kościoła żadnej kwoty.

Koszta zasypania stawku „na Blichu“, o ile by nieodzownie potrzebne było, powinny być zdaniem komisji budżetowej pokryte z kwot preliminowanych w dziale wydatków zwyczajnych pod poz. 34. lub 47.

Komisja preliminuje oraz w poz. 47. 3) na adaptacje oddziału okulistycznego kwotę 1.567 zł.

Poz. 48. „*Utrzymanie wodociągów i maszyny parowej*“.

Komisja preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym 1.500 „
t. j. o 300 zł. więcej jak preliminarz na r. 1886. i o 200 zł. więcej jak przecięcie z ostatnich lat z powodu, iż niektóre części składowe wodociągów i maszyny parowej w skutek zużycia i przepalenia wymagać będą większego nakładu.

W całej rubryce XI. preliminuje komisja:

zwyczajne	5.760 „
nadzwyczajne	7.134 „

Razem . 12.894 zł.

t. j. o 1.734 zł. więcej jak preliminarz Wydziału krajowego.

Rubr. XII. „*Odsetki od kapitałów dłużnych*“ 20 „

„ XIII. „*Podatki i daniny*“ 1.102 „

„ XIV. „*Rozmaite*“ 600 „

preliminuje komisja budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym i z kwotami na r. 1886. uchwalonemi.

Rubr. XV. „*Zapomogi dla położnic*“.

Komisja preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym 2.000 „

t. j. o 150 zł. więcej niż uchwalono na r. 1886. ze względu na wynikłość z r. 1885. i z powodu, że liczba położnic co roku wzrasta.

Rubr. XVI. „*Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic*“ 250 „

„ XVII. „*Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika w Krakowie*“ 12.000 „

„ XVIII. „*Zapisy*“ 105 „

„ XIX. „*Wydatki z prawa patronatu i konkurencji wynikłe*“ 150 „

„ XX. „*Dyety i koszta podróży*“ 150 „

preliminuje komisja zgodnie z Wydziałem krajowym i z kwotami na r. 1886. uchwalonemi.

Dochody.

Rubr. I. „*Odsetki od kapitałów*“.

Komisja preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym 19.594 „
na podstawie obecnego stanu majątku szpitalnego.

Rubr. II. „*Dochody z realności i z dóbr*“.

Komisja preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym 11.807 „

t. j. o 549 zł. więcej niż na r. 1886. preliminowano a to z powodu, iż czynsz dzierżawny z dóbr Frądnik jest wyższy o 190 zł., czynsz dzierżawny z propinacji Krowodrzy wzrósł o 254 zł. a dochód z ogrodu szpitalnego na podstawie przecięcia z ostatnich lat trzech podwyższony został o 100 zł.

Rubr. III. „*Zwroty kosztów leczenia*“.

Poz. 11. Z funduszu krajowego galicyjskiego.

Preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym 125.000 zł.
to jest o 5.000 zł. mniej niż na r. 1886. uchwalono, a to na podstawie przecięcia
ostatnich lat trzech i wynikłości z r. 1885.

Poz. 12. Z funduszków obcokrajowych i od stron samopłacących.

Komisya prelinuje 20.000 „
o 2.000 zł. mniej niż na r. 1886. prelinowano, a o 1.500 zł. więcej od prelini-
narza Wydziału krajowego, a to na podstawie przecięcia z ostatnich lat trzech,
uwzględniając znaczny wzrost dni leczenia w r. 1886.

W całej rubr. III. prelinuje się 145.000 „
t. j. o 6.500 zł. mniej niż na r. 1886. prelinowano.

Rubr. IV. „*Dochody rozmaite*“ prelinuje się zgodnie z Wydziałem krajowym 1.000 „

Sumaryczne zestawienie.

Wydatki.

Rubryka I.	27.765 zł.
„ II.	20.706 „
„ III.	250 „
„ IV.	73 „
„ V.	50 „
„ VI.	900 „
„ VII. zwyczajne	76.466 „
„ nadzwyczajne	923 „
„ VIII. zwyczajne	8.334 „
„ nadzwyczajne	100 „
„ IX.	870 „
„ X.	250 „
„ XI. zwyczajne	5.760 „
„ nadzwyczajne	7.134 „
„ XII.	20 „
„ XIII.	1.102 „
„ XIV.	600 „
„ XV.	2.000 „
„ XVI.	250 „
„ XVII.	12.000 „
„ XVIII.	105 „
„ XIX.	150 „
„ XX.	150 „
	Razem	<u>165.958 zł.</u>

Dochody.

Rubryka I.	19.594 zł.
„ II.	11.807 „
„ III.	145.000 „
„ IV.	1.000 „
	Razem	<u>177.401 zł.</u>

Odtrąciwszy od sumy dochodów w kwocie	177.401 zł.
sumę rozchodów w kwocie	165.958 „
okazuje się nadwyżka dochodów w kwocie	<u>11.443 zł.</u>

Komisya budżetowa wnosi :

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie na r. 1887. i wstawić wykazaną nadwyżkę w kwocie 11.443 zł. jako dochód ogólnego funduszu krajowego.

Lwów 10. Stycznia 1887.

Smarzewski,
przewodniczący.

Stanisław Badeni,
sprawozdawca.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, which is mostly illegible due to fading.

Several lines of faint, illegible text located in the upper middle section of the document.

Printed text, possibly a signature or name, located in the lower left quadrant of the page.

Printed text, possibly a date or another name, located in the lower right quadrant of the page.

Budżet krajowy na rok 1887.

Lit. G.

Fundusz policyi krajowej.

Referent poseł Goldman.

Wydatki tego funduszu prelinuje Wydział krajowy na kwotę 417 zł., jak na r. 1886.

Wprawdzie od r. 1876. fundusz ten żadnych wydatków nie ponosił, Komisya budżetowa jednak z uwagi, że przepisy korekcyjne zawsze jeszcze obowiązują i przewidzieć nie można jaka kwota może być potrzebną, zgadza się na wstawienie tej kwoty do działu wydatków funduszu policyi krajowej.

Dochody funduszu policyi krajowej prelinuje Wydział krajowy na ogólną kwotę 6.317 zł., o 102 zł. więcej, niż na r. 1886., a to wedle stanu majątku w r. 1887.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki funduszu policyi krajowej rubr. I. do VI.	. . .	417 zł.
Dochody „ „ „ „ I. „ IV.	. . .	6.317 „
Nadwyżka dochodów w kwocie	. . .	5.900 zł.

wpływie do funduszu krajowego.

Lwów, dnia 18. Stycznia 1887.

Przewodniczący
Smarzewski.

Sprawozdawca
Goldman.

Budżet krajowy na rok 1887.

Fundusze samoistne budżetem objęte.

Lit. H. — M.

Sprawozdawca: poseł Goldman.

Lit. H. Fundusz domestykalny.

Na wydatki tego funduszu preliniuje Wydział krajowy kwotę 1.205 zł., jak na rok 1886. Dochody tego funduszu oblicza Wydział krajowy na kwotę 5.072 zł. — o 162 zł. więcej, niż na r. 1886., z powodu wzrostu majątku zarodowego.

Zgodnie z preliniarzem Wydziału krajowego, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki funduszu domestykalnego	1.205 zł.
Dochody	„ „	5.072 „
	Nadwyżka dochodów 3.867 zł.

użyta zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.

Lit. J. Fundusz kultury krajowej.

Dochody tego funduszu oblicza Wydział krajowy na kwotę 3.451 zł., jak na r. 1886. Dochody te po odliczeniu 12 zł. preliniowanych na zwroty kar, na podstawie przecięcia z ostatnich trzech lat, obrócone zostaną na zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach w kwocie 3.439 zł.

Zgodnie z preliniarzem Wydziału krajowego, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu kultury krajowej	3.451 zł.
Wydatki	„ „ „	3.451 „

Lit. K. Fundusz stanowy sierociński.

Wydatki tego funduszu preliminuje Wydział krajowy, jak na r. 1886., na kwotę 1.692 zł., — na 16 miejsc w rozmaitych zakładach we Lwowie i Krakowie. Dochody oblicza Wydział krajowy na kwotę 1.824 zł., stosownie do stanu majątku z końcem r. 1886.

Zgodnie z Wydziałem krajowym, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu stanowego sierocińskiego	1.824 zł.
Wydatki " " " "	1.692 "
Nadwyżka dochodów	<u>132 zł.</u>

użyta zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.

Lit. L. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Wydatki tego funduszu oblicza Wydział krajowy na kwotę 1.895 zł. — o 230 zł. więcej niż na r. 1886., a to z powodu większych wydatków na koszta druku i oprawy aktów grodzkich. Dochody tego funduszu preliminuje Wydział krajowy w kwocie 1.746 zł., o 100 zł. więcej niż na r. 1886., z powodu spodziewanego większego wpływu ze sprzedaży aktów grodzkich, na podstawie przecięcia z trzech lat. Pozostałość kasową z końcem r. 1886. przyjmuje Wydział krajowy w kwocie 5.500 zł., z której też pokryty ma być niedobór w kwocie 149 zł.

Zgodnie z Wydziałem krajowym, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego	1.895 zł.
Dochody " " " "	1.746 "
Niedobór	<u>149 zł.</u>

pokryty zostanie ze spodziewanej pozostałości kasowej z końcem r. 1886. w kwocie 5.500 zł., tak, że pozostałość z końcem r. 1887. będzie wynosiła 5.351 zł.

Lit. M. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1873.

Wydatki tego funduszu preliminuje Wydział krajowy na kwotę 58.519 zł., a to: na umorzenie przez losowanie 21.800 zł. na podstawie planu umorzenia, na odsetki 33.039 zł. stosownie do ilości obligacyj w obiegu pozostałych, a na koszta administracyjne, obejmujące 10% podatek dochodowy od kuponów i należność stemplową, ogólną kwotę 3.680 zł. Dochody własne funduszu oblicza Wydział krajowy na 5.500 zł., tytułem zwrotu kapitałów i odsetków zaległych od Wydziałów powiatowych i zwrotu zaliczek udzielonych bankom na wypłatę kuponów.

Niedobór w kwocie 53.019 zł., podług preliminarza Wydziału krajowego, ma być w ten sposób pokryty, że kwota 21.800 zł., potrzebna na częściowe umorzenie pożyczki przez losowanie wzięta zostanie z pozostałości funduszu pożyczki krajowej z r. 1883., przeznaczonej na wykupno obligacji pożyczki krajowej z r. 1873., resztę zaś w kwocie 31.219 zł. pokryje fundusz krajowy.

Zgodnie z Wydziałem krajowym, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

<i>Wydatki:</i>	rubr. I.	poz. 1.	umorzenie pożyczki przez losowanie	.	.	21.800	zł.
	"	II.	" 2. wypłata kuponów	.	.	33.039	"
	"	III.	koszta administracyjne:				
		poz. 3.	10 ^o / _o podatku dochodowego od kuponów	.	.	3.304	"
		"	4. należność stemplowa od kuponów	.	.	276	"
		"	5. potrzeby kancelaryjne	.	.	100	"
			Razem	.	.	58.519	zł.

<i>Dochody:</i>	rubr. I.	poz. 1.	zwrot kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym	5.000	zł.
	"	II.	" 2. odsetki od kapitałów		
	"	"	" 3. prowizye zwłoki od kapitałów		
	"	III.	rozmaite:						
		poz. 4.	zwrot zaliczek udzielonych bankom	.	.	500	"		
		"	5. z pozostałości funduszu pożyczki krajowej z roku 1883	.	.	21.800	"		
		z funduszu krajowego	.	.	.	31.219	"		
			Razem	.	.	58.519	zł.		

Lwów dnia 18. Stycznia 1887.

Przewodniczący :
Smarzewski.

Sprawozdawca :
Bernard Goldman.

Very faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900

1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920

1921

1922

1923

Budżet krajowy na rok 1887.

Lit. N.

Fundusz podrzutków w Krakowie.

Sprawozdawca poseł St. Badeni.

Rubr. I.	Płace urzędników i służ	50 zł.
„ II.	Potrzeby kancelaryjne	30 „
„ III.	Remuneracye i zapomogi	60 „
„ V.	Koszta leczenia dzieci	10 „
„ VI.	Podatki i daniny	155 „
„ VII.	Rozmaite	30 „

preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym i na podstawie kwot na rok 1886 uchwalonych.

Rubr. IV. Koszta utrzymania podrzutków preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym 1.582 zł. a mianowicie:

dla 8 podrzutków przyjętych przed uchwałą Wys. Sejmu z dnia 22. stycznia 1886 po dawnej taksie	142 „
dla nowo-przyjętych dzieci podług nowej taksy	1.440 „

Wydatki w ogóle preliminuje się zgodnie z Wydziałem kraj. w kwocie 1.917 zł. t. j. o 173 zł. *więcej* niż na r. 1886 uchwalono.

Dochody.

Rubr. I. Odsetki od kapitałów preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym 1.182 zł.
t. j. o 55 zł. *więcej* niż na rok 1886 z powodu skapitalizowanej nadwyżki dochodów.

Rubr. II. Dochody z realności i dóbr preliminuje się 907 „
t. j. o 254 zł. *więcej* niż na r. 1886 z powodu podwyższonego czynszu z propinacyi w Krowodrzy.

Rubr. III. Rozmaite preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym 5 „

Dochody wogóle preliminuje się zgodnie z Wydziałem kraj. w kwocie 2.094 zł.
w porównaniu z wydatkami preliminowanymi w kwocie 1.917 „
okazuje się nadwyżka dochodów w kwocie 177 zł.
która do funduszu zarodowego przeniesioną być winna.

Zestawienie.

W y d a t k i.	Rubr.	I.	50 zł.		
	"	II.	30 "		
	"	III.	60 "		
	"	IV.	1.582 "		
	"	V.	10 "		
	"	VI.	155 "		
	"	VII.	30 "	1.917 zł.	
D o c h o d y.	Rubr.	I.	1.182 zł.		
	"	II.	907 "		
	"	III.	5 "	2.094 zł.	

Komisya budżetowa wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Przyjmuje się powyższy preliminarz funduszu podrzuteków w Krakowie na r. 1887.“

Lwów dnia 10. stycznia 1887.

Przewodniczący
Smarzewski.

Sprawozdawca
Stanisław Badeni.